

**Miljøstyrelsens 34. rapport om implementering af
Århuskonventionen**

17xx. december 20103

Indholdsfortegnelse

Artikel 3: Almindelige bestemmelser.....	3
Artikel 4: Adgang til miljøoplysninger.....	98
Artikel 5: Indsamling og formidling af miljøoplysninger.....	21 49
Artikel 6: Offentlig deltagelse i afgørelser vedrørende konkrete aktiviteter.....	40 32
Artikel 7: Offentlig deltagelse i planer, programmer og politikker vedrørende miljøet.....	64 46
Artikel 8: Offentlig deltagelse ved udarbejdelse af ministerielle bestemmelser og/eller generelt anvendelige, juridisk bindende, normative instrumenter.....	82 58
Artikel 9: Adgang til klage og domstolsprøvelse.....	83 59
<u>Artikel 6 bis: Udsættelse i miljøet af GMO'er.....</u>	<u>98</u>
<u>Opfølgning på eventuelle beslutninger truffet ved seneste partsmøde om manglende overholdelse af konventionen.....</u>	<u>101</u>

III.- V.

Artikel 3

Almindelige bestemmelser

Hvorledes er konventionens art. 3, stk. 2, 3, 4, 7, 8 og 9 gennemført i Danmark?

Art. 3, stk. 2. Hver part bestræber sig på at sikre, at offentlige myndigheder og deres ansatte yder offentligheden assistance til og vejledning i at søge adgang til oplysninger, at deltage i beslutningsprocesser og at klage eller søge domstolsprøvelse.

Det er et grundlæggende princip i dansk forvaltningsproces, at den enkelte borger i videst muligt omfang uden at opfylde særlige formkrav skal kunne henvende sig til en forvaltningsmyndighed om en sag. Herefter skal forvaltningsmyndigheden sørge for, at borgeren får den retsstilling, som er forudsat i den lovgivning, der regulerer det pågældende forvaltningsområde.

Der findes i dansk ret to generelle love vedrørende offentlighed i forvaltningen (lovbekendtgørelse nr. ~~1365 af 7. december 2007~~ 988 af 9. oktober 2012 med senere ændringer (forvaltningsloven) og lov nr. 572 af 19. december 1985 (offentlighedsloven), som 1. januar 2014 afløses af lov nr. 606 af 12. juni 2013. Herudover, og herudover suppleres denne generelle regulering specielt for miljøområdet af lovbekendtgørelse nr. 660 af 14. juni 2006 om aktindsigt i miljøoplysninger med senere ændringer (miljøoplysningsloven), ~~som senest ændret ved § 17 i lov nr. 484 af 11. maj 2010.~~

Forvaltningsloven indeholder navnlig en række generelle forvaltningsprocessuelle regler, der tillægger borgerne forskellige rettigheder og beføjelser i forbindelse med forvaltningens behandling af en afgørelsessag. Loven er i det væsentligste en kodificering af den retstilstand, der forud for lovens gennemførelse var gældende for forvaltningsmyndighederne, dvs. der er tale om en lovfæstelse af de uskrevne forvaltningsretlige grundsætninger, der er udviklet på baggrund af retspraksis, den juridiske teori og i de senere år navnlig gennem udtalelser fra Folketingets Ombudsmand.

Offentlighedsloven indeholder de almindelige regler for adgang til aktindsigt i dokumenter, der er indgået til eller oprettet af en forvaltningsmyndighed som led i administrativ sagsbehandling i forbindelse med dens virksomhed. Loven gælder for enhver, der forlanger at blive gjort bekendt med bestemte dokumenter eller med dokumenter i nærmere angivne sager. Offentlighedsloven regulerer alene spørgsmålet om, i hvilket omfang forvaltningen er forpligtet til at give adgang til aktindsigt. Vedkommende myndighed er derfor ikke afskåret fra efter eget skøn at give adgang til aktindsigt i videre omfang end fastsat i loven, medmindre andet følger af reglerne om tavshedspligt m.v. Den nye offentlighedslov, der træder i kraft 1. januar 2014, indeholder ud fra en generel betragtning såvel udbygninger som begrænsninger i åbenheden i forhold til den gældende lovs princip om åbenhed, men svarer i grundprincipperne herudover i vidt omfang til offentlighedsloven af 1985.

Miljøoplysningsloven supplerer den hidtil gældende forvaltningsloven og offentlighedsloven for så vidt angår miljøoplysninger. Hovedelementet er en udvidelse af adgangen til aktindsigt i miljøoplysninger til også at omfatte oplysninger hos ”organer, der har offentligt ansvar for eller udøver offentlige funktioner eller tjenesteydelser i relation til miljøet, og som er underlagt offentlig kontrol”. Endvidere giver miljøoplysningsloven som udgangspunkt adgang til oplysninger i den form, hvori de foreligger hos myndigheden, herunder i elektronisk form, jf. bemærkningerne til art. 4. Endelig fastsætter loven en absolut frist for afslutning af sager om aktindsigt i miljøoplysninger. Med vedtagelse af loven med efterfølgende ændringer er det sikret, at Danmark har implementeret Århuskonventionens regler om aktindsigt i miljøoplysninger. Der forventes fremsat et forslag til lov om offentlig adgang til miljøoplysninger som konsekvens af vedtagelsen af den nye offentlighedslov.

Et grundlæggende element i dansk forvaltningsret er princippet om god forvaltningsskik, der rækker videre end, hvad der følger af gældende ret, og som er en fællesbetegnelse for overvejende etisk baserede principper om myndighedernes adfærd over for borgerne, f.eks. at myndighederne skal optræde høfligt og hensynsfuldt. Dette princip benyttes navnlig af ombudsmanden som et videregående bedømmelsesgrundlag for myndighedernes sagsbehandling.

Forvaltningslovens § 7 fastsætter, at en forvaltningsmyndighed i fornødent omfang skal yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde, samt at hvis en forvaltningsmyndighed modtager en skriftlig henvendelse, som ikke vedrører dens sagsområde, skal henvendelsen så vidt muligt videresendes til rette myndighed.

Forvaltningslovens § 25 fastslår, at enhver afgørelse, der meddeles skriftligt, og som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal være ledsaget af en klagevejledning. Klagevejledningen skal gives skriftligt i forbindelse med meddelelsen af den trufne afgørelse og skal angive, hvilken myndighed der er klageinstans, fremgangsmåden ved indgivelse af klage samt oplysning om eventuel klagefrist. Endvidere fastsættes i lovens § 26, at afgørelser, der kun kan indbringes for domstolene under iagttagelse af en lovbestemt frist for sagens anlæg, skal være ledsaget af oplysning herom.

Forvaltningslovens § 25 pålægger ikke myndighederne en pligt til at give vejledning om muligheden for at indbringe afgørelsen for domstolene, Folketingets Ombudsmand, tilsynsmyndighederne mv. Det følger imidlertid af den almindelige vejledningspligt, der gælder for alle forvaltningsmyndigheder – og som følger af forvaltningslovens § 7 og principperne om god forvaltningsskik – at myndighederne, når der skønnes at være behov herfor, skal oplyse borgerne om muligheden for at indbringe afgørelsen for domstolene, Folketingets Ombudsmand mv.

I forhold til aktindsigtsafgørelser følger det nu af den nye offentlighedslovs § 38, at et afslag på aktindsigt og dataudtræk, der er meddelt af en kommune, en region eller et kommunalt fællesskab, skal være ledsaget af en vejledning om muligheden for at indbringe sagen for den kommunale og regionale tilsynsmyndighed, hvis der ikke er nogen administrativ klageinstans.

Herudover pålægger lov om aktindsigt i miljøoplysningslovene, § 4-bd, stk. 2, myndigheden en vejledningspligt i sager om aktindsigt i miljøoplysninger, der vedrører miljøfaktorer, således at der på anmodning skal oplyses, hvis oplysningerne er til rådighed, hvor disse kan findes, om målingsmetoder, herunder fremgangsmåder for analyser, prøveudtagninger og forbehandling af prøver, der er anvendt ved tilvejebringelse af oplysningerne eller henvise til en anvendt

standardprocedure. I miljøoplysningslovens § 4, stk. 4, er fastsat en udvidet begrundelsespligt og pligt til klagevejledning i sager om aktindsigt i miljøoplysninger.

Fra 1. januar 2014 er forvaltningsmyndigheder underlagt en bredt formuleret åbenheds- og informationsforpligtelse, idet det følger af den nye offentlighedslovs § 17, at forvaltningsmyndighederne på deres hjemmesider skal give borgerne information om deres virksomhed.

Art. 3, stk. 3. Hver part fremmer uddannelse og offentlig opmærksomhed på miljøområdet, især om, hvordan man kan få adgang til oplysninger, deltage i beslutningsprocesser og få adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet.

Miljøministeriet arbejder løbende med at sikre borgerne adgang til oplysninger om miljøforhold på en lang række områder: miljøoplysninger er offentligt tilgængelige via ministeriets hjemmesider, fx databaser, rapporter om miljøets tilstand, pjecer, artikler osv. Samtidig udsendes der trykt materiale, når det er hensigtsmæssigt for at nå de relevante målgrupper af et givent miljøbudskab. Ministeriet åbner endvidere mulighed for at deltage i beslutningsprocessen ved, at lovforslag, forslag til bekendtgørelser, vejledninger og planer og programmer sendes i høring til en bred kreds af interessenter, samt at forslagene gøres tilgængelige på internettet. Derudover findes der et centralt informationscenter Miljøministeriets informationscenter, der omtales nærmere i forbindelse med artikel 5, stk. 2. Miljøministeriet fremmer desuden en strategi om "Aktiv miljødialog – Åbent ministerium", hvor interessenterne inviteres til at deltage aktivt i en direkte dialog med ministeriet som led i ministeriets arbejdsprocesser, fx når der udarbejdes nye politikker og strategier på et fagområde, men også i den løbende bilaterale dialog med interessenterne.

Miljøstyrelsen orienterer på sin hjemmeside www.mst.dk (borgertværgående indsats, miljørettigheder) særskilt om de miljørettigheder, der er afledt af Århuskonventionen. I 2001 gennemførte Miljøstyrelsen en særlig oplysningskampagne om borgernes miljørettigheder i kølvandet på Århuskonventionens implementering. Kampagnen "Sæt miljøbeslutninger i bevægelse" henvendte sig til borgere, miljøorganisationer og embedsmænd.

Med hensyn til fremme af miljø i undervisningssammenhæng ~~bidrager~~har Miljøministeriet frem til og med 2011 aktivt bidraget til EMU-portal, der er en hjemmeside med tilbud til undervisningssektoren (folkeskoler, gymnasier etc.), hvor de kan få ideer til miljømønstre i undervisningen mm. Miljøministeriet har fra siden 2003 til og med 2011 hvert efterår gennemført REN Uge-kampagnen for skolernes mellemste klassetrin. Formålet med kampagnen ~~er~~har været at få eleverne til at sætte fokus på henkastet affald og på den måde, vi i Danmark håndterer affald på.

Miljøstyrelsen har i 2010 og 2012 lavet en forbrugerrettet affaldsforebyggelseskampagne kaldet "Brug mere, spild mindre" med en række aktiviteter og egen hjemmeside, www.brugmerespildmindre.dk.

Miljøstyrelsen har fra 2008-2012 bidraget økonomisk til netværksorganisationen, Hold Danmark Rent, www.holddanmarkrent.dk, der har informeret om og lavet aktiviteter i forhold til henkastet affald.

~~Skov- og~~ Naturstyrelsen og Friluftsrådet administrerer i fællesskab Naturvejlederordningen med ca. 330 naturvejledere, der formidler fremme af natur- og miljøforståelse. Naturvejlederne gennemfører hvert år ca. 31.000 arrangementer med tilsammen over 1 mio. deltagere. Naturvejledere inspireres gennem temadage og efteruddannelse.

~~Skov- og~~ Naturstyrelsen har udviklet et undervisningsmateriale om biologisk mangfoldighed til brug i Folkeskolens indskoling (Følg ræven i naturen). Materialet er baseret på erfaringer fra naturskoler og naturvejledere. Styrelsen har endvidere udgivet et undervisningsmateriale til undervisning i biodiversitet for folkeskolens 5-6. klassetrin (Det er også min natur) i form af en elevbog og en lærervejledning

~~Klima-, og Energi og Bygningsministeriet,~~ Videncenter for Klimatilpasning, der nu er placeret under Naturstyrelsen, har i samarbejde med en lang række institutioner udviklet en klimatilpasningsportal. Portalen, der henvender sig til både myndigheder, virksomheder og borgere, præsenterer viden om klimaændringer og eksempler på klimatilpasning. Det vil være muligt at se grafisk præsenterede klimadata, interaktive beslutningsstøttesystemer og værktøjer på portalen.

Fødevareministeriet arbejder løbende med at sikre borgerne adgang til oplysninger om miljøforhold, herunder særligt om jordbrugets anvendelse af gødning via de offentligt tilgængelige gødningsregnskaber på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside: http://1.naturerhverv.fvm.dk/offentliggjorte_goedningsregnskaber.aspx?ID=8970. Herudover udarbejdes årligt en vejledning til reguleringen af jordbrugets anvendelse af gødning, der ligeledes er tilgængelig på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

Alle udkast til lovgivningsinstrumenter sendes i overensstemmelse med sædvanlig praksis i Danmark i høring hos en bred kreds af interessenter, således at disse får mulighed for at deltage i beslutningsprocessen. Herudover offentliggøres materialet samtidig på den danske offentliggørelsesportal www.hoeringsportalen.dk, hvorved i princippet alle får mulighed for at få kendskab til forslagene, og dermed mulighed for at deltage i beslutningsprocessen.

Natur- og Miljøklagenævnet – som behandler klagesager om aktindsigt i miljøoplysninger - offentliggør alle afgørelser om aktindsigt i miljøoplysninger i anonymiseret form. Nævnet anvender desuden aktivt sin hjemmeside til generel information om retten til aktindsigt og om praksis, herunder uddybende information, når nævnet observerer, at der er særlige problemer på et givet område. Med den nye offentlighedslov af 2014 skal der på internettet føres en portal, der indeholder love, administrative forskrifter og lovforslag og Folketingets Ombudsmands udtalelser om aktindsigt.

Alle danske statslige institutioner har siden 1998 gjort deres udgivelser tilgængelige i elektronisk format.

Det følger endvidere af den nye offentlighedslov, at der fra den 1. januar 2014 med visse undtagelser er adgang til indsigt i eksisterende databeskrivelser (en beskrivelse af oplysningerne i en konkret database, som anvendes i forbindelse med konkret sagsbehandling eller offentliggjort analyser, beregninger m.v.) ligesom forvaltningsmyndigheder som udgangspunkt fremover skal sikre, at sådanne beskrivelser udarbejdes i forbindelse med etablering af nye databaser.

Art. 3, stk. 4. Hver part sørger for passende anerkendelse af og støtte til foreninger, organisationer og grupper, hvis formål er at fremme miljøbeskyttelse og sikrer, at dets nationale retssystem er i overensstemmelse med denne forpligtelse.

Grundlovens § 78 sikrer foreningsfriheden i Danmark. Miljøorganisationer er i en række miljø- og landbrugslove sikret en klageadgang og er optaget som høringsparter. Derudover bliver de i vidt omfang inviteret til at deltage i relevante udvalg og arbejdsgrupper. ~~Der er endvidere mulighed for at yde tilskud til miljøorganisationer til gennemførelse af konkrete projekter indenfor rammerne af de eksisterende tilskudsordninger.~~

Se eksempler på, hvorledes miljøorganisationer er anerkendt som klageberettigede i miljølovgivningen under besvarelsen vedrørende art. 9.

Art. 3, stk. 7. Hver part fremmer anvendelsen af principperne i denne konvention i internationale beslutningsprocesser på miljøområdet og i internationale organisationer i sager med hensyn til spørgsmål, der vedrører miljøet.

I forbindelse med Århuskonventionens gennemførelse i 1998-2000 blev de øvrige ministerier kontaktet og deres lovgivning gennemgået og tilpasset, for derved også at implementere konventionen i sektorlovgivningen.

Der er praksis for at involvere ikke statslige organisationer i den nationale beslutningsproces, hvor den danske position i internationale og EU-sager fastlægges. Fastlæggelse af den danske position sker primært på jævnlige møder i Miljøspecialudvalget. Deltagelse i Miljøspecialudvalget er åben for organisationer, der interesserer sig for miljøspørgsmål, og der er pt. ca. 85 organisationer og myndigheder, der er medlem af udvalget. Fastlæggelse af dansk holdning i en sag kan også ske ved skriftlig høring af Miljøspecialudvalget.

Angående offentlig deltagelse i internationale beslutningsprocesser på miljøområdet er der praksis for at inkludere medlemmer af ikke statslige organisationer i de statslige delegationer. I hovedparten af større internationale forhandlingsmøder er medlemmer af ikke statslige organisationer en del af den danske delegation.

Den nationale proces mellem regeringen og medlemmer af ikke statslige organisationer foregår også mellem de internationale møder på ad hoc basis og i varierende fora.

Som EU medlemsstat er Danmark del af den promovering af Århuskonventionen, EU-Fællesskabet ved Kommissionen og det til enhver tid siddende Formandskab anlægger i andre internationale fora.

Art. 3, stk. 8. Hver part sikrer, at personer, der udnytter deres rettigheder i overensstemmelse med reglerne i denne konvention ikke straffes, forfølges eller chikaneres på nogen som helst måde på grund af deres engagement. Denne bestemmelse påvirker ikke nationale domstoles ret til at idømme rimelige sagsomkostninger i retssager.

Den danske grundlov grundfæster blandt andet borgerens adgang til ytringsfrihed, foreningsfrihed samt muligheden for at få prøvet forvaltningsmyndighedernes afgørelser ved domstolene. Herudover yder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention en beskyttelse af borgernes grundlæggende rettigheder og friheder. Endelig eksisterer der på ulovbestemt grundlag forvaltningsretlige retsgrundsætninger og principper som f.eks. lighedsprincip og forbuddet mod inddragelse af usaglige hensyn. Den danske lovgivning angiver positivt i hvilke tilfælde en borger

kan retsforfølges. Den danske -lovgivning indeholder ikke mulighed for at foretage en sådan forfølgelse m.v., som er nævnt i konventionens art. 3, stk. 8.

Art. 3, stk. 9. Inden for anvendelsesområdet af relevante bestemmelser i denne konvention, har offentligheden adgang til oplysninger, mulighed for at deltage i beslutningsprocesser og adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet, uden at der sker diskrimination på grund af statsborgerskab, nationalitet eller bopæl og, i tilfælde af en juridisk person, uden diskrimination på grund af det sted, hvor den har sit registrerede hovedsæde eller et reelt sæde for dens aktiviteter.

Det fastslås i miljøoplysningslovens § 2, stk. 1, at *enhver* har de rettigheder der følger af loven. Miljøoplysningslovens § 2, stk. 1, sikrer således, at der i forbindelse med adgangen til miljøoplysninger ikke diskrimineres på grund af statsborgerskab, nationalitet mv.

Følgende regulering er blandt andet med til at gennemføre de generelle krav i konventionens art. 3, stk. 2, 3, 4, 7, 8 og 9:

- Grundloven: lov nr. 169 af 5. juni 1953 Danmarks Riges Grundlov
- Straffeloven: lovbekendtgørelse nr. ~~1235 af 26. oktober 2010~~ 1028 af 22. august 2013
- Offentlighedsloven: lov nr. 572 af 19. december 1985 om offentlighed i forvaltningen som senest ændret ved lov nr. 433 af 4. juni 2009 (fra 1. januar 2014 lov nr. 606 af 12. juni 2013)
- Forvaltningsloven: lovbekendtgørelse nr. ~~1365 af 7. december 2007~~ forvaltningslov som senest ændret ved lov nr. 503 af 12. juni 2009 og 988 af 9. oktober 2012 (fra 1. januar 2014 som ændret ved § 1 i lov nr. 638 af 12. juni 2013)
- Miljøoplysningsloven: lovbekendtgørelse nr. 660 af 14. juni 2006 om aktindsigt i miljøoplysninger ~~med senere ændringer som senest ændret ved § 17 i lov nr. 484 af 11. maj 2010~~
- Lov om Natur- og Miljøklagenævnet, jf. lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013

VI. Hjemmesider relevante for implementeringen af artikel 3

www.hoeringsportalen.dk , www.mst.dk , www.nst.dk , www.mim.dk , www.nmkn.dk ,
www.brugmerespildmindre.dk , www.holddanmarkrent.dk , www.emu.dk , www.kebmin.dk,
<http://naturerhverv.fvm.dk/>

Danske regler og bekendtgørelser findes på www.retsinfo.dk

VII. – VIII.

Artikel 4

Adgang til miljøoplysninger

EU har i 2003 gennemført Århus-konventionens artikel 4 ved direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 (Europa-Parlamentets og rådets direktiv om offentlig adgang til miljøoplysninger). De nødvendige tilpasninger af dansk lovgivning som følge af direktivet, blev gennemført ved lov nr. 310 af 2. maj 2005 om ændring af lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Definitionen af offentlige myndigheder:

Offentlige myndigheder i henhold til den hidtil gældende offentlighedslovens § 1, samt organer, herunder fysiske og juridiske personer, der har offentligt ansvar for eller udøver offentlige funktioner eller tjenesteydelser i relation til miljøet, og som er underlagt offentlig kontrol, er omfattet af forpligtelserne til at meddele aktindsigt i miljøoplysninger, jf. § 1 i miljøopplysningsloven.

Miljøklagenævnet har i sag MKN-32-8 af 24. juni 2004 taget stilling til afgrænsningen af ”organer” omfattet af miljøopplysningslovens § 1. Afgørelsen kan ses på www.nmkn.dk

Definitionen af miljøoplysninger

Miljøoplysninger er defineret i § 3 i ~~lov om aktindsigt i miljøoplysninger~~ miljøopplysningsloven: Ved miljøoplysninger forstås alle oplysninger, som er i myndighedens besiddelse, eller som opbevares for den, som foreligger i skriftlig form, i billed- eller lydform eller i elektronisk eller en hvilken som helst anden form, uanset hvornår oplysningerne er tilvejebragt, og som vedrører

- 1) tilstanden i miljøelementer som f.eks. luft og atmosfære, vand, jord, landskaber og naturområder, herunder vådområder, kyst- og havområder, biologisk mangfoldighed og dennes bestanddele, herunder genetisk modificerede organismer og vekselvirkningen mellem disse elementer,
- 2) faktorer som f.eks. stoffer, energi, støj, stråling eller affald, herunder radioaktivt affald, emissioner, udledninger og andre udslip i miljøet, der på påvirker eller kan påvirke de miljøelementer, som er nævnt i nr. 1,
- 3) foranstaltninger, herunder administrative foranstaltninger såsom politikker, lovgivning, planer, programmer, miljøaftaler og aktiviteter, der påvirker eller kan påvirke de enkelte miljøelementer, som er nævnt i nr. 1 og 2, og faktorer samt foranstaltninger og aktiviteter, der har til formål at beskytte disse miljøelementer,
- 4) rapporter om gennemførelse af miljølovgivningen,
- 5) rentabilitetsberegninger og andre økonomiske analyser og forudsætninger, som er anvendt i forbindelse med de foranstaltninger og aktiviteter, som er nævnt i nr. 3, og
- 6) menneskers sundheds- og sikkerhedstilstand, herunder hvor det er relevant forurening af fødekæden, menneskers levevilkår, kulturminde og bygningsværker, i det omfang de påvirkes af de enkelte miljøelementers tilstand, som nævnt i nr. 1, eller via disse elementer af de i nr. 2 og 3 nævnte forhold.

Natur- og Miljøklagenævnet følger i vidt omfang den linje, der i de senere år er anlagt af Folketingets Ombudsmand. Det drejer sig bl.a. om Folketingets Ombudsmands beretning fra 2003, s. 309, fra 2004, s. 98 ff., Folketingets Ombudsmands j.nr. 2005-1375-101, Folketingets Ombudsmands beretning fra 2006, s. 529, fra 2007, s. 315, fra 2008, s. 191, fra 2009 9-1, 9-4 og 11-

1, fra 2010 9-1 og fra 2011 9-1 og 11-2 samt 14-5 og i 2012-21. I denne praksis har der udviklet sig en meget vid fortolkning af miljøoplysningsbegrebet – bl.a. under inddragelse af den Europæiske Unions Ombudsmand. Miljøklagenævnet har i to sager, MKN 32-16 af 19. oktober 2005 og MKN 400-1 af 27. november 2006 taget stilling til den nærmere afgrænsning af § 3. Afgørelserne kan ses på www.mkn.dk

Opfyldelse af konventionens art. 3, stk. 9 om forbud mod diskrimination på grund af statsborgerskab, nationalitet eller bopæl og, i tilfælde af en juridisk person, uden diskrimination på grund af det sted, hvor den har sit registrerede hovedsæde eller et reelt sæde for dens aktiviteter:

Det fastslås i miljøoplysningslovens § 2, stk. 1, at *enhver* har de rettigheder der følger af loven. Miljøoplysningslovens § 2, stk. 1, sikrer således, at der i forbindelse med adgangen til miljøoplysninger ikke diskrimineres på grund af statsborgerskab, nationalitet mv.

Hvorledes er konventionens art. 4 implementeret i dansk ret?

Art. 4, stk. 1. Hver part sikrer, med forbehold af efterfølgende stykker i denne artikel, at offentlige myndigheder, når de anmodes om miljøoplysninger, gør offentligheden bekendt med sådanne oplysninger inden for rammerne af national lovgivning, herunder, når der anmodes herom og med forbehold af litra b) nedenfor, i form af kopier af den konkrete dokumentation, der indeholder eller omfatter sådanne oplysninger:

a) uden at den, der anmoder om oplysningerne, skal begrunde sin anmodning

b) i den anmodede form, medmindre:

i) myndigheden har rimelige grunde til at give adgang i en anden form end den, der er anmodet om, i hvilket tilfælde myndigheden skal begrunde, hvorfor adgang gives i den pågældende form eller

ii) de anmodede oplysninger allerede er offentligt tilgængelige i en anden form.

Gennemførslen i dansk ret:

Ikke krav om begrundet anmodning

Der er ikke i den danske lovgivning fastsat noget krav om begrundelse for en anmodning om miljøoplysninger, jf. § 2, stk. 1, i miljøoplysningsloven.

I den anmodede form og indhold

Efter miljøoplysningslovens § 4, stk. 2, skal myndighederne som udgangspunkt udlevere miljøoplysninger i den form eller format, som den informationssøgende ønsker, herunder i elektronisk form, medmindre oplysningerne allerede er tilgængelige i en anden form, som er let tilgængelig for den pågældende, eller det er rimeligt at stille dem til rådighed i en anden form eller format.

Art. 4, stk. 2. De miljøoplysninger, der er omfattet af stk. 1 oven for skal stilles til rådighed snarest muligt og senest en måned efter, at anmodningen er fremsat, medmindre oplysningernes omfang og komplekse karakter kan begrunde en forlængelse af denne periode på op til to måneder efter anmodningen. Den, der har fremsat anmodningen, skal informeres om enhver forlængelse og om grundene hertil.

§ 4, stk. 3, i miljøoplysningsloven fastsætter, at sager om aktindsigt under hensyntagen til en eventuel tidsfrist, som anføres af den, der har fremsat anmodningen, skal afgøres hurtigst muligt og senest 1 måned efter modtagelsen af anmodningen eller, hvis sagens omfang og komplekse karakter er af en sådan art, at fristen på 1 måned ikke kan overholdes, senest 2 måneder efter modtagelsen, og at sager, hvor der gives et afslag på at stille oplysninger til rådighed i den ønskede form eller format, skal afgøres senest en måned efter modtagelsen af anmodningen.

Offentlighedslovens § 16, stk. 2, gælder også for myndighederne i sager om aktindsigt i miljøoplysninger. Bestemmelsen fastslår, at såfremt en begæring om aktindsigt ikke er imødekommet eller afslået inden 10 dage efter, at den er modtaget af vedkommende myndighed, skal myndigheden underrette den, der har begæret om aktindsigt om grunden hertil samt om, hvornår en afgørelse kan forventes at foreligge. I praksis er der stillet ganske strenge krav til udførligheden af denne information ved sene svar på aktindsigt i Folketingets Ombudsmands udtalelse fra 2011 nummer 14-2.

Art. 4, stk. 3. En anmodning om adgang til miljøoplysninger kan afslås såfremt

- a) Den offentlige myndighed, som anmodningen er rettet til, ikke ligger inde med de miljøoplysninger, der er anmodet om**
- b) Anmodningen er åbenlyst urimelig eller for generelt formuleret**
- c) Anmodningen vedrører materiale under udarbejdelse eller offentlige myndigheders interne meddelelser, hvis en sådan undtagelse findes i national ret eller sædvanemæssig praksis, dog under hensyntagen til offentlighedens interesser i at blive gjort bekendt med oplysningerne.**

Ifølge offentlighedslovens § 4, stk. 1, 1. pkt., kan enhver med de undtagelser, der er nævnt i §§ 7-14, forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der er indgået til eller oprettet af en forvaltningsmyndighed som led i sagsbehandling i forbindelse med dens virksomhed. Loven Bestemmelsen giver således kun ret til aktindsigt i dokumenter m.v., som forvaltningsmyndigheden har modtaget eller oprettet. Dog er der i et vist omfang efter den nye offentlighedslovs af 2014 ret til at kræve, at myndighederne foretager enkle samstillinger fra databaser, jf. lovens § 11, ligesom der er ret til information om systemerne, jf. lovens § 12. En begrænsning i denne ret er bl.a., at der ikke må ske krænkelse af retten til beskyttelse af personoplysninger.

For så vidt angår litra b, bemærkes, at der i dansk ret gælder et krav om, at den aktindsigtssøgende identificerer de dokumenter eller den sag, som den pågældende ønsker at blive gjort bekendt med, jf. offentlighedslovens § 4, stk. 3, og forvaltningslovens § 9, stk. 1, 2. pkt. – Det bemærkes, at den vejledningspligt, der følger af forvaltningslovens § 7 støttet af miljøoplysningslovens krav om aktiv formidling, i praksis, antages at forpligte myndighederne til i vidt omfang at bistå en person, der søger om aktindsigt, med at opfylde det nævnte identifikationskrav

For så vidt angår litra c se besvarelsen neden for.

Art. 4, stk. 4. En anmodning om adgang til miljøoplysninger kan afslås, hvis offentliggørelse vil kunne have en ugunstig indvirkning på:

- a) den fortrolige karakter af myndighedernes forhandlinger, hvor en sådan fortrolighed har hjemmel i national ret**
- b) internationale forbindelser, nationalt forsvar og den offentlige sikkerhed**

- c) *retssagers behandling ved domstolene, en persons mulighed for at opnå en retfærdig domstolsbehandling eller offentlige myndigheders efterforskning af straffe- og disciplinærsager*
- d) *den fortrolige karakter af forretnings- og fabriks hemmeligheder, hvis en sådan fortrolighed er retligt beskyttet med henblik på at beskytte en legitim økonomisk interesse. Inden for disse rammer skal oplysninger om emissioner, der er relevante for beskyttelsen af miljøet gøres tilgængelige*
- e) *immaterielle rettigheder*
- f) *den fortrolige karakter af personlige data og/eller dokumenter der vedrører fysiske personer, hvis den pågældende person ikke har accepteret offentliggørelse af de pågældende oplysninger og, hvis en sådan fortrolighed har hjemmel i national ret*
- g) *en tredjemand, der har givet de ønskede oplysninger uden at være, eller kunne blive gjort, juridisk forpligtet hertil, og som ikke accepterer offentliggørelse af oplysningerne eller*
- h) *det miljø, oplysningerne vedrører, såsom ynglesteder for sjældne arter.*

De ovenfor nævnte grunde til afslag på anmodning om oplysninger skal fortolkes restriktivt under hensyntagen til den offentlige interesse i at oplysningerne offentliggøres, og under hensyntagen til om oplysningerne vedrører emissioner til miljøet.

Afvejningsreglen:

Miljøoplysningslovens § 2, stk. 3, indarbejder direktivets og konventionens afvejningsregel i lovgivningen:

”Stk. 3. I sager om aktindsigt i miljøoplysninger, der er omfattet af bestemmelserne i §§ 2, 7, 10 og § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, i lov om offentlighed i forvaltningen eller i § 12, stk. 1, § 14, stk. 1, og § 15, stk. 1, i forvaltningsloven skal vedkommende myndighed foretage en konkret afvejning af offentlighedens interesser, der varetages ved udlevering af miljøoplysningerne, over for de interesser, der varetages ved at afslå udlevering. Bestemmelserne i §§ 2, 7, 10, 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, i lov om offentlighed i forvaltningen eller i § 12, stk. 1, § 14, stk. 1, og § 15, stk. 1, i forvaltningsloven skal anvendes restriktivt under hensyntagen til samfundets interesse i, at oplysningerne offentliggøres i det konkrete tilfælde. Bestemmelserne i 1. og 2. pkt. gælder ikke for sager omfattet af § 2, stk. 1, 1. pkt. i lov om offentlighed i forvaltningen, som behandles af politiet og anklagemyndigheden.”

I forhold til konventionens generelle udgangspunkt om at adgangen til at begrænse aktindsigten skal fortolkes restriktivt under hensyn til offentlighedens interesse i, at oplysningerne offentliggøres, kan bemærkes følgende i forhold til offentlighedsloven og forvaltningsloven. Afvejningen af på den ene side offentlighedens interesser i at kunne få bestemte miljøoplysninger og på den anden side hensynet til at kunne hemmeligholde visse oplysninger, kommer også til udtryk i en række af offentlighedslovens og forvaltningslovens undtagelsesbestemmelser. En række af undtagelsesreglerne i de to love lægger op til et konkret skøn, der bl.a. involverer hensynet til på den ene side adgang til aktindsigt, på den anden side hensynet til andre offentlige eller private interesser. Derudover er afvejningen af de modstående hensyn foretaget generelt med affattelsen og vedtagelsen af lovene, og afvejningen er således foretaget af Folketinget.

Det bemærkes, at det i kraft af en overgangsregel er de hidtil gældende undtagelser i offentlighedslov og forvaltningslov, der gælder for miljøoplysninger, indtil miljøoplysningsloven måtte blive ændret.

Herudover foretages der efter de danske regler en konkret afvejning i den enkelte sag, idet myndighederne efter offentlighedslovens § 4, stk. 1, 2. pkt., i almindelighed er forpligtet til – i forhold til materiale, der efter offentlighedslovens undtagelsesbestemmelser kan undtages fra aktindsigt – at vurdere, om der bør meddeles aktindsigt efter princippet om meroffentlighed, og i den forbindelse afveje hensynet til offentlighed over for de hensyn, der ligger bag vedkommende undtagelsesbestemmelse. Folketingets Ombudsmand har i den forbindelse udtalt, at en myndighed, hvis oplysningerne i et dokument ikke er fortrolige, i almindelighed bør imødekomme en begæring om aktindsigt, selv om myndigheden ikke er forpligtet til det (FOB, 1992, s. 206 ff.).

Myndighederne må således vurdere, om der i den konkrete sag foreligger et af de i loven opregnede beskyttelseshensyn til visse offentlige eller private interesser. Princippet om meroffentlighed kan dermed siges at understøtte den pligt til i videst muligt omfang at undlade at afskære adgangen til aktindsigt, som følger af konventionen.

Hvad angår de konkrete undtagelsessituationer bemærkes, at der i langt størstedelen af situationerne er fuldstændig overensstemmelse imellem konventionen og de danske regler. Offentlighedsloven går dog på enkelte områder videre end det, der umiddelbart kan forenes med konventionen, hvorfor det i miljøoplysningslovens § 2 er fastsat, at visse bestemmelser i offentlighedsloven ikke gælder for miljøoplysninger. Dertil kommer, at undtagelsesbestemmelserne i praksis fortolkes og anvendes således, at der sikres overensstemmelse med Århuskonventionen og miljøoplysningsdirektivet F.eks. kan man efter den gældende offentlighedslov ikke søge aktindsigt i f.eks. en række sager vedr. et bestemt tema. I Folketingets Ombudsmands udtalelse fra 2011 med nummer 11-2 blev dette såkaldte subjektive identifikationskrav bortfortolket for at sikre overensstemmelse med de internationale regelsæt.

Undtagelserne for aktindsigt i miljøoplysninger fremgår af miljøoplysningslovens § 2:

”§ 2. Enhver har under de betingelser og med de undtagelser, der følger af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven, ret til at blive gjort bekendt med miljøoplysninger, jf. dog stk. 2-6 og § 3.

Stk. 2. Ret til aktindsigt efter denne lov begrænses ikke af særlige bestemmelser om aktindsigt i anden lovgivning. Dette gælder dog ikke bestemmelser fastsat til gennemførelse af Fællesskabsretlige forpligtelser.

Stk. 3. I sager om aktindsigt i miljøoplysninger, der er omfattet af bestemmelserne i §§ 2, 7 og 10, § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, i lov om offentlighed i forvaltningen eller i § 12, stk. 1, § 14, stk. 1, og § 15, stk. 1, i forvaltningsloven, skal vedkommende myndighed foretage en konkret afvejning af offentlighedens interesser, der varetages ved udlevering af miljøoplysningerne, over for de interesser, der varetages ved at afslå udlevering. Bestemmelserne i §§ 2, 7 og 10, § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, i lov om offentlighed i forvaltningen eller i § 12, stk. 1, § 14, stk. 1, og § 15, stk. 1, i forvaltningsloven skal anvendes restriktivt under hensyntagen til samfundets interesse i, at oplysningerne offentliggøres i det konkrete tilfælde. Bestemmelserne i 1. og 2. pkt. gælder ikke for sager omfattet af § 2, stk. 1, 1. pkt., i lov om offentlighed i forvaltningen, som behandles af politiet og anklagemyndigheden.

Stk. 4. § 10, stk. 1, nr. 5, i lov om offentlighed i forvaltningen gælder ikke for miljøoplysninger, jf. dog § 4 a.

Stk. 5. Bestemmelsen i § 10, nr. 1-4, § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, nr. 6, i lov om offentlighed i forvaltningen eller § 12, stk. 1, i forvaltningsloven finder ikke anvendelse på oplysninger om emissioner til miljøet, i det omfang afslag på aktindsigt vil stride imod bestemmelserne i artikel 4, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF.

Stk. 6. Bestemmelserne i § 13, stk. 1, nr. 4-6, i lov om offentlighed i forvaltningen eller § 15, stk. 1, nr. 4 og 5, i forvaltningsloven finder ikke anvendelse på miljøoplysninger, i det omfang afslag på aktindsigt vil stride imod bestemmelserne i artikel 4, stk. 2, i det i stk. 5 nævnte direktiv.”

Undtagelsen i offentlighedslovens § 10, nr. 5, hvorefter oplysninger, der indsamles som led i offentlig statistik og videnskabelige undersøgelser ikke er undergivet aktindsigt, har navnlig til formål at gøre det muligt for offentligt ansatte videnskabsmænd i lighed med private at tilsikre private og andre offentlige institutioner diskretion ved indsamling af materiale til brug for videnskabelige undersøgelser eller statistik.

Da konventionen ikke generelt giver mulighed for at undtage sådanne statistiske eller videnskabelige oplysninger fra aktindsigt, kan undtagelsen i offentlighedslovens, § 10, nr. 5, ikke benyttes i forhold til miljøoplysninger, jf. miljøoplysningslovens § 2, stk. 4.

Oplysninger, der indgår i offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser kan dog undtages fra aktindsigt, i det omfang det følger af andre af offentlighedslovens undtagelsesregler, der er i overensstemmelse med konventionen, herunder offentlighedslovens regler om internt materiale (materiale under udarbejdelse/interne meddelelser, artikel 4, stk. 3, litra c) det offentliges økonomiske interesser (forretningshemmeligheder, artikel 4, stk. 4, litra d), personers eller virksomheders forretningsforhold m.v. (forretningshemmeligheder/immaterielle rettigheder, artikel 4, stk. 4, litra d og e), privates personlige, herunder økonomiske forhold, (persondata, artikel 4, stk. 4, litra f) m.v.

Efter konventionen kan oplysninger til brug for offentlig statistik og videnskabelige undersøgelser undtages fra aktindsigt, såfremt oplysningerne stammer fra tredjemand, der ikke var eller kunne gøres forpligtet til at udlevere oplysningen. Denne mulighed er ikke fuldt ud udnyttet i de danske regler, dog fastsættes i § 4 ~~cb~~ i miljøoplysningsloven, at myndigheden i disse situationer skal informere om, at vedkommende ikke er eller kan forpligtes til at udlevere oplysninger til sådan brug, og om adgangen til at tilkendegive, at oplysningerne ikke bør offentliggøres.

Retten til aktindsigt omfatter ikke tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller drifts- eller forretningsforhold eller lignende, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningen angår, at anmodningen om aktindsigt ikke imødekommes, jf. offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 2. Bestemmelsen er kun anvendelig, hvis indrømmelse af aktindsigt efter et konkret skøn må antages at indebære en nærliggende risiko for, at der påføres den pågældende person eller virksomhed skade, navnlig et økonomisk tab af ~~væsentlig nogen~~ betydning. Denne regel har sit modstykke i konventionens art 4, stk. 4, litra d, hvor det generelle udgangspunkt er, at oplysninger kan undtages med henvisning til den fortrolige karakter af forretningshemmeligheder.

Konventionens art 4, stk. 4, litra d, har imidlertid en særlig regel for emissionsoplysninger, idet fortsættelsen af ovennævnte regel lyder: Inden for disse rammer skal oplysninger om emissioner, der er relevante for beskyttelsen af miljøet, gøres tilgængelige. Reglen præciserer, at undtagelsen vedr. forretningshemmeligheder ikke kan anvendes, for så vidt angår oplysninger om emissioner, der er relevante for beskyttelsen af miljøet. Sådanne oplysninger skal altid udleveres indenfor de rammer, der i øvrigt etableres med artikel 4.

Oplysninger om virksomheders emissioner kan efter omstændighederne være omfattet af reglerne i offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 2. Her er det slået fast i Ombudsmandens praksis (f.eks. FOB 1983, s. 175), at oplysninger om udledninger til omgivelserne alene kan undtages, når det konkret er dokumenteret, at udleveringen af oplysningerne vil medføre væsentlig økonomisk skadevirkning for virksomheden.

Miljøoplysningsloven § 2, stk. 5, fastslår, at offentlighedslovens § 12, stk. 1, ikke gælder for miljøoplysninger, der har karakter af emissionsoplysninger, ~~og som er relevante for beskyttelsen af miljøet~~ i det omfang det vil stride mod art. 4, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF.

Begrebet emission er ikke nærmere defineret i konventionen, men vurderes at omfatte ikke blot faste, flydende eller luftformige udledninger, men tillige støj og vibrationer. Med emissionsoplysninger menes således udledninger af enhver art til vand, jord, luft og undergrund. Det er heller ikke nærmere beskrevet i konventionen, hvad der skal til, for at oplysningen er relevant for beskyttelsen af miljøet. Det må antages, at der skal være tale om oplysninger om emissioner med en vis skadevirkning for miljøet.

Oplysninger om emissioner, der er relevante for beskyttelsen af miljøet, kan alene undtages, når man er inden for området af offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 2, og konventionens og direktivets regler giver mulighed for at undtage oplysningen.

Konventionens artikel 4, stk. 4, litra e, vedrører hensynet til beskyttelsen af immaterielle rettigheder. Dette begreb er bredt angivet i konventionen, og omfatter både immaterielle rettigheder, der er retligt beskyttede via reglerne om patenter, ophavsrettigheder, mønsterrettigheder m.v. og ukendte produktionsmetoder, som ville kunne opnå immaterialretlig beskyttelse, men hvor producenten ikke har ansøgt herom. Kun hvis den immaterielle rettighed er omfattet af § 12, stk. 1, nr. 2, i offentlighedsloven og retten tillige er omfattet af konventionens art. 4, stk. 4, litra e, (og direktivets) kan den undtages fra aktindsigten.

Offentlighedslovens § 13, stk. 1, indeholder mulighed for efter et konkret skøn at begrænse retten til aktindsigt af hensyn til det offentliges kontrol-, regulerings- og planlægningsvirksomhed (nr. 4), det offentliges økonomiske interesser (nr. 5) og private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet (nr. 6). Det følger herudover af offentlighedslovens § 13, stk. 2, at såfremt de hensyn, der er nævnt i bl.a. § 13, stk. 1, nr. 4-6, kun gør sig gældende for en del af et dokument, skal den, der har fremsat anmodning om aktindsigt, gøres bekendt med dokumentets øvrige indhold.

Miljøoplysningslovens § 2, stk. 6, indeholder en fortolkningsregel, hvorefter oplysninger alene kan undtages efter offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 4-6, i det omfang dette ikke vil stride imod art. 4, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF.

Det er således ikke muligt efter offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 4, at begrænse adgangen til aktindsigt i miljøoplysninger alene med henvisning til, at det vil være skadeligt for det offentliges kontrol-, regulerings- eller planlægningsvirksomhed. Det vil være en forudsætning for hemmeligholdelse, at det kan forenes med en af undtagelsessituationerne i direktivets art. 4, stk. 2 (konventionens artikel 4), herunder at det f.eks. sker af hensyn til den fortrolige karakter af myndighedernes forhandlinger (konventionens artikel 4, stk. 4, litra a) den foreløbige karakter af dokumentet (konventionens artikel 4, stk. 3, litra c) m.v.

En begrænsning i aktindsigten med henvisning til det offentlige økonomiske interesser efter offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 5, er kun mulig, når hemmeligholdelse er båret af grunde, der er forenelige med direktivet- (og konventionen), herunder f.eks. det offentlige forretningshemmeligheder (konventionens artikel 4, stk. 4 litra d) eller hensynet til den fortrolige karakter af myndighedernes forhandlinger (konventionens artikel 4, stk. 4, litra a).

Offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 6, fastsætter, at retten til aktindsigt kan begrænses i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

Det er alene muligt at undtage miljøoplysninger efter offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 6, når situationen kan forenes med en af undtagelsessituationerne i konventionens (og direktivets) artikel 4. Udover de hensyn, der er omfattet af konventionen artikel 4, stk. 4, litra g om materiale forelagt af tredjemand, og litra h om materiale, hvis offentliggørelse snarere vil bevirke, at det miljø, som materialet vedrører, vil lide skade, kan beskyttelse af oplysninger af hensyn til forskningsmæssige interesser varetages med hjemmel i bestemmelsen, når der er tale om materiale under udarbejdelse (konventionens artikel 4, stk. 3, litra c).

Art. 4, stk. 5 Hvis en offentlig myndighed ikke ligger inde med de oplysninger, der anmodes om, skal myndigheden hurtigst muligt orientere den, der har anmodet om oplysningerne, om hvilken offentlig myndighed den pågældende kan rette henvendelse til for at få adgang til oplysningerne, eller videresende anmodningen til denne myndighed og orientere den, der har anmodet om oplysningerne herom.

Bestemmelsen er implementeret i § 4, stk. 5, i miljøoplysningsloven, der fastsætter, at såfremt en begæring om oplysninger ikke er fremsat over for rette myndighed eller organ, skal den, der fremsatte anmodningen, hurtigst muligt orienteres om, hvem der er rette myndighed, eller anmodningen skal videresendes til myndigheden, og den, der fremsatte anmodningen, orienteres herom.

Art. 4, stk. 6. Hver part sikrer, såfremt de oplysninger, der undtages i henhold til stk. 3, litra c) og 4 ovenfor, kan udskilles uden at skade fortroligheden af disse oplysninger, at de offentlige myndigheder giver adgang til den øvrige del af de miljøoplysninger, der er anmodet om.

Offentlighedslovens § 11, stk. 1, fastsætter en pligt til – i overensstemmelse med lovens almindelige regler – at meddele aktindsigt i oplysninger om faktiske omstændigheder, der er af væsentlig betydning for sagsforholdet fra dokumenter, der er undtaget fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 7 eller § 10, nr. 1-4:

Det drejer sig om følgende dokumenter:

- 1) dokumenter, der udarbejdes af en myndighed til eget brug,
- 2) brevveksling mellem forskellige enheder inden for samme myndighed
- 3) brevveksling mellem en kommunalbestyrelse og dennes udvalg, afdelinger og andre organer eller mellem disse organer indbyrdes.
- 4) statsrådsprotokoller, referater af møder mellem ministre og dokumenter, der udarbejdes af en myndighed til brug for sådanne møder.
- 5) brevveksling mellem ministerier om lovgivning, herunder bevillingslove.
- 6) dokumenter, der udveksles i forbindelse med, at en myndighed udfører sekretariatsopgaver for en anden myndighed og

- 7) myndigheders brevveksling med sagkyndige til brug i retssager eller ved overvejelse af, om retssag bør føres.

Efter offentlighedslovens § 12, stk. 2, skal den, der har søgt om aktindsigt, gøres bekendt med et dokumentets øvrige indhold, såfremt kun en del af dokumentet indeholder oplysninger om: omfatter:

- 1) enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold,
- 2) tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningen angår, at begæringen ikke imødekommes.

Efter offentlighedslovens § 13, stk. 2, skal den, der har søgt om aktindsigt, gøres bekendt med et dokumentets øvrige indhold, såfremt følgende hensyn kun gør sig gældende for en del af dokumentet:

- 1) Statens sikkerhed eller rigets forsvar,
- 2) rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige institutioner,
- 3) forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser, straffuldbyrdelse og lignende samt beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning,
- 4) gennemførelse af offentlig kontrol, regulerings- eller planlægningsvirksomhed eller af påtænkte foranstaltninger i henhold til skatte- og afgiftslovgivningen,
- 5) det offentlige økonomiske interesser, herunder udførelsen af det offentlige forretningsvirksomhed, eller
- 6) private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

Art. 4, stk. 7. Et afslag på en anmodning skal meddeles skriftligt, hvis anmodningen var skriftlig, eller hvis den, der anmodede om oplysninger, ønsker det. Et afslag skal begrundes, og der skal gives vejledning om adgangen til at få afslaget prøvet i overensstemmelse med artikel 9. Et afslag skal meddeles så hurtigt som muligt og senest inden en måned, medmindre oplysningernes komplekse karakter kan begrunde en forlængelse på op til to måneder fra anmodningen. Den, der har fremsat anmodningen, informeres om enhver forlængelse og om grundene hertil.

Miljøoplysningslovens § 4, stk. 3, ~~og 4~~ fastslår, at sager om aktindsigt skal under hensyntagen til en eventuel tidsfrist, som anføres af den, der har fremsat anmodningen, afgøres hurtigst mulig og senest en måned efter modtagelsen af anmodningen eller, hvis sagens komplekse karakter og omfang er af en sådan art, at fristen på 1 måned ikke kan overholdes, senest 2 måneder efter modtagelsen. Det følger af miljøoplysningslovens § 4, stk. 4, -og- at afslag i sager om aktindsigt skal begrundes og være ledsaget af en klagevejledning. Afslag meddeles skriftligt, hvis anmodningen er fremsat skriftligt, eller hvis den, der fremsatte anmodningen, ønsker det.

Miljøoplysningslovens § 4, stk. 4, fastsætter endvidere, at afslag, der begrundes med, at materialet er under udarbejdelse, skal oplyse navnet på den myndighed, der udarbejder materialet, samt hvornår materialet forventes at foreligge i endelig form.

Art. 4, stk. 8. Hver part kan tillade, at dens offentlige myndigheder opkræver et gebyr for at give adgang til oplysninger, men gebyrets størrelse må ikke overskride et rimeligt beløb. Offentlige myndigheder, der har til hensigt at opkræve et sådant gebyr, skal stille til rådighed for den, der anmoder om oplysninger, en liste over de gebyrer, der kan opkræves, og med angivelse af

betingelserne for opkrævning eller undladelse heraf og af, hvornår adgang til oplysninger er betinget af forskudsvis betaling af et sådant gebyr.

Miljøoplysningsloven fastsætter i § 5, stk. 1, at betaling for afskrifter eller kopier af miljøoplysninger i skriftlige dokumenter opkræves efter de af justitsministeren fastsatte regler i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen, for så vidt angår sagens parter dog efter de regler, der er fastsat i medfør af forvaltningsloven.

Miljøoplysningslovens § 5, stk. 3, fastsætter, at der ikke kan kræves betaling for adgang til registre eller oversigter over offentlige myndigheder eller miljøoplysninger, som myndigheder eller informationskontorer er i besiddelse af.

Med bestemmelsen kan der ikke opkræves gebyr for adgang til offentligt tilgængelige oversigter over offentlige myndigheder eller registre eller oversigter over miljøoplysninger, som offentlige myndigheder eller informationskontorer er i besiddelse af.

~~Lov om aktindsigt i miljøoplysningsloven~~ indeholder alene hjemmel til at opkræve gebyrer for udlevering af afskrifter og kopier af oplysninger og giver således heller ikke hjemmel til at opkræve gebyr for adgangen til registre over myndigheder eller miljøoplysninger, uanset om det sker ved gennemsyn på stedet eller ved elektronisk adgang til registrene. Bestemmelsen kan dog få selvstændig betydning, såfremt der efter anden lovgivning kan fastsættes gebyr for adgang til registre over offentlige myndigheder eller miljøoplysninger.

Bekendtgørelse nr. 1431 af 13. december 2006 om betaling for aktindsigt i miljøoplysninger, der er til rådighed i andet end skriftlig form, jfr. ~~lov om aktindsigt i miljøoplysningsloven~~ § 5, stk. 2, bestemmer, at de faktiske omkostninger ved fremstilling af en kopi kan kræves betalt.

Efter bekendtgørelse nr. 647 af 18. september 1986 om betaling for afskrifter og fotokopier, der udleveres i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen, jfr. offentlighedslovens § 15, stk. 4, kan der opkræves 10 kr. for den første kopierede side og derefter 1 kr. pr. kopi.

Bekendtgørelse nr. 646 af 18. september 1986 om betaling for afskrifter og fotokopier, der udleveres i henhold til forvaltningsloven fastsætter, at der ikke opkræves betaling for det første eksemplar af en afskrift eller fotokopi af et dokument, der i henhold til § 9 i forvaltningsloven udleveres til en part i den pågældende sag. Myndigheden kan opkræve betaling for yderligere eksemplarer af afskrifter og fotokopier af en sags dokumenter: 10 kr. for den første side, og derefter 1 kr. pr. kopi.

Bekendtgørelse nr. 939 af 10. oktober 2005 om betaling for aktindsigt i miljøoplysninger, der ikke udleveres på papir, omfatter ~~Transportministeriets Trafikministeriets~~ område, og henviser med hensyn til gebyrfastsættelsen til ovenstående bekendtgørelser.

I bekendtgørelse nr. 1431 af ~~12~~13. december 2006 om betaling for aktindsigt i miljøoplysninger, der ikke udleveres på papir inden for Miljøministeriets område, står der i § 3, stk. 1, at "Som betaling for aktindsigt i miljøoplysninger, der opbevares i elektroniske databaser, lydbånd, film eller andet medie, hvorfra oplysningerne ikke udleveres på papir, kan myndigheden eller organet opkræve de faktiske omkostninger ved tilvejebringelse af kopien herunder driftsomkostninger på grundlag af offentliggjorte takster efter § 4."

Efter retsafgiftslovens § 48 er retsafgiften 175 kr. for udskrifter, der udfærdiges af retten. Dette gælder også for udskrifter af domme mv. i medfør af bestemmelsen i miljøoplysningslovens § 5 a.

IX. Yderligere information om anvendelsen af artikel 4 i praksis

Der findes ingen statistik over anvendelse af bestemmelserne i Danmark

Afrapportering fra Overvågningsudvalget i forbindelse med vedtagelsen af lovforslag til implementering af Århus-direktiv om aktindsigt i miljøoplysninger.

Der er nedsat et overvågningsudvalg (med deltagelse af de centrale miljø- og erhvervsorganisationer, ministerier og andre væsentlige interessenter), der har til opgave løbende at overvåge lovens anvendelse i praksis og indsamle erfaringer. Miljøministeriet varetager formandskabet.

I 2008 afgav udvalget en redegørelse om status for miljøoplysningsloven. Det fremgår af redegørelsen, at det er udvalgets sammenfattende vurdering, at der synes at være et stort generelt informationsbehov hos myndigheder og virksomheder/interessenter vedrørende miljøoplysningsloven og dens anvendelse.

På den baggrund skrev Miljøstyrelsen den 24. september 2008 til ministerier, kommuner mv. for at henlede opmærksomheden på miljøoplysningsloven.

I et forslag til en ny lov om offentlig adgang til miljøoplysninger, der for nylig har været i høring, er der i bemærkningerne henvist til en række afgørelser, truffet af EU-Domstolen og Natur- og Miljøklagenævnet, ligesom der er henvist til udtalelser fra ombudsmand om Compliance-komiteen under Århuskonventionen.

Offentlighedskommissionen har i november 2009 afgivet sin betænkning til Justitsministeren herunder med anbefalinger til ændringer i offentlighedsloven. Forslag til en ny offentlighedslov samt konsekvensændringer i anden lovgivning er den 8. december 2010 fremsat for Folketinget. (L 90 L 92) Der forventes fremsat ændringer i miljøoplysningsloven som følge af ændringer af offentlighedsloven.

X. Hjemmesider relevante for implementeringen af artikel 4

www.nmkn.dk, www.mim.dk, www.mst.dk, www.ombudsmanden.dk

På www.retinfo.dk kan følgende regulering, der er relevante for implementeringen af kravene om adgang til miljøoplysninger findes:

- Bekendtgørelse nr. 939 af 10. oktober 2005 om betaling for aktindsigt i miljøoplysninger, der ikke udleveres på papir inden for Transport- og Energi ministeriets område
- Bekendtgørelse nr. 1431 af 12. december 2006 om betaling for aktindsigt i miljøoplysninger, der ikke udleveres på papir inden for Miljøministeriets område
- Bekendtgørelse nr. 646 af 18. september 1986 om betaling for afskrifter og fotokopier, der udleveres i henhold til forvaltningsloven
- Bekendtgørelse nr. 647 af 18. september 1986 om betaling for afskrifter og fotokopier, der udleveres i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen

- Retsafgiftsloven: Lovbekendtgørelse nr. 936 af 8. september 2006 om retsafgifter
- Forvaltningsloven: Lovbekendtgørelse nr. ~~1365 af 7. december 2007 som senest ændret ved lov nr. 503 af 12. juni 2009~~ 988 af 9. oktober 2012 (fra 1. januar 2014 som ændret ved § 1 i lov nr. 638 af 12. juni 2013)
- Miljøoplysningsloven: Lovbekendtgørelse nr. 660 af 14. juni 2006 om aktindsigt i miljøoplysninger med senere ændringer.
- Offentlighedsloven: Lov nr. 572 af 19. december 1985 om offentlighed i forvaltningen som senest ændret ved lov nr. 433 af 4. juni 2009 (fra 1. januar 2014 lov nr. 606 af 12. juni 2013)

XI.-XIII

Artikel 5

Indsamling og formidling af miljøoplysninger

Hvorledes er konventionens art. 5 gennemført i Danmark?

Konventionens artikel 5 vedrører en "aktiv oplysningspligt" for myndighederne.

Heri ligger bl.a., at myndighederne skal ligge inde med relevante og ajourførte oplysninger, at de skal være orienteret om en række aktiviteter og formidle oplysninger om farer etc. Videre ligger der en forpligtelse til generelt at oplyse borgerne om adgangen til oplysningerne og træffe foranstaltninger, der letter denne adgang. Der er i konventionen en generel opfordring til at arbejde i retning af, at miljøoplysninger findes i elektroniske databaser, og landene forpligtes til at udgive miljøtilstandsrapporter, samt til at formidle oplysninger om lovgivning, planer/programmer og politikker, statusrapporter, internationale traktater, konventioner, aftaler mv. på miljøområdet.

Konventionens regler på dette område svarer til de almindelige danske offentligretlige regler og principper om, at myndighederne skal sikre sagernes oplysning, systematisere oplysninger (journalisering, arkivering mv.) og give generel vejledning i, hvorledes oplysningerne kan stilles til rådighed for befolkningen. [Den nye offentlighedslov har fra 1. januar 2014 lovfæstet pligten til at journalisere.](#)

En række særregler i de respektive sektorlove på miljøområdet sikrer endvidere, at myndighederne ligger inde med tilstrækkelige oplysninger om forurenende aktiviteter. Også reglerne for risikobetonede aktiviteter og reglerne om beredskab har betydning.

Endvidere foregår der i praksis en omfattende formidling af miljøoplysninger mv. herunder udarbejdelse af miljøtilstandsrapporter, jf. planlovens § 2, stk. 4 udsendelse af andre rapporter, [offentliggjorte gødningsregnskaber, jf. gødskningsbekendtgørelsens § 54,](#) offentliggørelse af lovtekster, planer m.v. Dette sker både i elektronisk form og via traditionelle medier.

Art. 5, stk. 1, litra a. Hver part sikrer, at offentlige myndigheder ligger inde med og løbende ajourfører miljøoplysninger, der er relevante for deres funktioner:

De danske myndigheder har pligt til at tilvejebringe et fyldestgørende faktisk og retligt grundlag for sagerne, inden der træffes afgørelse (officialmaksimen), ligesom myndighederne har pligt til at arkivere sagsdokumenterne.

Miljøoplysningslovens § 4 ~~bd~~, stk. 1, fastsætter endvidere, at myndigheder og organer omfattet af miljøoplysningsloven så vidt muligt skal sikre, at alle oplysninger, der indsamles af eller for dem, er ajourførte, nøjagtige og sammenlignelige.

Det fastsættes endvidere i miljøoplysningslovens § 5 b, stk. 1, at myndighederne og organerne skal ordne de miljøoplysninger, som er relevante for deres funktioner, og som de er i besiddelse af, eller som opbevares for dem, på en sådan måde, at de aktivt og systematisk kan formidles, herunder navnlig elektronisk, til offentligheden.

Miljøbeskyttelseslovens § 83, stk. ~~23~~, giver hjemmel til, at ministeren kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelser og regionsråd skal være i besiddelse af miljøoplysninger om kommunal og regional virksomhed, uanset om varetagelsen af sådanne opgaver er helt eller delvis udlagt til private virksomheder mv. Formålet er at sikre offentlighedens fortsatte adgang til alle relevante miljøoplysninger hos kommuner og regioner, uanset udlægning af kommunal virksomhed til private virksomheder mv., i overensstemmelse med reglerne i konventionen. Reglen skal muliggøre, at offentligheden fortsat kan få miljøoplysningerne via en anmodning om aktindsigt efter miljøopplysningsloven hos den relevante kommunale myndighed. Reglerne herom er fastsat i bekendtgørelse nr. 1279 af 12. december 2005 om kommunalbestyrelser og regionsråds pligt til at være i besiddelse af miljøoplysninger ved udlægning af kommunal og regional virksomhed til private.

Art. 5, stk. 1, litra b. Hver part sikrer, at der etableres obligatoriske funktioner således, at offentlige myndigheder er behørigt orienteret om foreslåede og eksisterende aktiviteter, der kan indvirke væsentligt på miljøet.

Med hensyn til de foreslåede aktiviteter så betyder officialmaksimen, at myndigheden skal sikre, at sagen oplyses i tilstrækkeligt omfang til, at afgørelse kan træffes. Derudover sikrer en række administrative regler, at der foreligger en lang række miljøoplysninger som grundlag for en ansøgning. Dette gælder f.eks. reglerne om miljøgodkendelse af listevirksomheder, jf. miljøbeskyttelseslovens kap. 5, bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, reglerne om miljøgodkendelse af husdyrbrug, jf. husdyrgodkendelsesloven kap. 3, husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 5- og 6, jf. bilag 1 og 2, deponeringsbekendtgørelsen (§ 7, jf. bilag 1) og reglerne om VVM-vurdering af større enkeltanlæg, der må antages at påvirke miljøet i væsentlig grad, jf. planlovens § 11 g og 11 h og bekendtgørelse nr. ~~15104335~~ af ~~06~~15. december 200610. Bekendtgørelsen pålægger bygherren at anmelde planer eller projekter, der er omfattet af bekendtgørelsens liste over planer og projekter, der skal underkastes en VVM procedure eller skal screenes for eventuelt at skulle underkastes en VVM procedure.

Ud over disse regler findes i miljøbeskyttelsesloven hjemmel til fastsættelse af anmeldeordninger for særlige brancher, således, at der kan holdes øje med virksomhedens produktions- og forureningsforhold.

Naturbeskyttelsesloven indeholder i § 3, en generel beskyttelse af en række naturtyper. Beskyttelsen består i et forbud mod ændringer i tilstanden. For at sikre, at myndighederne også får kendskab til andre aktiviteter, der ikke kræver forudgående tilladelse el. lign. men som vurderes at være projekter i Habitatdirektivets forstand og som væsentligt vil kunne påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde, er der i naturbeskyttelseslovens § 19 b indført en anmeldelsesordning. Herefter skal en række aktiviteter, der er opført på et bilag til loven, anmeldes til myndighederne med henblik på en forudgående vurdering af, om de kan sættes i værk. På tilsvarende måde er der i skovlovens § 17 fastsat en pligt til at anmelde en række aktiviteter, der kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde, selv om disse aktiviteter ikke forudsætter forudgående tilladelse.

Med hensyn til orientering om eksisterende aktiviteter, så findes der i den danske lovgivning flere regler:

Miljøbeskyttelseslovens § 34 bestemmer bl.a., at der skal fastsættes vilkår for listevirksomhedens placering og drift, herunder vilkår om den kontrol, som virksomheden selv skal foretage

(egenkontrol). Reglen gælder for de af konventionens aktiviteter, der er omfattet af miljøbeskyttelseslovens kap. 7 om tilsyn, dvs. virksomheden har pligt til at indberette visse miljøoplysninger til myndighederne.

Ifølge miljøbeskyttelseslovens §§ 65, 66 og 72 skal der føres tilsyn med, at loven samt de regler og vilkår, der er fastsat med hjemmel i loven overholdes og desuden sikres det, at myndigheden kan indhente de nødvendige oplysninger, som har betydning for vurderingen af forureningen og for eventuelle afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger. Dette sikrer myndigheden en række oplysninger vedrørende virksomhedens eksisterende aktiviteter.

Desuden fastsætter miljøbeskyttelsesloven, at visse listevirksomheder periodisk skal udarbejde et grønt regnskab med oplysninger om virksomhedens miljøforhold.

Herudover indeholder loven hjemmel til at fastsætte regler om bl.a. myndigheders, borgeres, grundejeres, virksomheders, ejeres, køberes, sælgeres og eksportørers pligt til at foretage anmeldelse af, dokumentere og afgive oplysninger om affald. Denne hjemmel er udmøntet i [affaldsbekendtgørelsen](#) (bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald), [bekendtgørelse nr. 1306 af 17. december 2012 om Affaldsdatasystemet og bekendtgørelse nr. 1305 af 17. december 2010 om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed, som bl.a. 48 af 13. januar 2010 om affald](#)), som bl.a. indeholder regler om et register over data om affald (Affaldsdatasystemet) og et register over genanvendelsesanlæg, virksomheder, affaldstransportører, forhandlere og mæglere, som håndterer affald (Affaldsregistret).

Vandforsyningsloven og havmiljøloven (udledningsbekendtgørelsen) indeholder stort set tilsvarende regler om fastsættelse af vilkår og tilsyn i forhold til de bilagsaktiviteter, der reguleres af lovene.

Også husdyrgodkendelsesloven indeholder regler om fastsættelse af vilkår og tilsyn, tilsvarende miljøbeskyttelsesloven, jf. [husdyrgodkendelseslovens](#) kap. 3 og 5.

I råstoflovens § 29 er der hjemmel til at fastsætte regler om, at den, der foretager råstofindvinding, skal give nærmere oplysninger om indvindingen. Hjemlen har resulteret i bekendtgørelse nr. 1440 af 11. december 2007 om ansøgning og indberetning om råstofindvinding på landjorden og om kommunalbestyrelsens kompetence til at fastsætte vilkår for anmeldte rettigheder. Ifølge bekendtgørelsen skal den, der foretager råstofindvinding en gang årligt indberette om bl.a. arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i hver råstofgrav. Tilsvarende regler findes i bekendtgørelse nr. 1452 af 15. december 2009 om indberetning af indvundne råstoffer på havbunden. Der er her tale om kvartalsvis indberetning.

I elforsyningsloven, varmforsyningsloven, naturgasforsyningsloven, [Lov om Energinet.dk](#) VE-loven, undergrundsloven og kontinentalsokkelloven har myndighederne i forbindelse med [behandling af ansøgninger om tilladelser](#), tilsyn med overholdelse af lovgivning og bevillinger m.v. adgang til at indhente nødvendige oplysninger. Der kan i tilladelser og godkendelser stilles vilkår om diverse indberetning.

Det følger af § 9 i genteknologiloven (lov nr. 869 af 26. juni 2010), at GMO'er ikke må udsættes uden tilladelse fra [Miljøministeren](#). Hjemlen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 37 af 19. januar 2012, der i detaljer beskriver, at myndighederne skal give tilladelse til udsætning og markedsføring

af GMO'er førend sådanne aktiviteter kan finde sted. Der kan kun opnås tilladelse, hvis myndighederne vurderer, at en udsætning ikke udgør en sundheds – eller miljømæssig risiko. Det følger endvidere af § 15 i genteknologiloven, at den, der ansøger om godkendelse skal på godkendelsesmyndighedernes bestemmelse give alle oplysninger og foretage eller lade foretage undersøgelser til sagen.

På landbrugsområdet gælder det samme for gødskningslovens og GMO-lovens vedkommende, jf. nærmere nedenfor.

Art. 5, stk. 1, litra c. Hver part sikrer, at i tilfælde af en overhængende trussel mod menneskelig sundhed eller miljøet, uanset om den skyldes menneskelige aktiviteter eller naturlige årsager, meddeles alle oplysninger, der kan gøre offentligheden i stand til at træffe forholdsregler, der kan forebygge eller begrænse følger af truslen, straks og uden ophold til den del af offentligheden, der risikerer at blive berørt af truslen.

Beredskabsloven fastslår, at redningsberedskabets opgave er at forebygge, begrænse og afhjælpe skader på personer, ejendom og miljøet i tilfælde af ulykker og katastrofer, herunder krigshandlinger, eller overhængende fare herfor. Ifølge loven skal myndighederne via planlægning sikre, at samfundets funktioner i tilfælde af ulykker og katastrofer kan opretholdes og videreføres. Efter beredskabslovens § 17 koordineres den samlede indsats ved større uheld (skader) af politidirektøren.

Myndighederne kan give påbud og ordrer til borgere, offentlige og private virksomheder samt offentlige myndigheder, f.eks. om at træffe særlige foranstaltninger og om at meddele relevante oplysninger, der er nødvendige for planlægningen af beredskabet.

En række særligt risikobetonede virksomheder skal efter *risikobekendtgørelsen* (bekendtgørelse nr. 1666 af 14. december 2006 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer) udarbejde sikkerhedsdokumentation med henblik på at forebygge større uheld. I tilfælde af større uheld skal der foretages anmeldelse til de relevante myndigheder. I tilfælde af uheld ligger ansvaret for indsatsen på en lang række myndigheder.

Miljømyndighederne vejleder virksomhederne inden for miljøbeskyttelseslovens område og behandler forhold vedrørende risiko for forurening af det eksterne miljø ved uheld. Risikobetonede virksomheder omfattet af risikobekendtgørelsen er godkendelsespligtige.

Arbejdstilsynet vejleder inden for arbejdsmiljøområdet. Arbejdstilsynets opgaver er at sikre, at der er et sikkert og sundt arbejdsmiljø på danske arbejdspladser. Arbejdstilsynet regulerer forhold vedrørende fx arbejdets udførelse, arbejdssteders indretning, tekniske hjælpemidler, stoffer og materialer. På Arbejdstilsynets hjemmeside (www.at.dk) er det muligt at hente information om Arbejdstilsynets opgaver mv.

Brandmyndighederne (det statslige og kommunale redningsberedskab) vejleder inden for deres område og behandler spørgsmål vedrørende brand.

Politiet udarbejder en specifik beredskabsplan for politiets indsats i forhold til uheld på kolonne 3-virksomheder. I forhold til kolonne 2-virksomheder skal politiet overveje behovet for en specifik beredskabsplan for politiets indsats. Herudover skal politiet i forhold til kolonne 3-virksomheder

informere offentligheden. Politiet skal i den forbindelse beskrive sikkerhedsforanstaltninger og hensigtsmæssig adfærd i forbindelse med et uheld. I forhold til kolonne 2-virksomheder skal politiet vurdere behovet for at foretage information af offentligheden.

Myndighederne skal gensidigt underrette hinanden om forhold, der har betydning for en anden myndighed.

Miljøbeskyttelsesloven § 21 indeholder endvidere en pligt for ejere og brugere af en fast ejendom til straks at underrette tilsynsmyndigheden, hvis de forårsager eller konstaterer forurening af ejendommens jord eller undergrund. Der er ikke en tilsvarende regel for forurening af overfladevand eller luften. Reglen i miljøbeskyttelseslovens § 71, stk. 1 indebærer, at den, der er ansvarlig for anlæg mv., der kan give anledning til forurening, straks skal underrette tilsynsmyndigheden om driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forurening eller fare herfor.

Tilsvarende gælder for husdyrgodkendelsesloven, jf. § 52.

Af miljøskadelovens § 20 (lov nr. 466 af 17. juni 2008) fremgår, at den ansvarlige kan påbydes at give de oplysninger og foretage de undersøgelser m.v., som har betydning for vurderingen af, hvordan følgerne af en miljøskade eller en overhængende fare for miljøskade afhjælpes eller forebygges. Den ansvarlige kan herunder påbydes at foretage prøveudtagning, analyser og måling af stoffer m.v. og andre undersøgelser. Det fremgår desuden af miljøskadelovens § 28, at den ansvarlige har pligt til at underrette myndighederne om alle relevante aspekter af situationen, hvis en allerede indtrådt miljøskade forværres eller en overhængende fare for en miljøskade forøges eller udvikler sig til en miljøskade.

I bekendtgørelse nr. 573 af 18. juni 2008 om indberetning i henhold til lov om beskyttelse af havmiljøet er der fastsat regler om, at skibsføreren og chefen for havanlægget straks skal indberette til de relevante myndigheder hvis der sker udtømmning eller der er fare for udtømmning fra skibet, eksempelvis hvis der sker et væsentligt spild af olie eller skadelige, havforurenende flydende stoffer.

I genteknologiloven (lov nr. 869 af 26. juni 2010) fremgår det, at den ansvarlige for en miljøskade eller overhængende fare herfor, straks skal underrette myndighederne om alle relevante aspekter ved situationen. Derudover har den, der har opnået en godkendelse til udsætning eller markedsføring af GMO'er, pligt til at underrette tilsynsmyndighederne og Sundhedsstyrelsen om alle driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre udledning eller overførsel af GMO'er, som kan være til skade for miljø, natur eller sundhed eller indebærer en fare herfor.

Der findes således en lang række regler, der fastsætter en pligt til indberetning til de relevante myndigheder, i tilfælde af ulykke eller katastrofe. Med hensyn til den ”aktive oplysningspligt”, som myndighederne efter bestemmelsen har, såfremt der sker en ulykke, til af sig selv at oplyse de berørte borgere om ulykken på en måde, så de kan tage passende forholdsregler, så antages der at gælde en ulovbestemt pligt for myndighederne til uden ophold at meddele den berørte del af offentligheden om farerne i tilfælde af ulykke eller katastrofe, sådan at de kan indrette sig derefter.

Denne pligt fremgår endvidere af § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 415 af 13. maj 2005 om aktiv formidling af miljøoplysninger. Det fremgår, at myndigheder og organer omfattet af miljøoplysningsloven, med forbehold for særlige forpligtelser i øvrigt efter lovgivningen, straks og uden ophold skal udsende alle relevante miljøoplysninger i tilfælde af overhængende trussel mod menneskers sundhed eller mod miljøet.

Det fremgår endvidere af samme bekendtgørelses § 3, stk. 2, at denne informationsforpligtelse kan indgå i beredskabsplanlægningen inden for den civile sektor, jf. nedenfor.

Beredskabsstyrelsen s nationale beredskabsplan ved uheld i nukleare anlæg fastlægger beredskabets organisation og de foranstaltninger, der skal kunne iværksættes for at beskytte befolkningen i tilfælde af uheld fra nukleare anlæg. Udover at opretholde et dagligt beredskab er et af hovedformålene med det nukleare beredskab at informere offentligheden og de berørte myndigheder i overensstemmelse med Rdir 89/618 »om oplysning af befolkningen om, hvorledes den skal forholde sig samt om sundhedsmæssige foranstaltninger i tilfælde af strålingsfare«. På dette område er der således fastsat regler om aktiv oplysningspligt.

Ifølge beredskabslovens § 24, stk. 1 skal de enkelte ministre hver inden for deres område planlægge for opretholdelse og videreførelse af samfundets funktioner i tilfælde af ulykker og katastrofer, herunder krigshandlinger, samt for at kunne yde støtte til forsvaret. De enkelte ministre skal således inden for hver deres område varetage beredskabsplanlægningen m.v. Det påhviler de enkelte ministre at sikre, at lovgivningen inden for de respektive ministerområder indeholder de fornødne bestemmelser til regulering af beredskabsmæssige forhold m.v.

Lov om planteskadegørere, jf. lovbekendtgørelse nr. 198 af 12. marts 2009, giver i § 6 fødevareministeren bemyndigelse til at fastsætte bestemmelser om, at den, der er bekendt med eller formoder, at planter, planteprodukter, jord eller andre vækstmedier, der er i hans besiddelse eller beror hos ham, er angrebet af eller indeholder planteskadegørere, straks skal anmelde dette til ministeren (eller til den, som ministeren bemyndiger hertil), og om, at sådanne planter, planteprodukter, jord og andre vækstmedier ikke må fjernes fra stedet uden ministerens tilladelse. Ministerens bemyndigelse til at fastsætte bestemmelser om anmeldelse kan også benyttes til gennemførelse af bestemmelser fastsat af De Europæiske Fællesskaber.

Fødevareministeren har udnyttet den nævnte bemyndigelse bl.a. gennem § 3, stk. 2, i planteskadegørebekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1291 af 12. december 2012, og gennem tilsvarende anmeldelsesbestemmelser i en række bekendtgørelser om enkelte skadegørere eller grupper heraf.

Art. 5, stk. 2. Hver part sikrer, inden for rammerne af national lovgivning, at den måde hvorpå de offentlige myndigheder giver adgang til miljøoplysninger er gennemsigtig, og at miljøoplysninger i realiteten er let tilgængelige, blandt andet ved at:

- a) oplyse offentligheden tilstrækkeligt om karakteren og omfanget af de miljøoplysninger, de offentlige myndigheder ligger inde med, de grundlæggende betingelser under hvilke sådanne oplysninger stilles til rådighed og gøres tilgængelige og den måde, hvorpå sådanne kan fås
- b) etablere og opretholde praktiske ordninger, såsom
 - i) offentligt tilgængelige oversigter, registre eller kartoteker

- ii) *krav til det offentlige personale om at yde offentligheden bistand til at søge adgang til miljøoplysninger efter denne konvention og*
- iii) *udpegning af relevante kontaktpunkter*
- c) *give adgang til miljøoplysninger, der er indeholdt i oversigter, registre eller kartoteker, jf. litra b) i), uden opkrævning af gebyr*

Ad art. 5, stk. 2, litra a, oplyse offentligheden tilstrækkeligt om karakteren og omfanget af de miljøoplysninger, de offentlige myndigheder ligger inde med, de grundlæggende betingelser under hvilke sådanne oplysninger stilles til rådighed og gøres tilgængelige og den måde, hvorpå sådanne kan fås.

Miljøministeriet har oprettet Miljøministeriets Informationscenter, som er et centralt informationscenter, hvor bl.a. borgere og virksomheder kan få svar på informationshenvendelser indenfor ministeriet ressortområde, det gælder både elektroniske (e-mail), telefoniske og personlige henvendelser. [Brugere kan også få rådgivning til brug af digitale løsninger på ministeriets hjemmesider.](#) Miljøministeriets Informationscenter kan ved henvendelser fra borgere og virksomheder mv. etablere kontakt til fagmedarbejdere i ministeriet, hvis det anses for det mest hensigtsmæssige. På Miljøministeriets Informationscenters hjemmeside (<http://www.mim.dk/Ministeriet/Selvbetjening/Miljoeministeriets+informationscenter/>) er [der adgang til](#) en netboghandel, hvor ministeriets ~~trykte~~ udgivelser (pjecer og rapporter) kan bestilles, og alle elektroniske udgivelser kan downloades gratis. Miljøministeriet har samlet set udgivet mere end 3500 rapporter og pjecer i elektronisk form. Fra Miljøministeriets Informationscenters hjemmeside er der link videre til ministeriets hjemmesider, hvor der findes yderligere information inden for hver styrelses område. [Ministeriets selvbetjeningsløsninger for virksomheder er integreret på portalen Virk.dk, som den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2011-2015 foreskriver.](#)

Derudover bemærkes, at publikationerne “*Vejledning til lov om aktindsigt i miljøoplysninger*” (nr. 3, 2006), “*Fri adgang til miljøoplysninger, en brugervejledning*” (CASA, med støtte fra bl.a. Miljøstyrelsen, dec. 1994) yder udførlig og brugervenlig vejledning vedrørende adgangen til aktindsigt i miljøoplysninger.

[Efter den nye offentlighedslov af 2014 forpligtes alle myndigheder til at informere om deres virksomhed på hjemmesider, der er mulighed for i bekendtgørelser at stille krav om, at der skal offentliggøres postlister, ligesom der skal føres en portal med love, administrative forskrifter og lovforslag og Folketingets Ombudsmands udtalelser vedrørende adgangen til aktindsigt.](#)

Ad art. 5, stk. 2, litra b, etablere og opretholde praktiske ordninger, såsom

- i) *offentligt tilgængelige oversigter, registre eller kartoteker*
- ii) *krav til det offentlige personale om at yde offentligheden bistand til at søge adgang til miljøoplysninger efter denne konvention og*
- iii) *udpegning af relevante kontaktpunkter*

Der findes generelle regler om journalisering, registrering, listning m.v. af oplysninger bl.a. i bestemmelser, fastsat i medfør af arkivloven.

Af bekendtgørelse nr. 591 af 26. juni 2003, der er fastsat i medfør af førnævnte lov, fremgår, at enhver statslig myndighed har pligt til at anvende et manuelt eller elektronisk arkiveringssystem. Arkivsystemet bidrager til at sikre, at der skabes overblik over indkomne sager og eksisterende dokumenter, og at den, der begærer aktindsigt i en sag, sikres, at aktindsigten gennemføres efter de derom gældende regler.

Der opereres i journalsystemer bl.a. med oprettelse af journalkort vedrørende den enkelte sags akter, dvs. oversigter eller lister, der viser, hvilke akter der er journaliseret under den enkelte sag. Efterhånden betjener de fleste myndigheder sig af elektronisk registrering og arkivering. Ifølge cirkulære nr. 24 af 8. marts 2002 skal et elektronisk arkivsystem være indrettet på en måde, der sikrer præcis og fyldestgørende fremfinding af sagligt sammenhørende dokumenter.

Efter offentlighedslovens § 5, stk. 1, nr. 2, omfatter retten til aktindsigt indførsler i journaler, registre og andre fortegnelser vedrørende den pågældende sags dokumenter. Efter lovens § 5, stk. 2, er der også ret til aktindsigt i sådanne fortegnelser, selvom der gøres brug af elektronisk databehandling.

Den nye offentlighedslov af 2014 lovfæster i et vist omfang det i praksis fastslåede krav om, at danske myndigheder skal have ordnede og søgbare elektroniske systemer, ligesom loven giver ret til aktindsigt i databeskrivelser og i et vist omfang ret til at få sammenstillet oplysninger i databaser med henblik på aktindsigt.

Miljøoplysningsloven fastsætter i § 5 b, at myndigheder og organer skal ordne deres miljøoplysninger, som er relevante for deres funktioner, og som de er i besiddelse af, eller som opbevares for dem, på en sådan måde, at de aktivt og systematisk kan formidles, herunder navnlig elektronisk, til offentligheden.

Med hensyn til offentligt tilgængelige oversigter m.m. indeholder Retsinformation (www.retsinfo.dk) alle danske regler, herunder også alle regler på miljøområdet. Endvidere er der Miljøministeriets informationscenter som nævnt ovenfor.

~~Miljøoplysningsloven fastsætter i § 5 b, at myndigheder og organer skal ordne deres miljøoplysninger, som er relevante for deres funktioner, og som de er i besiddelse af, eller som opbevares for dem, på en sådan måde, at de aktivt og systematisk kan formidles, herunder navnlig elektronisk, til offentligheden.~~

Ad art. 5, stk. 2, litra c, give adgang til miljøoplysninger, der er indeholdt i oversigter, registre eller kartoteker, jf. litra b, nr. i, uden opkrævning af gebyr.

I miljøoplysningslovens § 2 fastslås, at enhver, under de betingelser og med de undtagelser, der følger af offentlighedsloven og forvaltningsloven, har ret til at blive gjort bekendt med miljøoplysninger.

I miljøoplysningslovens § 5, stk. 3, fastsættes, at der ikke kan kræves betaling for adgang til registre eller oversigter over offentlige myndigheder eller miljøoplysninger, som myndigheder eller informationskontorer er i besiddelse af.

Art. 5, stk. 3. Hver part sikrer, at miljøoplysninger i stigende grad findes i elektroniske databaser, som er let tilgængelige for offentligheden gennem offentlige telekommunikationsnet.

Oplysninger, der er tilgængelige på denne måde, bør omfatte:

- a) rapporter om miljøets tilstand, som nævnt i stk. 4 nedenfor**
 - b) lovtekster om eller vedrørende miljøet**
 - c) hvor det er hensigtsmæssigt, politikker, planer og programmer om eller vedrørende miljøet og miljøaftaler samt**
 - d) andre oplysninger i det omfang det at have rådighed over oplysninger i denne form vil lette anvendelsen af national ret til implementering af denne konvention**
- forudsat, at sådanne oplysninger allerede er til rådighed i elektronisk form.**

I bekendtgørelse nr. 415 af 13. maj 2005 fastsættes i § 1, stk. 2, at miljøoplysninger omfattet af § 5 b, stk. 1, i miljøoplysningsloven i stigende grad skal findes i elektroniske databaser, der er let tilgængelige for offentligheden gennem offentlige kommunikationsnetværk. I samme bekendtgørelse fastsættes endvidere, at myndigheder og organerne skal træffe alle rimelige foranstaltninger for at vedligeholde miljøoplysninger, som de er i besiddelse af, eller som opbevares for dem, i en form eller format, som er let at reproducere og let tilgængelig via elektronisk computerkommunikation eller andre elektroniske medier.

§ 5 b i miljøoplysningsloven giver miljøministeren hjemmel til at fastsætte regler om hvilke miljøoplysninger der skal formidles til offentligheden. Bemyndigelsen er udnyttet i bekendtgørelse nr. 415 af 13. maj 2005, hvor det i § 2 er fastsat, hvilke oplysninger der skal formidles til offentligheden.

I 2012 blev der i miljøbeskyttelsesloven indsat en bestemmelse om at miljøministeren kan fastsætte regler om offentliggørelse, herunder udelukkende digitalt, af de i § 79 b, stk. 1, nævnte oplysninger. Oplysningerne kan vedrøre strafbare forhold på lovens område og kan være med navns nævnelse, jf. § 79 c, stk. 2. Det indebærer at følgende oplysninger, omfattet af § 79 b, kan offentliggøres: Anmeldelser, ansøgninger om tilladelse eller godkendelse, afgørelser, indberetninger m.v. til myndigheder, tilsynsvirksomhed, klager over afgørelser og kommunikation med myndigheder.

Lignende bestemmelser blev samtidigt indsat i husdyrgodkendelsesloven (§ 69 a), havmiljøloven (§ 64 b) og miljøskadeloven (§ 45 b). Hjemlen i husdyrgodkendelsesloven er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 497 af 15. maj 2013 om miljøtilsyn.

Miljøtilsynsbekendtgørelsen, nr. 497 af 15. maj 2013

§ 3. Tilsynsmyndigheden udarbejder en miljøtilsynsplan, som omfatter de virksomheder og husdyrbrug m.v., der er nævnt i § 1, stk. 2, og som ligger inden for tilsynsmyndighedens kompetenceområde. Miljøtilsynsplanen skal indeholde

- 1) en angivelse af det geografiske område, som planen omfatter,
- 2) en generel vurdering af relevante væsentlige miljøproblemer på tilsynsmyndighedens område,
- 3) en fortegnelse over de virksomheder, der er optaget på bilag 1 til bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, og de husdyrbrug, der er omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, herunder oplysninger om navn, adresse, cvr-nummer og gældende listepunkt,
- 4) en beskrivelse af tilsynsmyndighedens tilsynsindsats, herunder hvordan et tilsynsbesøg tilrettelægges og gennemføres, og
- 5) en beskrivelse af eventuelle samarbejdsrelationer med andre myndigheder.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden offentliggør et udkast til miljøtilsynsplan digitalt og oplyser samtidig, at enhver har ret til at kommentere udkastet inden for en frist på 4 uger. Hvor Miljøstyrelsen er tilsynsmyndighed, sender styrelsen samtidig med offentliggørelsen udkastet til alle kommunalbestyrelser med anmodning om bemærkninger.

Stk. 3. Efter høringsfristens udløb foretager tilsynsmyndigheden de nødvendige ændringer og stiller miljøtilsynsplanen digitalt til rådighed for offentligheden.

Stk. 4. Miljøtilsynsplanen opdateres mindst hvert 4. år.

Stk. 5. Ved mindre væsentlige ændringer eller opdateringer af miljøtilsynsplanen i den 4-årige periode finder stk. 2 og 3 ikke anvendelse, og miljøtilsynsplanen kan stilles digitalt til rådighed for offentligheden umiddelbart efter ændringen eller opdateringen.

§ 8. Tilsynsmyndigheden udarbejder efter hvert fysisk tilsyn på virksomheden eller husdyrbruget m.v. en tilsynsrapport, der beskriver om virksomheden eller husdyrbruget m.v. overholder de love, regler og afgørelser, der er genstand for tilsyn. Tilsynsrapporten skal som minimum indeholde følgende oplysninger:

1) Baggrunden for tilsynet:

2) Navn, adresse og evr-nummer på virksomheden eller husdyrbruget m.v.

3) En angivelse af karakteren af virksomheden eller husdyrbruget m.v.

4) Dato for tidspunktet for tilsynets udførelse.

5) Hvad der er ført tilsyn med.

6) Om der er konstateret jordforurening.

7) Om der er meddelt påbud, forbud eller indskærpelser til virksomheden eller husdyrbruget m.v.

8) Konklusioner på virksomhedens eller husdyrbrugets m.v. seneste indberetninger om egenkontrol, herunder om indberetningen har givet tilsynsmyndigheden anledning til at udstede påbud, forbud eller indskærpelser.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden sender tilsynsrapporten til virksomheden eller husdyrbruget m.v. senest 2 måneder efter, at tilsynsbesøget har fundet sted, og meddeler, hvilke oplysninger som agtes offentliggjort.

Stk. 3. Tilsynsmyndighedens offentliggørelse sker i overensstemmelse med de begrænsninger, der følger af offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

§ 9. Tilsynsmyndigheden offentliggør digitalt de oplysninger, der fremgår af § 8, stk. 1, nr. 1-8, med de begrænsninger, der følger af § 8, stk. 3, senest 4 måneder efter, at tilsynsbesøget har fundet sted.

Stk. 2. Når tilsynsmyndigheden følger op på eventuelle påbud, forbud eller indskærpelser, offentliggøres konklusionen derpå digitalt.

Stk. 3. Tilsynsmyndigheden oplyser digitalt, hvis en afgørelse er påklaget. Når der efterfølgende er truffet en endelig administrativ afgørelse, offentliggør tilsynsmyndigheden resultatet heraf.

Stk. 4. Tilsynsmyndigheden offentliggør ikke sagsbehandlingsskridt i forbindelse med varsling og meddelelse af påbud efter lov om forurennet jord.

Stk. 5. Ved offentliggørelsen af de i § 8, stk. 1, nr. 1-8, nævnte oplysninger skal det oplyses digitalt, at enhver har ret til aktindsigt i de øvrige oplysninger, som tilsynsmyndigheden er i besiddelse af, med de begrænsninger, der følger af offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

§ 10. De oplysninger, der er nævnt i § 9, og som skal være offentligt tilgængelige, skal som minimum vedrøre de seneste to tilsynsbesøg.

Generelt bemærkes endvidere, at Miljøministeriet har en rimelig veludbygget hjemmeside, hvor det er muligt at hente diverse miljøoplysninger – (også i form af databaser). Miljøministeriet har udgivet mere end 3500 publikationer i elektronisk form. De kan hentes gratis i elektronisk form i netboghandlen på frontlinjens hjemmeside (www.mim.dk/Udgivelser/Netboghandlen/). Databasen omfatter alle bøger og pjecer, der er udgivet af ministeriets styrelser mm.

Det blev ved regeringsbeslutning i 1996 besluttet, at for at fremme tilgængeligheden og effektivisere distributionen af offentligt informationsmateriale, så skal nye publikationer udgivet af ministerier og styrelser fra og med 1997 offentliggøres elektronisk parallelt med papirudgaven. Dette betyder, at alt nyt materiale altid kan findes på nettet.

Offentliggørelse af miljødata sker allerede – og vil ske i stigende omfang – i elektronisk form på Miljøministeriets hjemmesider. Det drejer sig både om databaser og konkrete data, der i bearbejdet form fremlægges i elektroniske publikationer. Miljøministeriet har siden 1998 gjort oplysninger om miljøfaglige databaser tilgængelige på ministeriets hjemmesider.

Myndigheder har i væsentligt omfang givet offentlig adgang til databaser med konkrete miljødata via Danmarks Miljøportal. Bestyrelsen for Danmarks Miljøportal har den 11. oktober 2010 udarbejdet en redegørelse, hvoraf det fremgår, at adgangen er udbygget løbende siden Miljøportalens etablering den 1. januar 2007, ligesom der i den kommende periode vil blive arbejdet på at give offentligheden yderligere adgang til data, herunder bl.a. på jordforureningsområdet og overfladevandsområdet.

Der er endvidere adgang til en lang række miljødata på Miljøstyrelsens hjemmeside. Det drejer sig både om datapræsentationer, datasæt, databaser og konkrete data samt elektroniske publikationer. Områder hvor data præsenteres er kemikalier (fx kosmetik og stoffers sundheds- og miljømæssige

effekter), pesticider (fx godkendte bekæmpelsesmidler), miljøteknologi (fx miljøindikatorer), erhverv (fx grønne regnskaber og miljøtilsyn), affald (affaldsstatistik og affaldsregulativer). Miljøministeriet har gjort oplysninger og databaser tilgængelige siden 1998.

Foruden Miljøministeriets hjemmeside formidles der oplysninger om miljødata på kommunernes hjemmesider, Danmarks Miljøportal og Plansystem.DK. MIM er via en dataaftale forpligtet til at stille en række miljødata til rådighed via Danmarks Miljøportal, og efter planloven skal ~~By- og Landskabs~~Naturstyrelsen sikre, at det via Plansystem.DK er muligt at hente de planer, som kommunerne indberetter. ~~By- og Landskabs~~Naturstyrelsen stiller endvidere egne miljødata til rådighed for visning på kort og download via forskellige såkaldte WebGIS-løsninger. Det drejer sig om data vedrørende Hovedstadsregionen, vindmøller, geologi m.fl. En oversigt over de miljødata, der distribueres på diverse WebGIS-sites i Miljøministeriet er tilgængelig på www.mim.dk. Endelig stiller ~~Naturstyrelsen~~ en række bearbejdede registerdata vedrørende byudvikling og planlægning til rådighed i andre løsninger på internettet f.eks. via "statistikbanken" i samarbejde med Danmarks Statistik.

For så vidt angår tilladelser til at udnytte energi fra vand og vind på havet, som Energistyrelsen giver efter beføjelse fra Klima- og Energiministeren, offentliggøres disse på Energistyrelsens hjemmeside. Tilladelserne indeholder bl.a. vilkår om gennemførelse af et miljøovervågningsprogram. Rapporter fra disse miljøovervågningsprogrammer offentliggøres også på Energistyrelsens hjemmeside.

Lov nr. 1331 af 19. december 2008 om infrastruktur for geografisk information, som trådte i kraft den 15. maj 2009, implementerer INSPIRE-direktivet i Danmark. Formålet med direktivet er, at sikre at medlemslandenes officielle, stedbestede data kan anvendes sammen på tværs af geografiske og administrative grænser. De officielle, danske data, der er omfattet af direktivet og loven, vil blive gjort tilgængelige via internettet. Ifølge lovens § 6 vil enhver via den Inspire-geoportal, som Miljøministeriet ~~skal etablere, har etableret~~ (www.Geodata-info.dk), få adgang til disse data i overensstemmelse med reglerne i miljøoplysningsloven

Planlovens § 2, stk. 2, fastslår, at miljøministeren efter nyvalg til Folketinget giver Folketingets Miljøudvalg en redegørelse om landsplanarbejdet. I relation hertil fastslås det videre i stk. 4 Reglen fastslår også, at ministeren under inddragelse af de berørte miljø-, erhvervs, arbejdsmarkeds- og forbrugerorganisationer mindst hvert 4. år skal udgive en eller flere rapporter, der redegør for miljøtilstanden i Danmark samt for natur- og miljøpolitikken.

Lovforslag, beslutningsforslag, spørgsmål til Folketinget (§ 20-spørgsmål), materiale til Miljøudvalget m.v. findes på Folketingets hjemmeside (www.ft.dk). Her findes også aktuelle debatter, forespørgsler, ministerredegørelser m.m. På Høringsportalen findes alle de miljølove og regler, der er i høring. På Miljøministeriets hjemmeside fremlægges alle lovforslag i deres fulde tekst samtidig med, at de sendes i høring. Der er også adgang til oplysninger om lovene, imens de er til behandling i Folketinget, herunder hvor langt de er i folketingsproceduren, referater m.m. Derudover findes en særlig lovdatabase på Internettet (www.retsinfo.dk) med samtlige love og bekendtgørelser, herunder også love og bekendtgørelser på miljøområdet. Databasen er offentligt tilgængelig. Miljøministeriets Informationscenter vejleder borger og virksomheder mv. i brug af lovdatabase.

Miljøministeriet lægger i øvrigt handlingsplaner, strategier og programmer ud på Internettet.

Herudover offentliggøres i et vidt omfang oversigter over de vedtagne politiske målsætninger på miljøområdet. Heri indgår - ud over det konkrete mål - bl.a. fristen for opfyldelse, konkret henvisning til vedtagelsen og beskrivelse af virkemidler.

Det fremgår af affaldsbekendtgørelsens § 19, stk. 45, at kommunalbestyrelsen skal offentliggøre kommunens vedtagne affaldsregulativer ved indrapportering til den nationale regulativdatabase, som er tilgængelig på www.mst.dk.

Arbejdet med at publicere publikationer på ministeriets hjemmeside startede i løbet af 1997. På institutionernes hjemmesider findes oversigter over de publikationer, som hver enkelt institution har udgivet. Det drejer sig blandt andet om vejledninger, faglige rapporter, årsrapporter og nyhedsbreve.

På Fødevareministeriets område findes lignende regler om offentliggørelse. I [sameksistensGMO](#) bekendtgørelsen er det således i §§ 24-25 bestemt, at Plantedirektoratet ([siden 1. oktober 2011: NaturErhvervstyrelsen](#)) på sin hjemmeside offentliggør oplysninger om placering m.v. af marker dyrket med genetisk modificerede afgrøder, ligesom kontrol- og analyseresultater offentliggøres. Ifølge bjørneklobekendtgørelsens § 3 offentliggør kommunalbestyrelsen først forslag til og siden endeligt vedtagne indsatsplaner vedrørende bekæmpelse af kæmpebjørneklo. I henhold til gødskningslovens § 28 a er jordbrugerens gødningsregnskaber siden januar 2008 blevet offentliggjort på Internettet.

Art. 5, stk. 4. Hver part udgiver og formidler med jævne mellemrum, der ikke overstiger 3-4 år, en national rapport over miljøets tilstand, som indeholder oplysninger om miljøkvaliteten og oplysninger om, på hvilke områder miljøet er under pres.

Planlovens § 2, stk. 4, fastsætter, at miljøministeren mindst hvert 4. år udgiver en eller flere rapporter under inddragelse af berørte landsdækkende miljø-, erhvervs-, arbejdsmarkeds- og forbrugerorganisationer, der redegør for miljøtilstanden i Danmark samt for natur- og miljøpolitikken. Bestemmelsen lovfæster art. 5, stk. 4.

Bestemmelsen går imidlertid videre, idet en redegørelse for natur- og miljøpolitikken ligeledes lovfæstes.

Bestemmelsen opfyldes gennem den rapportering og formidling af informationer om miljøtilstanden og miljøpolitikken i Danmark, som er sket siden 1993. Miljøtilstandsrapporten giver en status for miljøtilstanden i Danmark. Rapporten er udkommet hvert fjerde år siden 1993. Den seneste rapport er således fra 2009. En ny miljøtilstandsrapport forventes at udkomme primo 2014. Rapporten dækker de centrale dele af miljøområdet, fx væsentlige spørgsmål vedrørende bekæmpelse og forebyggelse af forurening, ressourceforbrug, natur, vand, energi og klima. De berørte landsdækkende miljø-, erhvervs-, arbejdsmarkeds- og forbrugerorganisationer inddrages i forbindelse med udarbejdelse af rapporten. Redegørelsen for politiske initiativer, der er iværksat eller besluttet for at forbedre naturen og miljøet er sket enten via en Natur- og Miljøpolitisk Redegørelse eller en National Strategi for Bæredygtig Udvikling. Den seneste nationale strategi for bæredygtig udvikling udkom i 2009.

~~Udgangspunktet er den rapportering og formidling af informationer om miljøsituationen, som er sket siden 1994. Med to rapporter gives henholdsvis en status for miljøtilstanden i Danmark og en redegørelse for politiske initiativer, der er iværksat eller besluttet for at forbedre naturen og miljøet. Der udgives henholdsvis Miljøtilstandsrapporten og den Nationale Strategi for Bæredygtig Udvikling med en tidsmæssig forskydning, således at den Nationale Strategi for Bæredygtig Udvikling kan tage afsæt i resultaterne fra Miljøtilstandsrapporten. Rapporterne dækker hele miljøområdet, dvs. væsentlige spørgsmål vedrørende bekæmpelse og forebyggelse af forurening, ressourceforbrug, landskab, natur, bymiljø og arealanvendelse. De berørte landsdækkende miljø-, erhvervs-, arbejdsmarkeds- og forbrugerorganisationer inddrages i forbindelse med rapporterne. Ministeriet udgiver endvidere en populær miljøindikatorrapport, der giver borgerne let tilgængelig information om udviklingen i miljøtilstanden. Derudover udgives publikationen Nogleindikatorer, som vedrører den nationale strategi.~~

Den seneste miljøtilstandsrapport og den seneste nationale strategi for bæredygtig udvikling er tilgængelig på [der tilgængelig på](#) Miljøstyrelsens hjemmeside.

Art. 5, stk. 5. Hver part træffer inden for rammerne af national lovgivning foranstaltninger med henblik på at formidle blandt andet:

- a) lovgivning og dokumenter om politikker, f.eks. dokumenter om strategier, politikker, programmer og handlingsplaner, der vedrører miljøet samt situationsrapporter om deres implementering, udarbejdet på forskellige administrative niveauer**
- b) internationale traktater, konventioner og miljøaftaler og**
- c) andre væsentlige internationale miljødokumenter hvor det er hensigtsmæssigt.**

I den generelle lovdatabase Retsinformation (www.retsinfo.dk), kan alle love og bekendtgørelse mm. findes – herunder al miljølovgivning. Ministeriet udgiver mange publikationer vedrørende miljøet, herunder miljøtilstandsrapporter og miljøindikatorrapporter. Ministeriet har desuden oprettet Miljøministeriets Informationscenter, der informerer om miljøforhold i Danmark. Derudover udgiver Miljøministeriet alle publikationer på Internettet, så de er offentligt tilgængelige. Slutteligt udfører ministeriet generel oplysningsvirksomhed.

Der sker bl.a. formidling af de internationale kontrakter, konventioner og miljøaftaler samt andre væsentlige internationale miljødokumenter via Miljøministeriets hjemmeside. Herudover sker formidlingen i samarbejde med andre myndigheder, herunder Udenrigsministeriet.

Miljøoplysningslovens § 5 b fastslår, at myndigheder og organer, der er omfattet af § 1, stk. 1 og 2, skal ordne de miljøoplysninger, som er relevante for deres funktioner, og som de er i besiddelse af, eller som opbevares for den, på en sådan måde, at de aktivt og systematisk kan formidles, herunder navnlig elektronisk, til offentligheden. Derudover giver § 5 b, stk. 2, hjemmel til, at ministeren kan fastsætte nærmere regler om formidling af miljøoplysninger, herunder hvilke miljøoplysninger, der skal formidles, om opdatering og om elektronisk formidling af miljøoplysninger. Hjemlen er udnyttet i bekendtgørelse nr. 415 af 13. maj 2005, hvor det i § 2 er fastsat, hvilke miljøoplysninger der skal formidles til offentligheden, jf. også ovenfor vedr. art. 5, stk. 3.

Herudover har Danmark implementeret vandrammedirektivet ved miljømålsloven, lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009. Loven har til formål at fastlægge rammerne for beskyttelsen af overfladevand og grundvand samt for planlægning inden for de internationale

naturbeskyttelsesområder.- I juni 2013 er de 23 vandplaner udsendt i fornyet offentlig høring, efter Natur- og Miljøklagenævnet kendte de vedtagne vandplaner for ugyldige i december 2012. På den baggrund er der i oktober 2010 udsendt 23 vandplaner i offentlig høring.

Art. 5, stk. 6. Hver part skal tilskynde virksomheder, hvis aktiviteter har væsentlig indvirkning på miljøet, til jævnligt at informere offentligheden om indvirkningen af deres aktiviteter og produkter på miljøet, hvor det er hensigtsmæssigt inden for rammerne af frivillig miljømærkning eller ordninger for miljørevision, eller ved hjælp af andre metoder.

På miljøbeskyttelseslovens område består der allerede i dag en informationspligt for visse særligt forurenende virksomheder gennem grønne regnskaber. Listen over de virksomheder, der skal levere grønne regnskaber, er en delmængde af listen over godkendelsespligtige virksomheder. Herudover har andre virksomheder mulighed for at få offentliggjort frivillige grønne regnskaber.

Jordbrugere har i en årrække med baggrund i de skiftende vandmiljøplaner afleveret gødningsregnskaber. Disse er som ovenfor nævnt (under art 5, stk. 3) siden januar 2008 blevet offentliggjort på Internettet.

Virksomhederne kan gennem produktmærkning (for eksempel det europæiske miljømærke Blomsten og det nordiske miljømærke Svanemærket) tilkendegive, at der er tale om et produkt, der imødekommer bestemte miljøkvalitetskrav. Mærkerne er reguleret i bekendtgørelse om det europæiske og det nordiske miljømærke.

Virksomhederne kan også registrere sig efter den frivillige fællesskabsordning for miljøledelse og miljørevision (EMAS). De udarbejder årligt en miljøredegørelse, som verificeres af en uafhængig 3. part og offentliggøres. Miljøstyrelsen tilskynder virksomheder til at lade sig EMAS registrere.

Art. 5, stk. 7. Hver part:

- a) offentliggør data og analyser af data, som den anser som relevante og væsentlige ved udformningen af større miljøpolitiske forslag**
- b) offentliggør eller på anden måde gør eksisterende materiale tilgængelig, der redegør for dens forbindelse med offentligheden i sager inden for denne konventions anvendelsesområde og**
- c) udsender i en passende form oplysninger om den måde, hvorpå den offentlige administration på alle niveauer udfører offentlige opgaver eller leverer offentlige tjenesteydelser vedrørende miljøet.**

Det følger af cirkulærer/vejledninger om udarbejdelse af lovforslag mv., at der i forbindelse med fremlæggelse af lovforslag, handlingsplaner eller strategier på det miljøpolitiske område, skal foretages analyser af tiltagene i det fremlagte. Det gælder fx ved fremsættelse af lovforslag og andre regeringsforslag, hvor der foretages en strategisk miljøkonsekvensvurdering. Vurderingen offentliggøres samtidig med fremsættelse af forslaget.

Der vurderes ikke at eksistere vejledninger om forholdet mellem borgerne og myndighederne på konventionens områder, der ikke er offentligt tilgængelige

På Miljøministeriets og Fødevareministeriets samt deres respektive institutioners hjemmesider findes diagrammer for organisationen af de enkelte myndigheder og deres opgaveområder. På det decentrale niveau findes ligeledes hjemmesider for kommuner, hvor der kan findes oplysninger om opgavefordeling og organisation.

Art. 5, stk. 8. Hver part udvikler ordninger med henblik på at sikre, at der gives tilstrækkelige oplysninger om produkter til offentligheden for at gøre forbrugerne i stand til at træffe miljømæssige valg på et informeret grundlag.

På Miljøstyrelsens hjemmeside findes et fuldt katalog over godkendte bekæmpelsesmidler, inddelt efter produkttype, så det er nemt at orientere sig, når man søger oplysninger.

Endvidere giver Miljøstyrelsen på hjemmesiden godthavemiljo.dk gode råd om en sprøjtefri have, og hjælper de haveejere, der ønsker at sprøjte i haven, med at vælge de mindst belastende sprøjtemidler.

Administrationen af miljømærkerne Blomsten og Svanen i Danmark ledes af Miljømærkning Danmark, hvis hjemmeside (www.ecolabel.dk) indeholder en række oplysninger om miljømærkerne, herunder om de kriterier produkterne skal opfylde for at blive mærket, og om hvilke produkter der har opnået at blive mærket.

På Fødevareministeriets område kan endvidere nævnes det røde Ø-mærke med teksten 'Statskontrolleret økologisk' (økologikontrolmærket), som fortæller, at det er de danske myndigheder, der har ført kontrol med den gård eller den virksomhed, der sidst har forarbejdet, pakket eller mærket et økologisk produkt. Ø-mærket med teksten 'Statskontrolleret økologisk' kan frivilligt sættes på økologiske fødevarer og visse økologiske nonfood produkter (fx økologisk hunde- og kattemad), når de er tilberedt under økologikontrol i Danmark.

Der er kontrol med alle led af den økologiske produktion og fremstilling. Betegnelsen økologisk og det røde Ø-mærke må kun anvendes på mælk, kød, æg, korn, grøntsager osv. fra jordbrug, der er autoriseret til økologisk produktion. Alle autoriserede jordbrug og forsyningsvirksomheder, der sælger økologiske produkter, får besøg af økologikontrollen mindst én gang om året. I Danmark er det NaturErhvervstyrelsen og Fødevarestyrelsen, der udsteder godkendelse til økologisk produktion og kontrollerer, at økologireglerne overholdes. Primærproducenterne og deres forsyningsvirksomheder kontrolleres af NaturErhvervstyrelsen, medens fødevarevirksomhederne bliver kontrolleret af Fødevarestyrelsens fødevareregioner. Der henvises til nedenstående links de to styrelses hjemmesider for nærmere oplysning om økologireglerne og kontrollen med overholdelsen heraf.

Art. 5, stk. 9. Hver part tager skridt til i stigende grad at etablere, hvor det er hensigtsmæssigt og under hensyntagen til internationale processer, et sammenhængende, landsdækkende system for forureningslister eller -registre på en strukturelt, edb-styret og offentligt tilgængelig database, baseret på oplysninger indsamlet gennem standardiseret rapportering. Et sådant system kan indeholde oplysninger om tilførsel, udslip og overførsel af en række specificerede stoffer og produkter, herunder vand, energi og ressourceforbrug fra en række specificerede aktiviteter til miljøet, og til on-site og off-site behandling og deponering.

Bestemmelsen er udmøntet konkret i PRTR-protokollen (protokol om udledning og overførsel af forurenende stoffer). Protokollen blev underskrevet ved ministermødet i Kiev den 21. maj 2003. I alt 36 lande samt EU har underskrevet protokollen, herunder Danmark.. Danmark ratificerede den 13. oktober 2008, og protokollen trådte i kraft 8.oktober 2009.

Miljøministeriet har lanceret et register med oplysninger om virksomheders miljøforhold. Registret findes på Miljøstyrelsens hjemmeside (www.miljooplysninger.dk) og er et led i arbejdet med at give borgerne let adgang til miljøoplysninger. Der arbejdes konstant med at udvikle dette system med henblik på at effektivisere virksomhedernes rapportering og samtidig øge offentlighedens adgang til oplysninger. [I 2012 introduceredes grafiske kort over diffuse emissioner jf. PRTR-protokollen.](#)

Danmark har udstedt en egentlig PRTR-bekendtgørelse med henblik på at implementere protokollen i dansk ret (Bekendtgørelse nr. 132 af 7. februar 2007 om et register over udledning og overførsel af forurenende stoffer – PRTR). Efterfølgende er der sket en sammensmeltning af bekendtgørelsen om grønne regnskaber og PRTR-bekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 210 af 3. marts 2010 om visse virksomheders afgivelse af miljøoplysninger.

XIV. Hjemmesider relevante for implementeringen af artikel 5

www.ft.dk, <http://www.mim.dk/Ministeriet/Selvbetjening/Miljoeministeriets+informationscenter/>, www.mim.dk, www.mst.dk, www.nst.dk, www.gst.dk, www.geodat-info.dk, www.eper.cec.eu.int, www.ecolabel.dk, www.fvm.dk, www.fvst.dk, www.godthavemiljo.dk, www.naturerhverv.dk, www.kl.dk, <http://internet.miljoportal.dk/Sider/Forside.aspx>, www.plansystemdk.dk, www.brs.dk, www.miljooplysninger.dk, www.at.dk, www.virk.dk, <http://internet.miljoportal.dk/Sider/Forside.aspx>;

På www.retinfo.dk kan følgende regulering, der er relevant for den danske implementering af konventionens art. 5 om myndighedernes oplysningspligt findes:

- Arkivloven: Lovbekendtgørelse nr. 1035 af 21. august 2007 om arkivlov
- Bekendtgørelse nr. 1440 af 11. december 2007 om ansøgning og indberetning om råstofindvinding på landjorden og om kommunalbestyrelsens kompetence til at fastsætte vilkår for anmeldte rettigheder
- Bekendtgørelse nr. 1452 af 15. december 2009 om indberetning af indvundne råstoffer på havbunden, [som ændret ved bekendtgørelse nr. 934 af 13. september 2012](#)
- Bekendtgørelse nr. 573 af 18. juni 2008 om indberetning i henhold til lov om beskyttelse af havmiljøet, [som ændret ved bekendtgørelse nr. 472 af 15. maj 2012](#)
- Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug
- Beredskabsloven: Lovbekendtgørelse nr. 660 af 10. juni 2009
- Elforsyningsloven: Lovbekendtgørelse nr. ~~516-279~~ af ~~2021~~, [maj-marts 2010-2012, med senere ændringer](#)
- Forvaltningsloven: lovbekendtgørelse nr. ~~1365 af 7. december 2007~~ [988 af 9. oktober 2012](#)
- Havmiljøloven: Lovbekendtgørelse nr. [963 af 3. juli 2013](#) ~~925 af 28. september 2005~~ om [beskyttelse af](#) havmiljøet
- Husdyrgodkendelsesloven: Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

- Kontinentalsokkeloven: Lovbekendtgørelse nr. 1101 af 18. november 2005 om kontinentalsoklen, som ændret ved § 2 i lov nr. 548 af 6. juni 2007
- Lov om Energinet.dk: Lovbekendtgørelse nr. 1097 af 08. november 2011
- Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnet m.v. nr. 891 af 17. august 2011
- Miljøbeskyttelsesloven: Lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 om miljøbeskyttelse
- Godkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 1454 af 20. december 2012~~1640 af 13. december 2006~~ om godkendelse af listevirksomhed
- Bekendtgørelse nr. 210 af 3. marts 2010 om visse virksomheders afgivelse af miljøoplysninger
- Bekendtgørelse nr. 1279 af 12. december 2005 om kommunalbestyrelses og regionsråds pligt til at være i besiddelse af miljøoplysninger ved udlægning af kommunal og regional virksomhed til private.
- Affaldsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012~~48 af 13. januar 2010~~ om affald
- Vandforsyningsloven: Lovbekendtgørelse nr. 635 af 7. juni 2010 om vandforsyning mv. med senere ændringer
- Miljøoplysningsloven: Lovbekendtgørelse nr. 660 af 14. juni 2006 om aktindsigt i miljøoplysninger
- Bekendtgørelse nr. 415 af 13. maj 2005 om aktiv formidling af miljøoplysninger
- Naturgasforsyningsloven: Lovbekendtgørelse nr. ~~1116-996~~ af 138. november-oktober 2006
2011 om naturgasforsyning
- Offentlighedsloven: lov nr. 572 af 19. december 1985 om offentlighed i forvaltningen som senest ændret ved lov nr. 433 af 4. juni 2009 (fra 1. januar 2014 lov nr. 606 af 12. juni 2013)
- Planloven: Lovbekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013 ~~937 af 24. september 2009~~ om planlægning
- Risikobekendtgørelsen: bekendtgørelse nr. 1666 af 14. december 2006 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer
- Råstofloven: Lovbekendtgørelse nr. 657 af 27. maj 2013 om råstoffer
- VVM-bekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 1510 ~~1153~~ af 15. 23. november 2010~~06 november 2006~~
om vurdering af visse offentlige og privates anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning
- Udledningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 394 af 17. juli 1984 om udledning i havet af stoffer og materialer fra visse havanlæg
- Undergrundsloven: Lovbekendtgørelse nr. 960 af 13. september 2011 ~~889 af 4. juli 2007~~ om anvendelse af Danmarks undergrund
- Bekendtgørelse nr. 632 af 11. juni 2012 om VVM, konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore
Bekendtgørelse nr. 359 af 25. marts 2010 om VVM, konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om kulbrinteindvinding, rørledninger, m.v. på søterritoriet og kontinentalsoklen

- Varmeforsyningsloven: Lovbekendtgørelse nr. 1184 af 14. december 2011~~1347 af 17. maj 2005~~ om varmforsyning
- VE-loven: Lov ~~bekendtgørelse~~ nr. 1074 af 8. november 2011~~1392 af 27. december 2008~~ om fremme af vedvarende energi
- GMO-loven: Lovbekendtgørelse nr. 193 af 12. marts 2009 om dyrkning m.v. af genetisk modificerede afgrøde (§ 7)
- ~~Sameksistens~~GMO-bekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 176 af 28. februar 2008 om dyrkning m.v. af genetisk modificerede afgrøder (§§ 15-18 og §§ 24-25)
- Driftsloven: Lovbekendtgørelse nr. 191 af 12. marts 2009 om drift af landbrugsjorder (§ 12)
- Bjørneklobekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 862 af 10. september 2009 om bekæmpelse af kæmpebjørneklo (§ 3)
- Gødskningsloven: Lovbekendtgørelse nr. 500 af 12. maj 2013 om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (§ 28a)
- Gødskningsbekendtgørelsen (for planperioden 2013/2014): Bekendtgørelse nr. 975 af 29. juli 2013 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2013/2014 og om plantedække (§ 49)
- ~~Gødskningsloven: Lovbekendtgørelse nr. 18 af 8. januar 2010 om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (§ 28a)~~
- ~~Gødskningsbekendtgørelsen (for planperioden 2010/2011): Bekendtgørelse nr. 928 af 16. juli 2010 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2010/2011 og om plantedække (§ 49)~~
- Miljøskadeloven: Lov nr. 466 af 17. juni 2008 om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, som ændret senest ved § 10 i lov nr. 580 af 18. juni 2012
- Bekendtgørelse nr. 497 af 15. maj 2013 om miljøtilsyn.

KLADE

XV.-XVII

Artikel 6

Offentlig deltagelse i afgørelser vedrørende konkrete aktiviteter

Art. 6, stk. 1 Hver part:

- a) anvender bestemmelserne i denne artikel i forbindelse med afgørelser, om hvorvidt der skal gives tilladelse til forslag til aktiviteter, der er indeholdt i bilag I*
- b) anvender, i overensstemmelse med sin nationale ret også bestemmelserne i denne artikel i relation til afgørelser vedrørende foreslåede aktiviteter, som ikke er indeholdt i annek I, men som kan have væsentlig indvirkning på miljøet. Med henblik herpå afgør parterne om en sådan foreslået aktivitet skal være undergivet disse bestemmelser og*
- c) kan, fra sag til sag, såfremt der er hjemmel hertil i national ret, beslutte ikke at anvende bestemmelserne i denne artikel til foreslåede aktiviteter, der tager sigte på nationalt forsvar, hvis den pågældende part vurderer, at en sådan anvendelse vil skade dette sigte.*

Art. 6, stk. 2. Den berørte offentlighed informeres tidligt i en beslutningsproces på miljøområdet, på en passende, betimelig og effektiv måde, ved offentlig bekendtgørelse eller individuelt, afhængig af sagens omstændigheder, om blandt andet følgende:

- a) den foreslåede aktivitet og ansøgningen, hvorom der skal træffes afgørelse*
- b) karakteren af mulige afgørelser eller udkast til afgørelsen*
- c) den offentlige myndighed, der skal træffe afgørelsen*
- d) den forventede procedure, herunder følgende oplysninger, når og hvis de kan stilles til rådighed:*
 - i) datoen for proceduren ikrafttrædelse*
 - ii) offentlighedens muligheder for at deltage*
 - iii) tid og sted for alle forventede offentlige høringer*
 - iv) angivelse af den offentlige myndighed, hvorfra alle relevante oplysninger kan indhentes, eller hvor relevante oplysninger er blevet anbragt med henblik på, at offentligheden kan gennemse dem*
 - v) angivelse af den relevante offentlige myndighed eller ethvert andet officielt organ, hvortil kommentarer og spørgsmål kan rettes, samt tidsplan for afgivelse af kommentarer og spørgsmål*
 - vi) angivelse af foreliggende miljøoplysninger, som er relevante for den foreslåede aktivitet og*
- e) den kendsgerning, at aktiviteten er genstand for en national eller grænseoverskridende procedure til vurdering af virkningerne på miljøet.*

Art. 6, stk. 3. Offentlighedsprocedurerne skal omfatte rimelige tidsrammer for de forskellige faser, der tillader rimelig tid til at informere offentligheden i overensstemmelse med stk. 2, og til at offentligheden kan forberede sig på og opnå reel deltagelse under hele miljøbeslutningsprocessen.

Art. 6, stk. 4. Hver part sørger for, at offentligheden inddrages tidligt i processen, mens alle muligheder stadig er åbne og effektiv offentlig deltagelse kan finde sted.

Art. 6, stk. 5. Hver part bør, efter omstændighederne, tilskynde potentielle ansøgere til, før ansøgningen indgives, at identificere den berørte offentlighed, indlede diskussioner og at stille oplysninger til rådighed vedrørende formålet med ansøgningen.

Art. 6, stk. 6. Med forbehold af parternes rettigheder efter artikel 4, stk. 3 og 4 til at afslå adgang til visse oplysninger, stiller hver part krav om, at de kompetente offentlige myndigheder på forespørgsel, hvis dette kræves i national ret, giver den berørte offentlighed adgang til at gennemgå alle oplysninger, der er relevante for beslutningsprocedurer, omfattet af denne artikel,

uden vederlag, og så snart oplysningerne foreligger. De relevante oplysninger skal med forbehold af artikel 4 i det mindste omfatte:

- a. en beskrivelse af stedet og den foreslåede aktivitets fysiske og tekniske karakteristika, herunder en vurdering af aktivitetens forventede restprodukter og udledninger*
- b. en beskrivelse af den foreslåede aktivitets væsentlige virkninger på miljøet*
- c. en beskrivelse af de forventede foranstaltninger til at forebygge og/eller begrænse virkningerne, herunder udledninger*
- d. et ikke teknisk resume af ovenstående*
- e. en beskrivelse af de væsentligste alternativer, som ansøgeren har undersøgt, og*
- f. de væsentligste rapporter og anbefalinger, indgivet til den offentlige myndighed i overensstemmelse med national lovgivning på tidspunktet for informeringen af offentligheden, jf. stk. 2 ovenfor.*

Art. 6, stk. 7. Procedurer for offentlig deltagelse skal give offentligheden mulighed for at fremkomme med enten skriftligt eller, efter omstændighederne, ved en offentlig høring med ansøgeren, enhver kommentar, oplysning, analyse eller mening, som den finder relevant for den foreslåede aktivitet.

Art. 6, stk. 8. Hver part sikrer, at resultatet af den offentlige deltagelse tages behørigt i betragtning ved den endelige afgørelse.

Art. 6, stk. 9. Hver part sikrer, at offentligheden, straks efter at den offentlige myndighed har truffet endelig afgørelse, informeres på passende vis. Hver part stiller afgørelsens tekst samt de væsentligste begrundelser for og overvejelser ved afgørelsen til rådighed for offentligheden.

Implementering af art. 6, stk. 2-9 for så vidt angår afgørelser vedrørende bilag I-aktiviteter, jf. art. 6, stk. 1, litra a

En stor del af konventionens bilagsaktiviteter reguleres af planlovens regler om vurdering af virkningerne på miljøet af visse offentlige eller private projekter (VVM), eller af særlige VVM-regler om aktiviteter på havet, herunder råstoflovens, [havmiljølovens](#), undergrundslovens, kontinentalsokkellovens og elforsyningslovens regelsæt. De danske VVM-regler indeholder procedureregler, der er i overensstemmelse med konventionens regler.

Den øvrige del af bilagsaktiviteterne reguleres af miljøbeskyttelseslovens kap. 5 om listevirksomheder, herunder især det særlige system med forudgående offentlighed, der er indført ved lov nr. 369 af 2. juni 1999 i forbindelse med implementering af IPPC-direktivet (de (i)-mærkede virksomheder i godkendelsesbekendtgørelse). I 2000 blev der gennemført et par mindre justeringer af gældende ret, herunder især i forhold til offentlighedens inddragelse i forbindelse med revurderinger af visse typer af særligt forurenende virksomheder. [I 2012 er reglerne justeret som følge af direktiv 2010/75/EF med en regel om at tilsynsrapporter skal stilles til rådighed for offentligheden.](#) For så vidt angår bilagets punkt 15 om intensiv fjerkræavl og svineavl, følger en tilsvarende regulering af husdyrgodkendelseslovens kap. 3 om godkendelsespligtige husdyrbrug.

I 2011 blev der i en række love indført hjemmel til at miljøministeren for visse områder kan fastsætte regler om at annoncering kan ske udelukkende digitalt. Ved digital annoncering forstås i denne sammenhæng, at myndigheden stiller oplysninger til rådighed for en ubestemt kreds af modtagere på sin hjemmeside. Myndigheden kan fremadrettet vælge udelukkende at annoncere på sin hjemmeside eller fortsat annoncere i lokale aviser og dagblade eller begge dele. Det er dog forsat et krav ved valget af annonceringsform at myndigheden må sikre sig, at annonceringen er passende, betimelig og effektiv. Myndigheden skal således ved valget sikre sig, at alle borgere m.fl.,

der kan blive berørt, får rimelig mulighed for at gøre sig bekendt med de foreslåede aktiviteter og deres mulighed for at deltage i processen.

Bestemmelsen er indarbejdet i den danske lovgivning på følgende måde:

Anlæg på land

Lovbekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013 om planlægning

Lovbekendtgørelse nr. 937 af 24. september 2009 om planlægning

Vurdering af virkningerne på miljøet

§ 11 g. Enkeltanlæg, der må antages at påvirke miljøet væsentligt, må ikke påbegyndes, før der er tilvejebragt retningslinjer i kommuneplanen om beliggenheden og udformningen af anlægget med tilhørende redegørelse (VVM-pligt), jf. § 11 e, stk. 3.

Stk. 2. Ved tilvejebringelsen af retningslinjer i kommuneplanen for anlæg omfattet af stk. 1 skal kommunalbestyrelsen forud for igangsættelsen af arbejdet med redegørelsen for anlæggets forventede væsentlige virkninger på miljøet offentliggøre en kort beskrivelse af hovedtrækkene af det påtænkte anlæg samt indkalde ideer og forslag til brug for fastlæggelsen af redegørelsens indhold. Offentliggørelse kan ske udelukkende digitalt.

Stk. 3. Hvis et ønsket anlæg i øvrigt er i overensstemmelse med retningslinjerne i kommuneplanen, påhviler det kommunalbestyrelsen snarest at tilvejebringe et forslag til kommuneplantillæg og derefter fremme sagen mest muligt. Pligten gælder dog ikke, hvis en nødvendig tilladelse efter § 35 ikke kan opnås.

Stk. 4. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at anlæg, der er omfattet af stk. 1, ikke må påbegyndes uden kommunalbestyrelsens eller ministerens tilladelse.

§ 11 h. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke anlæg der er omfattet af § 11 g. Anlæg, der vedtages i enkeltheder ved særlig lov, er dog altid undtaget. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, hvilke mindsteoplysninger der er nødvendige, for at en miljømæssig vurdering kan foretages.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om offentliggørelse ~~af~~ herunder om udelukkende digital annoncering, -af

- 1) afgørelser om, at et anlæg er omfattet eller ikke er omfattet af bestemmelserne i § 11 g,
- 2) beslutninger om, at et forslag til kommuneplantillæg for et anlæg, der er omfattet af bestemmelserne i § 11 g, ikke vedtages,
- 3) beslutninger om, at et forslag, der er offentliggjort, ikke vedtages endeligt, og
- 4) afgørelser om, at en tilladelse efter regler fastsat i medfør af § 11 g, stk. 4, meddeles eller ikke meddeles.

§ 11 i. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at ministeren for visse kategorier af anlæg omfattet af § 11 g overtager kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser.

§ 24. Efter regionsrådets henholdsvis kommunalbestyrelsens vedtagelse af et planforslag offentliggøres dette.

Kommunalbestyrelsen skal samtidig offentliggøre den tilhørende redegørelse. Ved offentliggørelsen skal der oplyses om fristen efter stk. 3. Ved offentliggørelsen af kommuneplanforslag og ændringer hertil skal der oplyses om reglerne i § 12, stk. 2 og 3. Ved offentliggørelse af lokalplanforslag skal der oplyses om reglerne i § 17.

Stk. 2. Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, der har forlangt sin afvigende mening vedrørende planforslaget tilført rådets beslutningsprotokol, kan forlange, at den afvigende mening offentliggøres samtidig med forslaget tillige med en kort begrundelse, der affattes af medlemmet. Samme ret har et udvalgsmedlem vedrørende planforslag, der vedtages af et stående udvalg eller økonomiudvalget.

Stk. 3. Regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen fastsætter en frist på mindst 8 uger for fremsættelse af indsigelser m.v. mod planforslaget.

§ 30. Regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen foretager offentlig bekendtgørelse om den endelige vedtagelse af planen og sender denne til de myndigheder, som er nævnt i § 25. Planen skal være offentligt tilgængelig.

Stk. 2. Den offentlige bekendtgørelse om kommuneplaner og ændringer hertil og lokalplaner skal indeholde oplysning om reglerne i henholdsvis § 12, stk. 2 og 3, og § 18.

Bekendtgørelse nr. ~~15104335~~ af ~~156.~~ december 20~~10~~~~06~~ om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning

Offentliggørelse af beslutninger om vedtagelse af kommuneplanretningslinjer og om tilladelse til anlægget

§ 8. Kommunalbestyrelsen skal offentligt bekendtgøre sin beslutning om at vedtage kommuneplanretningslinjer for et anlæg omfattet af bestemmelserne i § 3, stk. 1 eller § 3, stk. 2. Bekendtgørelsen skal indeholde:

- 1) Oplysning om indholdet af beslutningen og de betingelser, der eventuelt er knyttet til den,
- 2) oplysning om de vigtigste begrundelser og betragtninger, der ligger til grund for beslutningen, samt
- 3) en beskrivelse af de vigtigste foranstaltninger til at undgå, nedbringe og om muligt neutralisere de værste skadelige virkninger.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal offentligt bekendtgøre sin beslutning om ikke at vedtage kommuneplanretningslinjer for et anlæg omfattet af bestemmelserne i § 3, stk. 1 eller § 3, stk. 2 samt begrundelsen for beslutningen.

§ 9. Kommunalbestyrelsen må ikke meddele VVM-tilladelse, jf. § 2, stk. 4, nr. 2, til at påbegynde et VVM-pligtigt anlæg jf. § 3, stk. 1 eller § 3, stk. 2, før kommuneplanretningslinjerne for anlægget er endeligt vedtaget. VVM-tilladelsen skal offentligt bekendtgøres umiddelbart efter at tilladelsen meddeles bygherren. Bekendtgørelsen kan ske udelukkende på den planlæggende myndigheds hjemmeside.

Stk. 2. En tilladelse efter § 7 i lov om råstoffer erstatter VVM-tilladelsen, jf. § 2, stk. 4, nr. 2. Tilladelsen for et VVM-pligtigt anlæg, jf. § 3, stk. 1 eller 2, må dog tidligst meddeles, når der på grundlag af en gennemført VVM-procedure foreligger endeligt vedtagne kommuneplanretningslinjer for det pågældende anlæg.

Stk. 3. En VVM-tilladelse, jf. § 2, stk. 4, nr. 2, for et VVM-pligtigt anlæg erstattes af en godkendelse efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse eller af en tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 eller af en tilladelse efter vandforsyningslovens § 18 for så vidt angår de forhold som disse godkendelser eller tilladelser regulerer. Disse godkendelser eller tilladelser må dog tidligst gives, når der på grundlag af en afsluttet VVM-procedure foreligger endeligt vedtagne kommuneplanretningslinjer for det pågældende anlæg.

Stk. 4. En godkendelse efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse erstatter i fuldt omfang VVM-tilladelsen, jf. § 2, stk. 4, nr. 2, for et VVM-pligtigt anlæg, hvis anlægget kan etableres indenfor rammerne af den før vedtagelsen af kommuneplanretningslinjerne for det VVM-pligtige anlæg gældende lokalplan. Godkendelsen må dog tidligst gives, når der på grundlag af en afsluttet VVM-procedure foreligger endeligt vedtagne kommuneplanretningslinjer for det pågældende anlæg.

~~§ 9. Kommunalbestyrelsen må ikke meddele tilladelse efter § 2, stk. 3, nr. 2, til at påbegynde et anlæg omfattet af § 3, stk. 1 eller § 3, stk. 2, før kommuneplanretningslinjerne for anlægget er endeligt vedtaget. Oplysninger om tilladelsen skal offentligt bekendtgøres samtidig med at tilladelsen meddeles bygherren.~~

~~Stk. 2. En tilladelse efter § 7 i lov om råstoffer erstatter tilladelsen efter § 2, stk. 3, nr. 2. Tilladelsen for anlæg omfattet af § 3, stk. 1 eller 2 må dog tidligst gives, når der på grundlag af en vurdering af virkningerne på miljøet foreligger endeligt vedtagne kommuneplanretningslinjer for det pågældende anlæg.~~

~~Stk. 3. En tilladelse efter § 2, stk. 3, nr. 2 for anlæg omfattet af § 3, stk. 1 eller 2 erstattes af en godkendelse efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse eller af en tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 eller af en tilladelse efter vandforsyningslovens § 18 for så vidt angår de forhold som disse godkendelser eller tilladelser regulerer. Disse godkendelser eller tilladelser må dog tidligst gives, når der på grundlag af en vurdering af virkningerne på miljøet foreligger endeligt vedtagne kommuneplanretningslinjer for det pågældende anlæg.~~

~~Stk. 4. En godkendelse efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse erstatter i fuldt omfang tilladelsen efter § 2, stk. 3, nr. 2 for anlæg omfattet af § 3, stk. 1 eller § 3, stk. 2, hvis anlægget ligger inden for et område, der på forhånd er lokalplanlagt og i det omfang anlægget kan etableres indenfor rammerne af den gældende lokalplan. Godkendelsen må dog tidligst gives, når der på grundlag af en vurdering af virkningerne på miljøet foreligger endeligt vedtagne kommuneplanretningslinjer for det pågældende anlæg.~~

Bekendtgørelse nr. 1116 af 13. september 2007 om lokalplanlægning i forbindelse med vejanlæg m.v. og om gebyr for kommunalbestyrelsens orientering om dispensationsansøgninger efter lov om planlægning samt særskilt bekendtgørelse om vvm

Om gebyr for den orientering, som kommunalbestyrelsen foretager i forbindelse med en dispensationsansøgning

§ 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der ved dispensationsansøgninger, jf. stk. 2, skal opkræves gebyr hos ansøgeren for den orientering, som kommunalbestyrelsen foretager i medfør af planlovens § 20.

Stk. 2. Der kan opkræves gebyr for orientering om dispensationsansøgninger, som

- 1) vedrører byggeri, der har et etageareal på mere end 250 m² eller en højde på mere end 8,5 m over det omgivende terræn, og
- 2) forudsætter orientering af flere end 10 beboere og foreninger.

Stk. 3. Opkrævning af gebyr skal ske med et fast grundbeløb ganget med antallet af beboere og foreninger, som skal orienteres.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om, at der ikke opkræves gebyr i visse, nærmere angivne byggesagstyper.

Stk. 5. Grundbeløb, jf. stk. 3, fastsættes af kommunalbestyrelsen og kan reguleres efter nettoprisindeks eller på anden måde.

Stk. 6. Gebyret forfalder til betaling, når kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om at orientere om dispensationsansøgningen. Kommunalbestyrelsen kan vente med at iværksætte orienteringen, indtil gebyret er betalt.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsens beslutning i henhold til stk. 1 - 5 bekendtgøres på den måde, som er sædvanlig i kommunen.

Bekendtgørelse nr. ~~1454 af 20. december 2012~~ 1460 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed

§ 17. Godkendelsesmyndigheden må ikke træffe afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, i sager om etablering eller væsentlige ændringer eller udvidelser af bilag 1-virksomheder, før offentligheden har haft lejlighed til at udtale sig om ansøgningen og udkast til afgørelse.

Stk. 2. Hvis en aktivitet, der er omfattet af listen i bilag 1, udføres som en biaktivitet på en listevirksomhed, der ikke er omfattet af listen i bilag 1, omfatter bestemmelsen i stk. 1 kun den aktivitet, der er omfattet af listen i bilag 1, og de aktiviteter, der er teknisk og forureningsmæssigt forbundet hermed.

Stk. 3. Ved væsentlige ændringer eller udvidelser i stk. 1 forstås dels driftsændringer, der efter godkendelsesmyndighedens vurdering kan have negativ og betydelig påvirkning af mennesker eller miljø, dels ændringer eller udvidelser, der i sig selv opfylder de eventuelle nedre grænser for godkendelsespligt i bilag 1.

Stk. 4. Godkendelsesmyndigheden offentliggør digitalt, når den har modtaget ansøgningen, mindst følgende:

- 1) Godkendelsesmyndighedens navn og adresse.
- 2) Virksomhedens navn og beliggenhed.
- 3) Oplysning om, hvad der søges godkendelse til.
- 4) Oplysning om, at enhver har ret til at se ansøgningsmaterialet, og at enhver har ret til at kommentere ansøgningen inden for en nærmere fastsat frist på 3 til 6 uger fra offentliggørelsen, samt oplysning om, hvortil kommentarer og spørgsmål kan rettes.
- 5) Angivelse af hvornår, hvor og hvordan ansøgningsmaterialet vil blive stillet til rådighed.
- 6) Oplysning om, at enhver inden for en nærmere fastsat frist på 3 til 6 uger fra offentliggørelsen kan anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger, og at enhver har ret til at kommentere udkast til afgørelse inden for en frist på to uger fra modtagelsen af udkastet.
- 7) Hvis ansøgningen vedrører et projekt, som er omfattet af proceduren for projekter, der indebærer risiko for grænseoverskridende følger, oplyses dette.

Stk. 5. Ved fremsendelse af udkast til afgørelse skal godkendelsesmyndigheden tillige informere modtageren af udkastet om materiale, som godkendelsesmyndigheden måtte have fået til rådighed efter offentliggørelsen.

Stk. 6. Offentliggørelse kan undlades, hvis der er sket offentliggørelse efter VVM-proceduren.

Stk. 7. Retten til at se ansøgningsmaterialet, herunder eventuelt supplerende materiale, samt udkast til afgørelse begrænses af undtagelserne i offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

§ 11. Godkendelsesmyndigheden må ikke træffe afgørelse efter lovens § 33, stk. 1, før offentligheden har haft lejlighed til at udtale sig om ansøgningen og udkast til afgørelse i sager om etablering eller væsentlige ændringer eller udvidelser af listevirksomhed, som er (i) mærket på listen i bilag 1.

Stk. 2. Hvis en (i) mærket aktivitet udføres som en biaktivitet på en listevirksomhed, der ikke er (i) mærket, omfatter bestemmelsen i stk. 1 kun den (i) mærkede aktivitet og aktiviteter, der er teknisk og forureningsmæssigt forbundet hermed.

Stk. 3. Ved væsentlige ændringer eller udvidelser i stk. 1 forstås dels driftsændringer, der efter godkendelsesmyndighedens vurdering kan have negativ og betydelig indvirkning på mennesker eller miljø, dels ændringer eller udvidelser, der i sig selv opfylder de eventuelle minimumsgrænser for godkendelsespligt i bilag 1.

Stk. 4. For at give offentligheden lejlighed til at udtale sig skal godkendelsesmyndigheden, når den har modtaget ansøgningen, foretage offentlig annoncering. Annonceringen skal som minimum indeholde følgende:

- 1) Godkendelsesmyndighedens navn og adresse.
- 2) Virksomhedens navn og beliggenhed.
- 3) Oplysning om, hvad der søges godkendelse til.
- 4) Oplysning om, at enhver har ret til at se ansøgningsmaterialet, og at enhver har ret til at kommentere ansøgningen inden for en nærmere fastsat frist på 3 til 6 uger fra annonceringen, samt oplysning om, hvortil kommentarer og spørgsmål kan rettes.
- 5) Angivelse af hvornår, hvor og hvordan ansøgningsmaterialet vil blive stillet til rådighed.
- 6) Oplysning om, at enhver inden for en nærmere fastsat frist på 3 til 6 uger fra annonceringen kan anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger, og at enhver har ret til at kommentere udkast til afgørelse inden for en frist på 2 uger fra modtagelsen af udkastet.
- 7) Hvis ansøgningen vedrører et projekt, som er omfattet af proceduren for projekter, der indebærer risiko for grænseoverskridende følger, jf. § 9, skal dette oplyses.

Stk. 5. Ved fremsendelse af udkast til afgørelse, jf. stk. 4, nr. 6, skal der tillige informeres om det materiale, som godkendelsesmyndigheden eventuelt måtte have fået til rådighed, efter at annonceringen er foretaget.

Stk. 6. Offentlig annoncering som nævnt i stk. 4 kan undlades, hvis sagen er omfattet af VVM-proceduren, jf. § 10.

Stk. 7. Retten til at se ansøgningsmaterialet, herunder eventuelt supplerende materiale, samt udkast til afgørelse finder anvendelse med de begrænsninger, der følger af offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

§ 12. I sager om revurdering af godkendelser af listevirksomheder, der er (i) mærkede på listen i bilag 1, må tilsynsmyndigheden ikke træffe afgørelse efter lovens § 41, jf. § 41 b, før offentligheden har haft lejlighed til at udtale sig om tilsynsmyndighedens udkast til afgørelse.

Stk. 2. For at give offentligheden lejlighed til at udtale sig skal tilsynsmyndigheden foretage offentlig annoncering, når den indleder en revurdering efter § 18. Annonceringen skal som minimum indeholde følgende:

- 1) Tilsynsmyndighedens navn og adresse.
- 2) Virksomhedens navn og beliggenhed.
- 3) Oplysning om, at tilsynsmyndigheden agter at tage virksomhedens miljøgodkendelse op til revurdering.
- 4) Oplysning om, at enhver har ret til at se og kommentere sagens akter, samt oplysning om, hvortil kommentarer og spørgsmål kan rettes.
- 5) Angivelse af hvornår, hvor og hvordan sagens akter vil blive stillet til rådighed.
- 6) Oplysning om, at enhver inden for en nærmere fastsat frist på 2-4 uger fra annonceringen kan anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger, og at enhver har ret til at kommentere udkast til afgørelse inden for en frist på 2-4 uger fra modtagelsen af udkastet.

Stk. 3. Ved fremsendelse af udkast til afgørelse, jf. stk. 2, nr. 6, skal der tillige informeres om det materiale, som godkendelsesmyndigheden eventuelt måtte have fået til rådighed, efter at annonceringen er foretaget.

Stk. 4. Retten til at se sagens akter, herunder udkast til afgørelse og eventuelt supplerende materiale, finder anvendelse med de begrænsninger, der følger af offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Lovbekendtgørelse nr. 267 af 11. marts 2009 bekendtgørelse af lov om kystbeskyttelse

§ 16 b. Ansøgninger om tilladelser og afgørelser efter § 16, stk. 1, og § 16 a skal skriftligt meddeles ejere af naboejendomme. Ansøgningerne og afgørelserne skal offentliggøres ved meddelelse i stedlige blade eller på Kystdirektoratets hjemmeside, hvis de er af væsentlig betydning eller har almindelig offentlig interesse. Offentliggørelsen skal ske samtidig med, at ansøgningen sendes i høring og tilladelsen meddeles ansøgeren.

Stk. 2. Vilkår for tilladelse efter § 16, stk. 1, og § 16 a kan tinglyses på ejendommen for ejerens regning.

Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

§ 55. Kommunalbestyrelsens afgørelse af, at en tilladelse eller godkendelse ikke vil medføre en væsentlig miljøpåvirkning, skal stilles til rådighed for offentligheden i forbindelse med, at der meddeles tilladelse efter § 10 eller godkendelse efter §§ 11, 12 eller 16.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal inddrage offentligheden, før den træffer afgørelse om godkendelse af etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug omfattet af § 12, stk. 2, eller andre etableringer, udvidelser eller ændringer af husdyrbrug, der kan medføre en væsentlig påvirkning på miljøet.

Stk. 3. Offentligheden informeres tidligt i beslutningsproceduren ved offentlig annoncering eller ved andre egnede midler, eller senest så snart oplysningerne med rimelighed kan foreligge, om følgende:

- 1) Ansøgningen om godkendelse.
- 2) Det forhold, at projektet er omfattet af en procedure med vurdering af virkningerne på miljøet.
- 3) Navn og adresse på den kompetente kommunalbestyrelse, hvorfra der kan indhentes relevante oplysninger, og hvortil kommentarer eller spørgsmål kan rettes, samt nærmere oplysninger om fristerne for fremsendelse af bemærkninger eller spørgsmål.
- 4) Karakteren af mulige afgørelser eller udkast til afgørelsen, når en sådan foreligger.
- 5) Hvornår, hvor og hvordan de relevante oplysninger stilles til rådighed.
- 6) Hvilke foranstaltninger der er truffet med henblik på offentlighedens deltagelse, herunder at enhver inden for en nærmere fastsat frist fra den offentlige annoncering kan anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger, og at enhver, der berøres af afgørelsen, herunder organisationer og foreninger omfattet af §§ 84-87, har ret til at kommentere udkast til afgørelse samt oplysninger indhentet til brug for afgørelsen.
- 7) Når ansøgningen vedrører et projekt, der indebærer risiko for grænseoverskridende virkninger.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen fremsender udkast til afgørelse til dem, som har anmodet herom, med oplysning om, at der er 6 ugers frist til at kommentere udkastet. Kommunalbestyrelsen fremsender herudover udkast til afgørelse eller en orientering om udkastet til afgørelse til naboer og andre berørte med oplysning om, at der er 6 ugers frist til at kommentere udkastet. Af en orientering som nævnt i 2. pkt. skal det fremgå, hvordan det samlede udkast til afgørelse kan rekvireres. Samtidig med fremsendelsen efter 1. og 2. pkt. informerer kommunalbestyrelsen om supplerende oplysninger til ansøgningen og andre oplysninger af relevans for afgørelsen, der er modtaget efter den indledende offentlige annoncering. Kommunalbestyrelsen underretter offentligheden ved offentlig annoncering, når den har truffet afgørelse om en ansøgning omfattet af stk. 1 eller 2, og informerer herunder om, hvor og hvordan de relevante oplysninger stilles til rådighed. Afgørelser, der kan påklages, meddeles tillige klageberettigede personer, organisationer og myndigheder, jf. §§ 4-87, og de myndigheder, der i øvrigt har været inddraget i sagens behandling. Afgørelser skal dog alene meddeles de landsdækkende foreninger og organisationer, der er nævnt i § 87, når de har anmodet miljøministeren om at modtage underretning om afgørelserne, jf. § 62.7. Underretning til de personer, der er nævnt i § 84, stk. 1, nr. 3, kan dog finde sted ved offentlig annoncering⁸. Offentlig annoncering efter stk. 3, 5 og 7 kan ske udelukkende digitalt.

Stk. 9. Miljøministeren kan fastsætte regler om offentlighedens inddragelse ved visse afgørelser i sager om revurdering efter § 40 og § 41 samt andre afgørelser vedrørende husdyrbrug, der træffes efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at inddragelse af offentligheden kan ske udelukkende ved digital annoncering.

Stk. 10. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om offentlighedens inddragelse og annoncering.

§ 56. Godkendelser og tilladelser efter denne lov, som ikke er omfattet af offentlighedsbestemmelserne i § 55, kan først meddeles, når der er forløbet 3 uger efter, at kommunalbestyrelsen har givet skriftlig orientering om ansøgningen til naboerne til den omhandlede ejendom.

Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis det ansøgte efter kommunalbestyrelsens skøn er af underordnet betydning for naboerne.

Miljøministeren kan fastsætte regler om, at stk. 1 ikke gælder, hvis kommunalbestyrelsen foretager offentlig annoncering af ansøgningen.

§ 55. Kommunalbestyrelsens afgørelse af, at en tilladelse eller godkendelse ikke vil medføre en miljøpåvirkning, skal stilles til rådighed for offentligheden i forbindelse med, at der meddeles tilladelse efter § 10 eller godkendelse efter §§ 11, 12 eller 16.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal inddrage offentligheden, før den træffer afgørelse om godkendelse af etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug omfattet af § 12, stk. 2, eller andre etableringer, udvidelser eller ændringer af husdyrbrug, der kan medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Stk. 3. Offentligheden informeres tidligt i beslutningsproceduren ved offentlig annoncering eller ved andre egnede midler, eller senest så snart oplysningerne med rimelighed kan foreligge, om følgende:

- 1) Ansøgning om godkendelse
- 2) Det forhold, at projektet er omfattet af en procedure med vurdering af virkningerne på miljøet

- 3) Navn og adresse på den kompetente kommunalbestyrelse, hvorfra der kan indhentes relevante oplysninger, og hvortil kommentarer eller spørgsmål kan rettes, samt nærmere oplysninger om fristerne for fremsendelse af bemærkninger eller spørgsmål
- 4) Karakteren af mulige afgørelser eller udkast til afgørelsen, når en sådan foreligger
- 5) Hvornår, hvor og hvordan de relevante oplysninger stilles til rådighed.
- 6) Hvilke foranstaltninger der er truffet med henblik på offentlighedens deltagelse, herunder at enhver inden for den nærmere fastsat frist fra den offentlige annoncering kan anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger, og at enhver, der berøres af afgørelsen, herunder organisationer og foreninger omfattet af §§ 84–87, har ret til at kommentere udkast til afgørelse samt oplysninger indhentet til brug for afgørelsen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen fremsender udkast til afgørelse til naboer, og andre berørte samt til andre, som har anmodet herom, med oplysning om, at der er 6 ugers frist til at kommentere udkastet. Samtidig med fremsendelsen informerer kommunalbestyrelsen om supplerende oplysninger til ansøgningen og andre oplysninger af relevans for afgørelsen, der er modtaget efter den indledende offentlige annoncering.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen underretter offentligheden ved offentlig annoncering, når den har truffet afgørelse om en ansøgning omfattet af stk. 1 eller 2, og informerer herunder om, hvornår og hvordan de relevante oplysninger stilles til rådighed.

Stk. 6. Afgørelser, der kan påklages, meddeles tillige klageberettigede personer, organisationer og myndigheder, jf. §§ 84–87, og de myndigheder, der i øvrigt har været inddraget i sagens behandling. Afgørelsen skal dog alene meddeles de landsdækkende foreninger og organisationer, der er nævnt i § 87, når de har anmodet miljøministeren om at modtage underretning om afgørelserne, jf. § 62.

Stk. 7. Underretning til de personer, der er nævnt i § 84, stk. 1, nr. 3, kan dog finde sted ved offentlig annoncering.

Stk. 8. Miljøministeren kan fastsætte regler om offentlighedens inddragelse ved visse afgørelser i sager om revurdering efter § 40 og § 41 samt andre afgørelser vedrørende husdyrbrug, der træffes efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf.

Stk. 9. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om offentlighedens inddragelse og annoncering.

§ 56. Godkendelser og tilladelser efter denne lov, som ikke er omfattet af offentlighedsbestemmelserne i § 55, kan først meddeles, når der er forløbet 3 uger efter, at kommunalbestyrelsen har givet skriftlig orientering om ansøgningen til naboerne til den omhandlede ejendom.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis det ansøgte efter kommunalbestyrelsens skøn er underordnet betydning for naboerne.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at stk. 1 ikke gælder, hvis kommunalbestyrelsen foretager offentlig annoncering af ansøgningen.

Anlæg på søterritoriet

Bekendtgørelse nr. 809 af 22. august 2005 **§ 579 af 29. maj 2013** om miljømæssig vurdering af visse anlæg og foranstaltninger på søterritoriet (VVM)

§ 5. Når der efter reglerne i §§ 3 og 4 kræves en vurdering af miljømæssige konsekvenser, foranlediger transport- og energiministeren, at beslutningen herom offentliggøres i et eller flere stedlige blade. Beslutningen skal indeholde de oplysninger, der fremgår af direktivets artikel 6, stk. 2.

Stk. 2. Ansøgeren skal foranledige en redegørelse udarbejdet (VVM redegørelse) til brug for vurderingen, jf. direktivets artikel 3. Redegørelsen skal som minimum indeholde de i direktivets *bilag IV* nævnte oplysninger.

Transport- og energiministeren kan bestemme, at yderligere materiale til vurdering af indvirkninger på miljøet skal tilvejebringes. **4.** Hvis Kystdirektoratet i henhold til § 2 eller § 3 vurderer, at der skal udarbejdes en VVM-redegørelse, offentliggør Kystdirektoratet sin afgørelse på Kystdirektoratets hjemmeside.

Stk. 2. Offentliggørelsen skal indeholde:

- 1) ansøgningen,
- 2) oplysning om, at det er besluttet, at der skal udarbejdes en VVM-redegørelse,
- 3) at det er Kystdirektoratet, der skal træffe afgørelse om det ansøgte projekt,
- 4) hvor de i sagen indhentede oplysninger ligger til gennemsyn for offentligheden, herunder om der er indhentet oplysninger om de i denne bekendtgørelses bilag 1 nævnte forhold,
- 5) frister for fremsendelse af bemærkninger eller spørgsmål,
- 6) til hvem bemærkninger skal indgives, og til hvem spørgsmål skal rettes, og
- 7) eventuel underretning af andre medlemsstater i EU, jf. § 8, hvis projektet vurderes at kunne have en væsentlig indvirkning på miljøet i andre medlemsstater.

Stk. 3. De i stk. 2 indeholdte oplysninger sendes samtidig i høring hos berørte myndigheder.

§ 5. Når der efter §§ 2 og 3 kræves en VVM-redegørelse, skal denne udarbejdes af ansøger.

Stk. 2. VVM-redegørelsen skal som minimum indeholde de i denne bekendtgørelses bilag 2 anførte oplysninger og vurderinger, og omfatte:

- 1) en beskrivelse af projektet med oplysninger om placering, art og dimensioner,
- 2) en beskrivelse af påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, nedbringe og om muligt neutralisere væsentlige skadelige virkninger,
- 3) de data, der er nødvendige for at konstatere og vurdere de væsentligste virkninger, projektet vil kunne få for miljøet,
- 4) en oversigt over de væsentligste alternativer, som ansøgeren har undersøgt, og oplysninger om de vigtigste grunde til valget under hensyn til indvirkning på miljøet, og
- 5) et ikke teknisk resumé af VVM-redegørelsen.

Stk. 3. Kystdirektoratet kan kræve yderligere materiale til vurdering af indvirkningerne på miljøet.

§ 6. Oplysning om VVM-redegørelsen offentliggøres af Kystdirektoratet på Kystdirektoratets hjemmeside.

Stk. 2. Kystdirektoratet kan, hvis det findes nødvendigt, beslutte at offentliggøre oplysningerne om VVM-redegørelsen ved annoncering i et eller flere stedlige blade. Udgifterne til annonceringen skal afholdes af ansøger.

Stk. 3. Offentliggørelse efter stk. 1 og 2 skal indeholde:

- 1) ansøgningen om tilladelse,
- 2) VVM-redegørelsen,
- 3) oplysning om, hvor de i sagen indhentede oplysninger ligger til gennemsyn for offentligheden
- 4) frister for fremsendelse af bemærkninger eller spørgsmål, og
- 5) til hvem bemærkninger skal indgives, og til hvem spørgsmål kan rettes.

Stk. 4. Ansøgningen og VVM-redegørelsen sendes endvidere i høring hos berørte myndigheder samt Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Grundejernes Landsorganisation og Fritidshusejernes Landsforening.

Stk. 5. Frist for fremsættelse af bemærkninger fastsættes til mindst 8 uger fra offentliggørelsestidspunkt, jf. stk. 1.

§ 7. Oplysning om sagens afgørelse offentliggøres af Kystdirektoratet på samme måde som offentliggørelse efter §§ 4, stk. 1 og 6, stk. 1. Såfremt VVM-redegørelsen har været offentliggjort ved annoncering i et eller flere stedlige blade, jf. § 6, stk. 2, offentliggør Kystdirektoratet oplysningen om sagens afgørelse i samme blade.

Stk. 2. Kystdirektoratet skal ved offentliggørelsen meddele, at sagens akter kan rekvireres hos Kystdirektoratet.

~~§ 6. Oplysning om den i § 5 nævnte redegørelse offentliggøres ved transport- og energiministerens foranstaltning i et eller flere stedlige blade. Offentliggørelsen skal indeholde de oplysninger, der er nævnt i direktivets artikel 6, stk. 3.~~

~~Stk. 2. Ansøgningen og VVM-redegørelsen sendes til berørte myndigheder og efter anmodning til landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø til udtalelse.~~

~~Stk. 3. Frist for fremsættelse af bemærkninger fra offentligheden og myndigheder m.v. fastsættes af transport- og energiministerens og udgør mindst 8 uger.~~

~~§ 7. Oplysning om sagens afgørelse efter, at der er gennemført en vurdering af virkning på miljøet, offentliggøres ved transport- og energiministerens foranstaltning i de blade, hvor offentliggørelsen i henhold til § 6, stk. 1, har fundet sted. Det oplyses i den forbindelse, hvor afgørelsen med eventuelle vilkår, de vigtigste begrundelser og betragtninger, der ligger til grund for afgørelsen, og om nødvendigt en beskrivelse af de vigtigste foranstaltninger, som går ud på at undgå, begrænse og om muligt afbøde væsentlige negative virkninger, vil kunne rekvireres.~~

~~§ 8. Offentliggørelser efter §§ 5, 6 og 7 sker for ansøgerens regning.~~

~~§ 9. Afgørelse efter § 4 om, at anlægget eller foranstaltningerne på søterritoriet ikke må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, bekendtgøres ved transport- og energiministerens foranstaltning i et eller flere stedlige blade.~~

Råstofindvinding på søterritoriet og kontinentalsoklen

Bekendtgørelse nr. 1422 af 12. december 2011 126 af 4 marts 1999 om miljømæssig vurdering af råstofindvinding på havbunden (VVM) som ændret ved bekendtgørelse nr. 1154 af 11. december 2007

§ 4. Oplysning om ansøgning og den i § 3 nævnte redegørelse bekendtgøres for offentligheden. Ansøgning og redegørelse vil kunne rekvireres. Offentliggørelsen kan ske udelukkende på Naturstyrelsens hjemmeside. Offentliggørelsen skal herudover indeholde oplysning om:

- 1) karakteren af mulige afgørelser,
- 2) offentlighedsperiodens længde og til hvem bemærkninger skal indgives, og hvortil spørgsmål i offentlighedsperioden kan rettes, og
- 3) hvor eventuelle rapporter, baggrundsnotater mv., der er udarbejdet i forbindelse med VVM-redegørelsen, ligger til gennemsyn for offentligheden.

Stk. 2. Ansøgning og VVM-redegørelse sendes til høring hos berørte myndigheder og organisationer.

Stk. 3. Frist for fremsættelse af bemærkninger fra offentligheden, myndigheder og organisationer fastsættes til minimum 8 uger.

§ 5. Oplysning om sagens afgørelse offentliggøres. Offentliggørelsen kan ske udelukkende på Naturstyrelsens hjemmeside. Afgørelsen med eventuelle vilkår, de vigtigste begrundelser og betragtninger, der ligger til grund for afgørelsen og om nødvendigt en beskrivelse af de vigtigste foranstaltninger, som går ud på at undgå, begrænse og om muligt afbøde væsentlige negative virkninger, vil kunne rekvireres.

§ 4. Oplysning om ansøgning og den i § 3 nævnte redegørelse bekendtgøres for offentligheden ved By- og Landskabsstyrelsens foranstaltning i et eller flere stedlige/eventuelt landsdækkende blade. Ansøgning og redegørelse vil kunne rekvireres. Offentliggørelsen skal herudover indeholde oplysning om:

- 1) karakteren af mulige afgørelser,
- 2) offentlighedsperiodens længde og til hvem bemærkninger skal indgives, og hvortil spørgsmål i offentlighedsperioden kan rettes, og
- 3) hvor eventuelle rapporter, baggrundsnotater mv., der er udarbejdet i forbindelse med VVM-redegørelsen, ligger til gennemsyn for offentligheden.

Stk. 2. Ansøgning og VVM-redegørelse sendes til høring hos berørte myndigheder og organisationer.

Stk. 3. Frist for fremsættelse af bemærkninger fra offentligheden, myndigheder og organisationer fastsættes til minimum 8 uger.

§ 5. Oplysning om sagens afgørelse offentliggøres ved By- og Landskabsstyrelsens foranstaltning i de blade, hvor bekendtgørelse i henhold til § 4, stk. 1, har fundet sted. Afgørelsen med eventuelle vilkår, de vigtigste begrundelser og betragtninger, der ligger til grund for afgørelsen og om nødvendigt en beskrivelse af de vigtigste foranstaltninger, som går ud på at undgå, begrænse og om muligt afbøde væsentlige negative virkninger, vil kunne rekvireres.

Elproduktionsanlæg på havet

Lovbekendtgørelser nr. 1074 af 8. november 2011 om fremme af vedvarende energi, som ændret ved lov nr. 641 af 12. juni 2013.

§ 26. Tilladelser efter § 25 til etablering af anlæg, ændring eller udvidelse af anlæg, som allerede er godkendt, udført eller ved at blive udført, og som må antages at påvirke miljøet i væsentlig grad, kan kun meddeles på baggrund af en vurdering af de miljømæssige konsekvenser, og efter at offentligheden og de berørte myndigheder og organisationer har haft lejlighed til at udtale sig herom.

Stk. 2. Klima-, energi- og bygningsministeren kan fastsætte nærmere regler om afgrænsningen af de anlæg, der er omfattet af stk. 1.

Stk. 3. Klima-, energi- og bygningsministeren kan fastsætte nærmere regler for, hvilke oplysninger og eventuelle undersøgelser der er nødvendige for, at en vurdering af de miljømæssige konsekvenser kan foretages. Klima-, energi- og bygningsministeren kan beslutte, at der skal foretages vurderinger af et af § 25 omfattet anlægs miljømæssige påvirkninger under og efter etablering. Klima-, energi- og bygningsministeren kan beslutte, at vurderinger af de miljømæssige konsekvenser af de af § 25 omfattede anlæg skal bedømmes af uafhængige eksperter.

Stk. 4. Klima-, energi- og bygningsministeren kan fastsætte nærmere regler om underretning og høring af offentligheden og de berørte myndigheder og organisationer i forbindelse med

- 1) de i stk. 1 nævnte vurderinger,
- 2) den i stk. 2 nævnte afgrænsning og afgørelser i forbindelse hermed og
- 3) ansøgninger om tilladelse efter § 25.

Stk. 5. Omkostninger i forbindelse med de i stk. 1-4 omhandlede aktiviteter afholdes af den, der ansøger om tilladelse efter § 25.

Stk. 6. Klima-, energi- og bygningsministeren kan dog beslutte, at de i stk. 5 nævnte omkostninger, der afholdes til aktiviteter, der kan være af væsentlig betydning for fremtidige projekter, dækkes som angivet i § 8, stk. 1, nr. 3, i lov om elforsyning.

Bekendtgørelse nr. 68 af 26. januar 2012 om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet.

§ 2. Der skal foreligge en VVM-redegørelse, inden der gives tilladelse til følgende projekter, når de må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet:

- 1) Projekter om etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter vand og vind, jf. § 25, stk. 1, i lov om fremme af vedvarende energi.
- 2) Ændringer eller udvidelser af projekter nævnt i nr. 1, som allerede er godkendt, udført eller ved at blive udført, når de kan være til skade for miljøet.

Stk. 2. Vurderingen af indvirkningerne på miljøet skal, afhængigt af det enkelte tilfælde, bestå i på passende måde at påvise, beskrive og vurdere et projekts direkte og indirekte virkninger på følgende faktorer:

- 1) Mennesker, fauna og flora.
- 2) Jordbund, havbund, vand, luft, klima og landskab.
- 3) Materielle goder og kulturarv.
- 4) Samspillet mellem faktorerne i nr. 1-3.

Stk. 3. Energistyrelsen afgør på grundlag af de kriterier, der er nævnt i bilag 1, om der skal udarbejdes en VVM-redegørelse. Såfremt der ikke skal udarbejdes en VVM-redegørelse, offentliggøres denne afgørelse senest samtidig med, at tilladelse meddeles ansøgeren. Offentliggørelsen skal som minimum ske på Energistirelsens hjemmeside www.ens.dk.

Stk. 4. Ansøgeren skal fremsende fornødne oplysninger om projektet vedrørende de forhold, der er nævnt i bilag 1, til brug for Energistyrelsen's afgørelse efter stk. 3.

§ 4. Oplysning om ansøgningen og om VVM-redegørelsen bekendtgøres for offentligheden af Energistyrelsen i relevante aviser og på styrelsen's hjemmeside www.ens.dk samt sendes til berørte myndigheder og organisationer. Oplysning om ansøgningen og om VVM-redegørelsen kan rekvireres hos Energistyrelsen. Offentliggørelsen skal herudover indeholde oplysninger om

- 1) karakteren af eventuelle afgørelser.
- 2) frister for fremsendelse af bemærkninger eller spørgsmål.
- 3) til hvem bemærkninger skal indgives, og hvortil spørgsmål i offentlighedsperioden kan rettes.
- 4) hvor eventuelle rapporter, baggrundsnotater m.v., der er udarbejdet i forbindelse med VVM-redegørelsen, ligger til gennemsyn for offentligheden, og
- 5) eventuel underretning af andre medlemsstater i EU, jf. § 6, hvis projektet vil kunne have betydelig indvirkning på miljøet i medlemsstaten.

Stk. 2. Ved udbud i henhold til § 23 i lov om fremme af vedvarende energi træder oplysning om udbuddet i stedet for oplysning om ansøgningen i stk. 1.

~~Stk. 3. Ansøgning og VVM-redegørelse sendes endvidere i høring hos berørte myndigheder.~~

~~Stk. 4. Frist for fremsættelse af bemærkninger fastsættes til mindst 8 uger.~~

§ 5. Oplysning om sagens afgørelse offentliggøres af Energistyrelsen de steder, hvor bekendtgørelse i henhold til § 4, stk. 1, har fundet sted. Følgende oplysninger vil kunne rekvireres hos Energistyrelsen:

- 1) Indholdet af afgørelsen og de vilkår, der eventuelt er knyttet hertil.
- 2) De vigtigste begrundelser og overvejelser, der ligger til grund for afgørelsen, herunder oplysninger om den offentlige høringsproces.
- 3) Om fornødent en beskrivelse af de vigtigste foranstaltninger til at undgå, nedbringe og om muligt neutralisere de værste skadelige virkninger.

Bekendtgørelse nr. 815 af 28. august 2000 om vurdering af virkninger på miljøet (VVM) af elproduktionsanlæg på havet

§ 2. Projekter omfattet af § 1, som må antages at påvirke miljøet i væsentlig grad, kan kun opnå tilladelse på baggrund af en vurdering af de miljømæssige konsekvenser.

~~Stk. 2. Energistyrelsen afgør på grundlag af de i bilag 1 nævnte kriterier, om der skal gennemføres en vurdering af et projekts miljømæssige konsekvenser. Såfremt der ikke skal gennemføres en sådan vurdering, offentliggøres afgørelsen herom senest 4 uger inden tilladelse til projektet meddeles ansøgeren.~~

~~§ 3. Når der efter § 2 kræves en vurdering af et projekts miljømæssige konsekvenser, påhviler det projektets ansøger at udarbejde en redegørelse til brug herfor (VVM redegørelse). Redegørelsen skal sendes til Energistyrelsen.~~

~~Stk. 2. VVM redegørelsen skal påvise, beskrive og vurdere et projekts direkte og indirekte virkninger på følgende faktorer:~~

- ~~1) mennesker, fauna og flora,~~
- ~~2) havbund, vand, luft, klima og landskab,~~
- ~~3) materielle goder og kulturarv, og~~
- ~~4) samspillet mellem disse faktorer.~~

~~Stk. 3. Redegørelsen skal som minimum indeholde de i bilag 2 nævnte oplysninger.~~

~~Stk. 4. Energistyrelsen kan bestemme, at yderligere materiale til vurdering af de miljømæssige konsekvenser skal tilvejebringes.~~

~~§ 4. Oplysning om ansøgning og VVM redegørelse bekendtgøres for offentligheden af Energistyrelsen i en eller flere stedlige og landsdækkende aviser. Offentliggørelsen skal indeholde oplysning om:~~

- ~~1) karakteren af mulige afgørelser,~~
- ~~2) hvor ansøgning og redegørelse kan rekvireres,~~
- ~~3) offentlighedsperiodens længde, til hvem bemærkninger skal indgives og hvortil spørgsmål i offentlighedsperioden kan rettes, og~~
- ~~4) hvor eventuelle rapporter, baggrundsnotater m.v., der er udarbejdet i forbindelse med VVM redegørelsen, ligger til gennemsyn for offentligheden.~~

~~Stk. 2. Ansøgning og VVM redegørelse sendes af Energistyrelsen til høring hos berørte myndigheder og organisationer.~~

~~Stk. 3. Frist for fremsættelse af bemærkninger til høringsmaterialet fastsættes af Energistyrelsen til mindst 8 uger.~~

~~§ 5. Oplysning om sagens afgørelse bekendtgøres af Energistyrelsen for offentligheden i de aviser, hvor bekendtgørelse i henhold til § 4, stk. 1, har fundet sted. Det oplyses i den forbindelse, hvor redegørelsen med eventuelle vilkår, de vigtigste begrundelser og betragtninger, der ligger til grund for redegørelsen og om nødvendigt en beskrivelse af de vigtigste foranstaltninger, som går ud på at undgå, begrænse og om muligt afbøde væsentlige negative virkninger, vil kunne rekvireres.~~

~~§ 6. Energistylens afgørelser efter § 2, stk. 2, kan påklages til Energiklagenævnet.~~

Offshore virksomhed

Lovbekendtgørelse nr. 889 af 4. juli 2007 om anvendelse af Danmarks undergrund

Lovbekendtgørelse nr. 960 af 13. september 2011 om anvendelse af Danmarks undergrund

§ 28 a. Tilladelser og godkendelser efter denne lov vedrørende projekter på havområdet, der må antages at påvirke miljøet i væsentlig grad, kan kun meddeles på baggrund af en vurdering af de miljømæssige konsekvenser, og efter at den berørte offentlighed og de berørte myndigheder og organisationer har haft lejlighed til at udtale sig. Såfremt projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter eller planer må antages at kunne påvirke udpegede internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt, kan tilladelsen eller godkendelsen kun meddeles på baggrund af en vurdering af projektets virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne. Hvis transport- og energiministeren anser det for nødvendigt, skal vurderingen af virkningerne på lokaliteten indgå i det materiale, der gøres til genstand for høring af offentlighed, myndigheder og organisationer.

Stk. 2. I forbindelse med ansøgninger og vurderinger omfattet af stk. 1 skal ansøgeren meddele alle oplysninger, som er nødvendige for behandlingen af ansøgningen eller vurderingen. Transport- og energiministeren kan til brug for behandlingen pålægge ansøgeren at indsende oplysninger om eller foretage undersøgelser af nærmere bestemte forhold.

Stk. 3. Tilladelser eller godkendelser efter denne lov kan kun gives, såfremt

- 1) projektet ikke skader et internationalt naturbeskyttelsesområdes integritet eller
- 2) væsentlige samfundsinteresser, herunder af social eller økonomisk art, gør det bydende nødvendigt at gennemføre projektet, fordi der ikke findes nogen alternativ løsning, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Er der tale om et internationalt naturbeskyttelsesområde med en prioriteret naturtype eller en prioriteret art, kan der kun gives tilladelse eller godkendelse til et projekt omfattet af stk. 3, nr. 2, såfremt

1) dette er nødvendigt af hensyn til menneskers sundhed, den offentlige sikkerhed eller opnåelse af væsentlige gavnlige virkninger på miljøet eller

2) andre væsentlige samfundsinteresser gør gennemførelsen bydende nødvendig.

Stk. 5. Tilladelse efter stk. 4, nr. 2, kan først meddeles efter indhentet udtalelse fra Europa-Kommissionen.

Stk. 6. Når tilladelser eller godkendelser meddeles efter stk. 3, nr. 2, eller stk. 4, fastsætter transport- og energiministeren vilkår om passende nødvendige kompensationsforanstaltninger. Udgifter til kompensationsforanstaltninger dækkes af projektansøgeren.

§ 28 a. Tilladelser og godkendelser efter denne lov vedrørende projekter på havområdet, der må antages at påvirke miljøet i væsentlig grad, kan kun meddeles på baggrund af en vurdering af de miljømæssige konsekvenser, og efter at den berørte offentlighed og de berørte myndigheder og organisationer har haft lejlighed til at udtale sig. Såfremt projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter eller planer må antages at kunne påvirke udpegede internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt, kan tilladelsen eller godkendelsen kun meddeles på baggrund af en vurdering af projektets virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne. Hvis klima- og energiministeren anser det for nødvendigt, skal vurderingen af virkningerne på lokaliteten indgå i det materiale, der gøres til genstand for høring af offentlighed, myndigheder og organisationer.

Stk. 2. I forbindelse med ansøgninger og vurderinger omfattet af stk. 1 skal ansøgeren meddele alle oplysninger, som er nødvendige for behandlingen af ansøgningen eller vurderingen. Klima- og energiministeren kan til brug for behandlingen pålægge ansøgeren at indsende oplysninger om eller foretage undersøgelser af nærmere bestemte forhold.

Stk. 3. Tilladelser eller godkendelser efter denne lov kan kun gives, såfremt

1) projektet ikke skader et internationalt naturbeskyttelsesområdes integritet eller

2) væsentlige samfundsinteresser, herunder af social eller økonomisk art, gør det bydende nødvendigt at gennemføre projektet, fordi der ikke findes nogen alternativ løsning, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Er der tale om et internationalt naturbeskyttelsesområde med en prioriteret naturtype eller en prioriteret art, kan der kun gives tilladelse eller godkendelse til et projekt omfattet af stk. 3, nr. 2, såfremt

1) dette er nødvendigt af hensyn til menneskers sundhed, den offentlige sikkerhed eller opnåelse af væsentlige gavnlige virkninger på miljøet eller

2) andre væsentlige samfundsinteresser gør gennemførelsen bydende nødvendig.

Stk. 5. Tilladelse efter stk. 4, nr. 2, kan først meddeles efter indhentet udtalelse fra Europa-Kommissionen.

Stk. 6. Når tilladelser eller godkendelser meddeles efter stk. 3, nr. 2, eller stk. 4, fastsætter klima- og energiministeren vilkår om passende nødvendige kompensationsforanstaltninger. Udgifter til kompensationsforanstaltninger dækkes af projektansøgeren. Ministeren underretter Europa-Kommissionen om, hvilke kompensationsforanstaltninger der træffes.

Lovbekendtgørelse nr. 1101 af 18. november 2005 af lov om kontinentalsoklen, som ændret ved § 2 i lov nr. 548 af 6. juni 2007

§ 4 a. Tilladelse til at nedlægge rørledninger omfattet af § 4, stk. 1, der må antages at påvirke miljøet i væsentlig grad, kan kun meddeles på baggrund af en vurdering af de miljømæssige konsekvenser, og efter at offentligheden og de berørte myndigheder og organisationer har haft lejlighed til at udtale sig herom. Såfremt rørledningen må antages at kunne påvirke udpegede internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt, kan tilladelsen kun meddeles på baggrund af en vurdering af projektets virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne. Hvis transport- og energiministeren anser det for nødvendigt, skal offentligheden høres om vurderingen af virkningerne på lokaliteten, inden tilladelsen meddeles.

Stk. 2. Tilladelse kan kun gives, såfremt

1) projektet ikke skader et internationalt naturbeskyttelsesområdes integritet eller

2) væsentlige samfundsinteresser, herunder af social eller økonomisk art, gør det bydende nødvendigt at gennemføre projektet, fordi der ikke findes nogen alternativ løsning, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Er der tale om et internationalt naturbeskyttelsesområde med en prioriteret naturtype eller en prioriteret art, kan der kun gives tilladelse til et projekt omfattet af stk. 2, nr. 2, såfremt

1) dette er nødvendigt af hensyn til menneskers sundhed, den offentlige sikkerhed eller opnåelse af væsentlige gavnlige virkninger på miljøet eller

2) andre væsentlige samfundsinteresser gør gennemførelsen bydende nødvendig.

Stk. 4. Tilladelse efter stk. 3, nr. 2, kan først meddeles efter indhentet udtalelse fra Europa-Kommissionen.

Stk. 5. Når tilladelser meddeles efter stk. 2, nr. 2, eller stk. 3, fastsætter transport- og energiministeren passende nødvendige kompensationsforanstaltninger, herunder ved vilkår i forbindelse med tilladelsen. Udgifter til eventuelle kompensationsforanstaltninger dækkes af projektansøgeren. Ministeren underretter Europa-Kommissionen om, hvilke kompensationsforanstaltninger der træffes.

Bekendtgørelse nr. 359 af 25. marts 2010 om VVM, konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om kulbrinteindvinding, rørledninger, m.v. på søterritoriet og kontinentalsoklen

Bekendtgørelse nr. 632 af 11. juni 2012 om VVM, konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore

§ 1. Denne bekendtgørelse vedrører vurdering af virkningerne på miljøet (VVM), konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse dyrearter i forbindelse med projekter nævnt i stk. 2 på dansk søterritorium, i den danske eksklusive økonomiske zone og på dansk kontinentalsokkel.

Stk. 2. Bekendtgørelsen finder anvendelse for:

- 1) Projekter om efterforskning, indvinding og transport af kulbrinter og geotermisk energi omfattet af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (undergrundsloven).
- 2) Andre projekter omfattet af undergrundsloven, herunder projekter om anvendelse af undergrunden til lagring eller andre formål end indvinding.
- 3) Projekter på kontinentalsoklen om udforskning af havbundens eller dennes undergrunds mineralske og andre ikke-levende forekomster, når udforskningen ikke foretages med henblik på udnyttelse, jf. § 2, stk. 1, 1. pkt., i lov om kontinentalsoklen (kontinentalsokkeloven).
- 4) Projekter på kontinentalsoklen om etablering af rørledninger til transport af kulbrinter, jf. kontinentalsokkelovens § 4, stk. 1.
- 5) Projekter på søterritoriet om etablering af rørledninger til transport af kulbrinter indvundet uden for dansk område, jf. bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg til transport af kulbrinter på søterritoriet og på kontinentalsoklen.

~~§ 1. Denne bekendtgørelse vedrører vurdering af virkningerne på miljøet (VVM), konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse dyrearter i forbindelse med projekter nævnt i stk. 2 på dansk søterritorium og kontinentalsokkelområde.~~

~~Stk. 2. Bekendtgørelsen finder anvendelse for:~~

- ~~1) Projekter om efterforskning, indvinding og transport af kulbrinter omfattet af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (undergrundsloven).~~
- ~~2) Andre projekter omfattet af undergrundsloven.~~
- ~~3) Projekter om udforskning af havbundens eller dennes undergrunds mineralske og andre ikke-levende forekomster, når udforskningen ikke foretages med henblik på udnyttelse, jf. § 2, stk. 1, 1. pkt., i lov om kontinentalsoklen (kontinentalsokkeloven).~~
- ~~4) Projekter om etablering af rørledninger til transport af kulbrinter, jf. kontinentalsokkelovens § 4, stk. 1.~~
- ~~5) Projekter på søterritoriet om etablering af rørledninger til transport af kulbrinter indvundet uden for dansk område, jf. bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg til transport af kulbrinter på søterritoriet og på kontinentalsoklen.~~

§ 2. For projekter omfattet af § 1, stk. 2, nr. 5, finder kontinentalsokkelovens § 4, stk. 2, §§ 4 a-4 c, § 4 e, 1. pkt., og § 4 f, 1. pkt., tilsvarende anvendelse.

~~§ 3. Tilladelser og godkendelser efter §§ 10, 17, 23 og 28 i undergrundsloven, § 4 i kontinentalsokkeloven og § 2 i bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg til transport af kulbrinter på søterritoriet og på kontinentalsoklen til de projekter, der er nævnt i § 4, kan kun meddeles på baggrund af en vurdering af de miljømæssige konsekvenser (VVM-redegørelse).~~
2. For projekter omfattet af § 1, stk. 2, nr. 5, finder kontinentalsokkelovens § 4, stk. 2, §§ 4 a-4 c, § 4 e, 1. pkt., og § 4 f, 1. pkt., § 6 a og § 6 b tilsvarende anvendelse.

~~Stk.~~

~~§ 3. Tilladelser og godkendelser efter §§ 10, 17, 23 og 28 i undergrundsloven, § 4 i kontinentalsokkeloven og § 2 i bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg til transport af kulbrinter på søterritoriet og på kontinentalsoklen til de projekter, der er nævnt i § 4, kan kun meddeles på baggrund af en vurdering af de miljømæssige konsekvenser (VVM-redegørelse).~~

~~3. Tilladelser og godkendelser efter §§ 10, 17, 23 og Stk. 2. Vurderingen af indvirkningerne på miljøet skal, afhængigt af det enkelte tilfælde, bestå i på passende måde at påvise, beskrive og vurdere et projekts direkte og indirekte virkninger på følgende faktorer:~~

- ~~1) Mennesker, fauna og flora.~~
- ~~2) Jordbund, havbund, vand, luft, klima og landskab.~~
- ~~3) Materielle goder og kulturarv.~~
- ~~1) Samspillet mellem faktorerne i nr. 1-3.~~

§ 3. Tilladelser og godkendelser efter § 10, stk. 2 og 3, § 17, stk. 1, § 23 d, stk. 2 og 4, § 23 k, stk. 1, § 23 u, stk. 1, og § 28 i undergrundsloven, § 4 i kontinentalsokkelloven og § 2 i bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg til transport af kulbrinter på søterritoriet og på kontinentalsoklen til de projekter, der er nævnt i § 4, kan kun meddeles på baggrund af en miljøkonsekvensvurdering af de miljømæssige konsekvenser (VVM-redegørelse).

~~Stk. 2. Vurderingen af indvirkningerne på miljøet skal, afhængigt af det enkelte tilfælde, bestå i på passende måde at påvise, beskrive og vurdere et projekts direkte og indirekte virkninger på følgende faktorer:~~

Stk. 2. VVM-redegørelsen skal, afhængigt af det enkelte tilfælde, bestå i på passende måde at påvise, beskrive og vurdere et projekts direkte og indirekte miljøpåvirkninger på følgende faktorer:

- 1) Mennesker, fauna og flora.
- 2) Jordbund, havbund, vand, luft, klima og landskab.
- 3) Materielle goder og kulturarv.
- 4) Samspillet mellem faktorerne i nr. 1-3.

~~§ 4. Der skal foreligge en VVM-redegørelse, inden der kan gives tilladelse til eller godkendelse af følgende projekter:~~

- ~~1) Indvinding af mere end 500 tons råolie pr. dag eller mere end 500.000 m³ naturgas pr. dag i kommercielt øjemed.~~
- ~~2) Etablering af rørledninger med en diameter på over 800 mm og en længde på over 40 km til transport af gas, olie eller kemikalier.~~
- ~~3) Anlæg til oplagring af olieprodukter samt petrokemiske eller kemiske produkter med en kapacitet på 200.000 tons eller derover.~~
- ~~4) Enhver ændring eller udvidelse af projekter nævnt i nr. 1-3, såfremt en sådan ændring eller udvidelse i sig selv opfylder de tærskelværdier, der er fastsat.~~

~~Stk. 2. Der skal endvidere foreligge en VVM-redegørelse, inden der gives tilladelse til eller godkendelse af følgende projekter, når de må antages at kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet:~~

- ~~1) Anlæg af olie- og gasledninger, som ikke er omfattet af stk. 1, nr. 2.~~
- ~~2) Dybdeboringer, der ikke vedrører efterforskning og indvinding af kulbrinter, herunder geotermiske borer. Boringer til undersøgelse af jordbundens fasthed er dog ikke omfattet.~~
- ~~3) Ændringer eller udvidelser af projekter, som er omfattet af stk. 1 og stk. 2, nr. 1 og 2, og som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan være til skade for miljøet, dog kun ændringer og udvidelser, som ikke er omfattet af stk. 1.~~
- ~~4) Demontering af anlæg omfattet af stk. 1 og stk. 2, nr. 1 og 2, når demonteringen kan være til skade for miljøet.~~

~~Stk. 3. Energistyrelsen afgør på grundlag af de kriterier, der er nævnt i bilag 1, om der skal udarbejdes en VVM-redegørelse i forbindelse med ansøgning om tilladelse til og godkendelse af de projekter, der er nævnt i stk. 2. Såfremt der ikke skal udarbejdes VVM-redegørelse, offentliggøres afgørelsen herom senest samtidig med, at godkendelse eller tilladelse meddeles ansøgeren. Offentliggørelsen skal ske på Energistyrelsens hjemmeside.~~

~~Stk. 4. Ansøgeren skal fremsende fornødne oplysninger om projektet vedrørende de forhold, der er nævnt i bilag 1, til brug for afgørelsen efter stk. 3.~~

§ 4. Der skal foreligge en VVM-redegørelse, inden der kan gives tilladelse til eller godkendelse af følgende typer af projekter, jf. § 3, stk. 1:

- 1) Indvinding af mere end 500 tons råolie pr. dag eller mere end 500.000 m³ naturgas pr. dag i kommercielt øjemed.
- 2) Etablering af rørledninger med en diameter på over 800 mm og en længde på over 40 km
 - a) til transport af gas, olie eller kemikalier eller
 - b) til transport af kuldioxidstrømme (CO₂-strømme) med henblik på geologisk lagring, herunder tilknyttede pumpestationer eller tilsvarende.
- 3) Anlæg til oplagring af olieprodukter samt petrokemiske eller kemiske produkter med en kapacitet på 200.000 tons eller derover.
- 4) CO₂-lagringslokaliteter som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009 om geologisk lagring af kuldioxid.

5) Enhver ændring eller udvidelse af projekter nævnt i nr. 1-4, såfremt en sådan ændring eller udvidelse i sig selv opfylder de tærskelværdier, der er fastsat.

Stk. 2. Der skal endvidere foreligge en VVM-redegørelse, inden der gives tilladelse til eller godkendelse af følgende typer af projekter, jf. § 3, stk. 1, når de kan forventes at få en væsentlig indvirkning på miljøet:

1) Anlæg af olie- og gasledninger, som ikke er omfattet af stk. 1, nr. 2, litra a.

2) Anlæg af rørledninger til transport af CO₂-strømme med henblik på geologisk lagring, når projektet ikke er omfattet af stk. 1, nr. 2, litra b.

3) Dybdeboringer, herunder boringer vedrørende efterforskning og indvinding af kulbrinter og geotermiske boringer. Boringer til undersøgelse af jordbundens fasthed er dog ikke omfattet.

4) Indvinding af olie og gas, der ikke er omfattet af stk. 1, nr. 1.

5) Industrianlæg til fremstilling af elektricitet, damp og varmt vand.

6) Ændringer eller udvidelser af projekter, som er omfattet af stk. 1 og stk. 2, nr. 1-5, og som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan være til skade for miljøet, dog kun ændringer og udvidelser, som ikke er omfattet af stk. 1.

7) Demontering af anlæg omfattet af stk. 1 og stk. 2, nr. 1-5, når demonteringen kan være til skade for miljøet.

Stk. 3. Energistyrelsen afgør på grundlag af de kriterier, der er nævnt i bilag 1, om der skal udarbejdes en VVM-redegørelse i forbindelse med ansøgning om tilladelse til og godkendelse af de projekter, der er nævnt i stk. 2. Såfremt der ikke skal udarbejdes VVM-redegørelse, offentliggøres afgørelsen herom senest samtidig med, at godkendelse eller tilladelse meddeles ansøgeren. Offentliggørelsen skal ske på Energistyrelsens hjemmeside, www.ens.dk.

Stk. 4. Ansøgeren skal fremsende fornødne oplysninger om projektet vedrørende de forhold, der er nævnt i bilag 1, til brug for afgørelsen efter stk. 3.

§ 5. Ansøgeren skal udarbejde VVM-redegørelsen og fremsende den til Energistyrelsen, når der efter reglerne i § 3 og § 4 kræves en VVM-redegørelse.

Stk. 2. VVM-redegørelsen skal mindst indeholde de oplysninger og vurderinger, der er anført i bilag 2, og omfatte:

1) en beskrivelse af projektet med oplysninger om placering, art og dimensioner,

2) en beskrivelse af påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, nedbringe og om muligt neutralisere væsentlige skadelige virkninger,

3) de data, der er nødvendige for at konstatere og vurdere de væsentlige virkninger, projektet vil kunne få for miljøet,

4) en oversigt over de væsentligste alternativer, som ansøgeren har undersøgt, og oplysninger om de vigtigste grunde til valget under hensyn til indvirkningen på miljøet, og

5) et ikke teknisk resumé af VVM-redegørelsen.

Stk. 3. Energistyrelsen kan bestemme, at yderligere materiale til vurdering af virkninger på miljøet skal tilvejebringes.

Stk. 4. Ansøger kan, inden ansøgningen om tilladelse eller godkendelse indgives, anmode Energistyrelsen om en udtalelse om, hvilke oplysninger der skal fremlægges i VVM-redegørelsen. Udtalelsen afgives, efter at Energistyrelsen har rådført sig med ansøger og relevante myndigheder. Den afgivne udtalelse er ikke til hinder for, at Energistyrelsen senere kræver yderligere oplysninger af ansøger.

§ 5. Ansøgeren skal udarbejde VVM-redegørelsen og fremsende den til Energistyrelsen, når der efter reglerne i § 3 og § 4 kræves en VVM-redegørelse.

Stk. 2. VVM-redegørelsen skal mindst indeholde de oplysninger og vurderinger, der er anført i bilag 2, og omfatte

1) en beskrivelse af projektet med oplysninger om projektets placering, art og dimensioner,

2) en beskrivelse af påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, nedbringe og om muligt neutralisere væsentlige skadelige virkninger,

3) de data, der er nødvendige for at konstatere og vurdere de væsentlige indvirkninger, projektet kan forventes at få på miljøet,

4) en oversigt over de væsentligste alternativer, som ansøgeren har undersøgt, og oplysninger om de vigtigste grunde til valget under hensyn til indvirkningen på miljøet og

5) et ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelsen, der skal omhandle de oplysninger, som er omfattet af nr. 1-4.

Stk. 3. Energistyrelsen kan bestemme, at yderligere materiale til vurdering af indvirkninger på miljøet skal tilvejebringes.

Stk. 4. Ansøger kan, inden ansøgningen om tilladelse eller godkendelse indgives, anmode Energistyrelsen om en udtalelse om, hvilke oplysninger der skal fremlægges i VVM-redegørelsen. Udtalelsen afgives, efter at Energistyrelsen har rådført sig med ansøger og relevante myndigheder. Den afgivne udtalelse er ikke til hinder for, at Energistyrelsen senere kræver yderligere oplysninger af ansøger.

~~§ 6. Oplysning om ansøgningen og om VVM-redegørelsen bekendtgøres for offentligheden af Energistyrelsen i landsdækkende aviser og på styrelsens hjemmeside samt sendes til berørte myndigheder og organisationer. Oplysning om ansøgningen og om VVM-redegørelsen kan rekvireres i Energistyrelsen. Offentliggørelsen skal herudover indeholde oplysninger om:~~

- ~~1) karakteren af eventuelle afgørelser,~~
- ~~2) frister for fremsendelse af bemærkninger eller spørgsmål,~~
- ~~3) til hvem bemærkninger skal indgives, og hvortil spørgsmål i offentlighedsperioden kan rettes,~~
- ~~4) hvor eventuelle rapporter, baggrundsnotater m.v., der er udarbejdet i forbindelse med VVM-redegørelsen, ligger til gennemsyn for offentligheden, og~~
- ~~5) eventuel underretning af andre medlemsstater i Den Europæiske Union, hvis projektet vil kunne have betydelig indvirkning på miljøet i medlemsstaten.~~

~~Stk. 2. Ansøgning og VVM-redegørelse sendes endvidere til høring hos berørte myndigheder.~~

~~Stk. 3. Frist for fremsættelse af bemærkninger fastsættes til mindst 8 uger.~~

§ 6. Oplysning om ansøgningen og om VVM-redegørelsen bekendtgøres for offentligheden af Energistyrelsen i landsdækkende aviser og på styrelsens hjemmeside, www.ens.dk, og sendes til berørte myndigheder og organisationer. Oplysning om ansøgningen og om VVM-redegørelsen kan rekvireres i Energistyrelsen. Offentliggørelsen skal herudover indeholde oplysninger om

- 1) karakteren af eventuelle afgørelser,
- 2) frister for fremsendelse af bemærkninger eller spørgsmål,
- 3) til hvem bemærkninger skal indgives, og hvortil spørgsmål i offentlighedsperioden kan rettes,
- 4) hvor eventuelle rapporter, baggrundsnotater m.v., der er udarbejdet i forbindelse med VVM-redegørelsen, ligger til gennemsyn for offentligheden, og
- 5) eventuel underretning af andre medlemsstater i Den Europæiske Union, hvis projektet kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet i medlemsstaten.

Stk. 2. Ansøgning og VVM-redegørelse sendes endvidere til høring hos berørte myndigheder.

Stk. 3. Frist for fremsættelse af bemærkninger fastsættes til mindst 8 uger.

~~§ 7. Oplysning om sagens afgørelse offentliggøres af Energistyrelsen de steder, hvor bekendtgørelse i henhold til § 6, stk. 1, har fundet sted. Følgende oplysninger vil kunne rekvireres hos Energistyrelsen:~~

- ~~1) Indholdet af afgørelsen og de vilkår, der eventuelt er knyttet hertil.~~
- ~~2) De vigtigste begrundelser og overvejelser, der ligger til grund for afgørelsen, herunder oplysninger om den offentlige høringsproces.~~
- ~~3) Om fornødent en beskrivelse af de vigtigste foranstaltninger til at undgå, nedbringe og om muligt neutralisere de værste skadelige virkninger.~~

§ 7. Oplysning om sagens afgørelse offentliggøres af Energistyrelsen de steder, hvor bekendtgørelse i henhold til § 6, ~~stk. 1~~, har fundet sted. Følgende oplysninger vil kunne rekvireres hos Energistyrelsen:

- 1) Indholdet af afgørelsen og de vilkår, der eventuelt er knyttet hertil.
- 2) De vigtigste begrundelser og overvejelser, der ligger til grund for afgørelsen, herunder oplysninger om den offentlige høringsproces.
- 3) Om fornødent en beskrivelse af de vigtigste foranstaltninger til at undgå, nedbringe og om muligt neutralisere de værste skadelige virkninger.

Implementering af art. 6, stk. 2-9, for så vidt angår andre aktiviteter, der kan have en væsentlig indvirkning på miljøet, jf. art. 6, stk. 1, litra b

Reglen om at sikre forudgående offentlighed i forbindelse med afgørelser vedrørende andre aktiviteter med væsentlig indvirkning på miljøet (udover bilagsaktiviteterne) er gennemført i Danmark via planlovens VVM-regler. Disse regler indebærer dels en obligatorisk VVM-procedure med forudgående inddragelse af offentligheden for en lang række andre aktiviteter end de, der er opført i konventionens bilag 1. Dels indebærer de, at en lang række andre aktiviteter er omfattet af det såkaldte screeningssystem i planloven, der indebærer, at disse aktiviteter også omfattes af

VVM-reglerne, hvis de efter en konkret vurdering anses for at have væsentlig indvirkning på miljøet. For så vidt angår reglerne om VVM-vurdering se ovenfor under art. 6, stk. 1.

Regelmæssige revurderinger:

Art. 6, stk. 10, vedrørende revurderinger er gennemført i miljøbeskyttelseslovens § 74 og 79 og godkendelsesbekendtgørelsens § 42 42 samt husdyrbruglovens § 55, stk. 9 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 18

Miljøbeskyttelseslovens § 74.

§ 74. Afgørelser efter denne lov meddeles skriftligt til adressaten. Afgørelser, der kan påklages, meddeles tillige klageberettigede personer, organisationer og myndigheder, jf. §§ 98-100, og de myndigheder, der i øvrigt har været inddraget i sagens behandling. Afgørelser skal dog alene meddeles de landsdækkende foreninger og organisationer, der er nævnt i § 100, stk. 2 og 3, når de har anmodet miljøministeren om at modtage underretning om afgørelserne, jf. § 76, stk. 2.

Stk. 2. Underretning til de personer, der er nævnt i § 98, stk. 1, nr. 2, kan dog finde sted ved offentlig annoncering. Der skal altid foretages offentlig annoncering, når der meddeles godkendelse efter kapitel 5. Miljøministeren fastsætter regler om, i hvilke tilfælde der skal ske annoncering af andre tilladelser, der meddeles en listevirksomhed efter bestemmelser i loven eller efter regler udstedt i medfør af loven eller efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Ministeren fastsætter nærmere regler om, at der tillige skal ske annoncering af visse afgørelser i sager om revurdering efter § 37 b, § 41 a og § 41 b. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om annonceringen.

Stk. 3. Påbud eller forbud kan meddeles mundtligt, når der er fare for sundheden eller øjeblikkelige indgreb er påkrævet for at afværge væsentlig miljøskade. En mundtlig afgørelse skal snarest muligt tillige meddeles skriftligt.

§ 79. Miljøministeren kan fastsætte regler om inddragelse af offentligheden forud for godkendelses- henholdsvis tilsynsmyndighedens afgørelser efter § 33, stk. 1, § 37 b, § 41 a og § 41 b samt andre afgørelser vedrørende listevirksomhed, der træffes efter bestemmelser i loven eller efter regler udstedt i medfør af loven eller efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om inddragelse af offentligheden i forbindelse med udarbejdelse af planer og programmer på lovens område.

Bemyndigelsen i § 74, stk. 2 og § 79 er udmøntet ved godkendelsesbekendtgørelsen

Godkendelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1554 af 20. december 2012 om godkendelse af listevirksomhed) fastsætter følgende om revurderinger af godkendelser:

§ 42. I sager om revurdering må tilsynsmyndigheden ikke træffe afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 41, før offentligheden har haft lejlighed til at udtale sig om tilsynsmyndighedens udkast til afgørelse.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden offentliggør digitalt, når den indleder en revurdering efter miljøbeskyttelseslovens § 41, jf. § 41 a og b. Offentliggørelsen skal mindst indeholde følgende:

- 1) Tilsynsmyndighedens navn og adresse.
- 2) Virksomhedens navn og beliggenhed.
- 3) Oplysning om, at tilsynsmyndigheden agter at tage virksomhedens miljøgodkendelse op til revurdering.
- 4) Oplysning om, at enhver har ret til at se og kommentere sagens akter, samt oplysning om, hvortil kommentarer og spørgsmål kan rettes.
- 5) Angivelse af hvornår, hvor og hvordan sagens akter vil blive stillet til rådighed.
- 6) Oplysning om, at enhver inden for en nærmere fastsat frist på 2-4 uger fra offentliggørelsen kan anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger, og at enhver har ret til at kommentere udkast til afgørelse inden for en frist på 2-4 uger fra modtagelsen af udkastet.

Stk. 3. Ved fremsendelse af udkast til afgørelse skal tilsynsmyndigheden tillige informere modtageren af udkastet om materiale, som tilsynsmyndigheden eventuelt måtte have fået til rådighed efter, at offentliggørelsen blev foretaget.

Stk. 4. Retten til at se sagens akter, herunder udkast til afgørelse og eventuelt supplerende materiale, begrænses af undtagelserne i offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

§ 43. Tilsynsmyndigheden træffer afgørelse om eventuelle ændringer af vilkår i virksomhedens godkendelse. Afgørelsen skal tillige indeholde oplysning om den gennemførte offentlighedsprocedure efter § 42, herunder en redegørelse for myndighedens overvejelser på baggrund af de synspunkter, som offentligheden har givet udtryk for.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden fastsætter en frist for overholdelse af nye vilkår, som udløber senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende. For ændringer, som ikke følger af BAT-konklusionen, kan tilsynsmyndigheden fastsætte en anden gennemførelsesfrist, jf. dog miljøbeskyttelseslovens §§ 41, 41 a og 41b..

Husdyrgodkendelsesloven § 55, stk. 9

§ 55, stk. 9. Miljøministeren kan fastsætte regler om offentlighedens inddragelse ved visse afgørelser i sager om revurdering efter § 40 og § 41 samt andre afgørelser vedrørende husdyrbrug, der træffes efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at inddragelse af offentligheden kan ske udelukkende ved digital annoncering.

Bemyndigelserne i husdyrbruglovens § 55, stk. 9 er udmøntet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009) fastsætter følgende om revurdering af godkendelser:

§ 18. I sager om revurdering af godkendelser efter §§ 11, 12 og 16 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, samt godkendelser efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, må kommunalbestyrelsen ikke træffe afgørelse efter § 39, jf. § 40 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, før offentligheden har haft lejlighed til at udtale sig om kommunalbestyrelsens udkast til afgørelse. For at give offentligheden lejlighed til at udtale sig skal kommunalbestyrelsen foretage offentlig annoncering, når den indleder en revurdering efter §§ 17 og 17 a. Annoncering kan ske udelukkende digitalt på kommunens hjemmeside. Annonceringen skal som minimum indeholde følgende:

- 1) kommunalbestyrelsens navn og adresse,
 - 2) virksomhedens navn og beliggenhed,
 - 3) oplysning om, at kommunalbestyrelsen agter at tage virksomhedens miljøgodkendelse op til revurdering,
 - 4) oplysning om, at enhver har ret til at se og kommentere sagens akter, samt oplysning om, hvortil kommentarer og spørgsmål kan rettes,
 - 5) angivelse af hvornår, hvor og hvordan sagens akter vil blive stillet til rådighed, og
 - 6) oplysning om, at enhver inden for en nærmere fastsat frist på 2-4 uger fra annonceringen kan anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger, og at enhver har ret til at kommentere udkast til afgørelse inden for en frist på 2-4 uger fra modtagelsen af udkastet. Ved fremsendelse af udkast til afgørelse, jf. stk. 2, nr. 6, skal der tillige informeres om det materiale, som kommunalbestyrelsen eventuelt måtte have fået til rådighed, efter at annonceringen er foretaget.
- Stk. 4. Retten til at se sagens akter, herunder udkast til afgørelse og eventuelt supplerende materiale, finder anvendelse med de begrænsninger, der følger af offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.
- Stk. 5. Kommunalbestyrelsen foretager offentliggørelse digitalt afgørelser på baggrund af revurdering af IE-husdyrbrug, jf. § 22 a.

§ 18. I sager om revurdering af godkendelser efter § 11, § 12 og § 16 i lov om miljøgodkendelser m.v. af husdyrbrug, samt godkendelser efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, må kommunalbestyrelsen ikke træffe afgørelse efter § 39, jf. § 41 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, før offentligheden har haft lejlighed til at udtale sig til kommunalbestyrelsens udkast til afgørelse.

Stk. 2. For at give offentligheden lejlighed til at udtale sig skal kommunalbestyrelsen foretage offentlig annoncering, når den indleder en revurdering efter § 17. Annonceringen skal som minimum indeholde følgende:

- 1) kommunalbestyrelsens navn og adresse,
- 2) virksomhedens navn og beliggenhed,
- 3) oplysning om, at kommunalbestyrelsen agter at tage virksomhedens miljøgodkendelse op til revurdering,
- 4) oplysning om, at enhver har ret til at se og kommentere sagens akter, samt oplysning om, hvortil kommentarer og spørgsmål kan rettes,
- 5) angivelse af hvornår, hvor og hvordan sagens akter vil blive stillet til rådighed, og
- 6) oplysning om, at enhver inden for en nærmere fastsat frist på 2-4 uger fra annonceringen kan anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger, og at enhver har ret til at kommentere udkast til afgørelse inden for en frist på 2-4 uger fra modtagelsen af udkastet.

Stk. 3. Ved fremsendelse af udkast til afgørelse, jf. stk. 2, nr. 6, skal der tillige informeres om det materiale, som kommunalbestyrelsen eventuelt måtte have stillet til rådighed, efter annonceringen er foretaget.

Stk. 4. Retten til at se sagens akter, herunder udkast til afgørelse og eventuelt supplerende materiale, finder anvendelse med de begrænsninger, der følger af offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Ad hoc revurderinger

Miljøbeskyttelsesloven

§ 79. Miljøministeren kan fastsætte regler om inddragelse af offentligheden forud for godkendelses- henholdsvis tilsynsmyndighedens afgørelser efter § 33, stk. 1, § 37 b, § 41 a og § 41 b samt andre afgørelser vedrørende listevirksomhed, der træffes efter bestemmelser i loven eller efter regler udstedt i medfør af loven eller efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om inddragelse af offentligheden i forbindelse med udarbejdelse af planer og programmer på lovens område.

Godkendelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed)

~~§ 20. For godkendelsesmyndigheden træffer afgørelse efter lovens § 33, stk. 1, skal myndigheden sende et udkast til afgørelse til virksomheden og gøre virksomheden bekendt med dens adgang til aktindsigt og til at udtale sig i henhold til forvaltningsloven.~~

~~Stk. 2. Der skal altid, jf. lovens § 74, stk. 2, foretages offentlig annoncering, når godkendelsesmyndigheden meddeler godkendelse efter lovens § 33, stk. 1. Det samme gælder, når tilsynsmyndigheden efter lovens § 41 træffer afgørelse om revurdering af virksomhed, som er (i) mærket på listen i bilag 1, jf. § 18, stk. 3, og lovens § 41 a, stk. 2, nr. 1-3.~~

~~Stk. 3. Når godkendelsesmyndigheden efter lovens § 74, stk. 2, annoncerer offentligt, at den har meddelt godkendelse, skal det tillige oplyses, at der til enhver tid er adgang til aktindsigt i de resultater af virksomhedens egenkontrol, som tilsynsmyndigheden er i besiddelse af, samt i sagen i øvrigt, jf. offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.~~

Godkendelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1554 af 20. december 2012 om godkendelse af listevirksomhed) fastsætter følgende om revurderinger af godkendelser:

§ 42. I sager om revurdering må tilsynsmyndigheden ikke træffe afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 41, før offentligheden har haft lejlighed til at udtale sig om tilsynsmyndighedens udkast til afgørelse.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden offentliggør digitalt, når den indleder en revurdering efter miljøbeskyttelseslovens § 41, jf. § 41 a og b. Offentliggørelsen skal mindst indeholde følgende:

- 1) Tilsynsmyndighedens navn og adresse.
- 2) Virksomhedens navn og beliggenhed.
- 3) Oplysning om, at tilsynsmyndigheden agter at tage virksomhedens miljøgodkendelse op til revurdering.
- 4) Oplysning om, at enhver har ret til at se og kommentere sagens akter, samt oplysning om, hvortil kommentarer og spørgsmål kan rettes.
- 5) Angivelse af hvornår, hvor og hvordan sagens akter vil blive stillet til rådighed.
- 6) Oplysning om, at enhver inden for en nærmere fastsat frist på 2-4 uger fra offentliggørelsen kan anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger, og at enhver har ret til at kommentere udkast til afgørelse inden for en frist på 2-4 uger fra modtagelsen af udkastet.

Stk. 3. Ved fremsendelse af udkast til afgørelse skal tilsynsmyndigheden tillige informere modtageren af udkastet om materiale, som tilsynsmyndigheden eventuelt måtte have fået til rådighed efter, at offentliggørelsen blev foretaget.

Stk. 4. Retten til at se sagens akter, herunder udkast til afgørelse og eventuelt supplerende materiale, begrænses af undtagelserne i offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

§ 43. Tilsynsmyndigheden træffer afgørelse om eventuelle ændringer af vilkår i virksomhedens godkendelse.

Afgørelsen skal tillige indeholde oplysning om den gennemførte offentlighedsprocedure efter § 42, herunder en redegørelse for myndighedens overvejelser på baggrund af de synspunkter, som offentligheden har givet udtryk for.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden fastsætter en frist for overholdelse af nye vilkår, som udløber senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende. For ændringer, som ikke følger af BAT-konklusionen, kan tilsynsmyndigheden fastsætte en anden gennemførelsesfrist, jf. dog miljøbeskyttelseslovens §§ 41, 41 a og 41 b..

Husdyrgodkendelsesloven

§ 40. Tilsynsmyndigheden må ikke meddele påbud eller forbud efter § 39, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse efter § 11 eller § 12 eller efter miljøbeskyttelsesloven.

Stk. 2. Uanset stk. 1 skal tilsynsmyndigheden dog tage en godkendelse efter § 12 op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39, hvis

- 1) der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- 2) forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- 3) forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- 4) væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller

- ~~5)~~ det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Stk. 3. Miljøministeren fastsætter regler om, at tilsynsmyndigheden ud over de tilfælde, der er nævnt i stk. 2, skal tage en godkendelse efter § 12 op til revurdering, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde EU-retlige krav eller andre internationale forpligtelser, og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39.

~~Stk. 4.~~ Ministeren kan fastsætte regler om, hvordan sager om revurdering skal behandles.

Art. 6, stk. 11. Hver part sikrer, inden for rammerne af national ret og i det omfang, det er muligt og passende, at bestemmelserne i denne artikel finder anvendelse på afgørelser vedrørende tilladelse til at udsætte genetisk modificerede organismer i miljøet.

De danske regler om udsætning i miljøet af GMO'er findes i lov om miljø og genteknologi (lovbekendtgørelse nr. 869 af 26. juni 2010), som er en implementering af EU Direktiv 2001/18/EF af 12. marts 2001 om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer. Loven indeholder i § 9 a, stk. 1 og 2, følgende bestemmelser:

§ 9 a. Miljøministeren hører berørte myndigheder og organisationer i spørgsmål om godkendelse af genetisk modificerede organismer til udsætning.

Stk. 2. Ministeren hører offentligheden, inden der træffes afgørelse efter § 9. Ministeren fastsætter de nærmere regler herom.

Disse bestemmelser er ~~nærmere~~ udmøntet i bekendtgørelse nr. ~~37 af 13. januar 2006~~ ~~af 19. januar 2006~~ ~~om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer~~ ~~som ændret ved bekendtgørelse nr. 1211 af 11. oktober 2007~~. Af bekendtgørelsens kapitel 4 fremgår den nærmere procedure for høring og information af offentligheden i forbindelse med godkendelser til forsøgsudsætning og markedsføring af GMO'er, herunder:

- ~~At høringer sker digitalt skal annonceres i landsdækkende aviser og på Miljøstyrelsens hjemmeside.~~
- At Miljøstyrelsen opretter et register over godkendelser til forsøgsudsætning og markedsføring af GMO'er. Registret skal indeholde oplysninger om bl.a. ansøgers navn og adresse, beskrivelse af GMO'en, formålet med udsætningen og stedet for denne, resumé af risikovurderingen, miljøministerens vurdering af sagen samt vilkår for godkendelsen.
- At en række oplysninger som ændringer i en godkendelse og resultater af overvågning af markedsføringsgodkendte GMO'er gøres offentligt tilgængelige på Miljøstyrelsens hjemmeside.

I praksis foregår høringen ved, at dele af ansøgningen (den såkaldte SNIF ("Summary Notification Information Format) samt en oversigt over den samlede ansøgning) sendes i høring til ca. 50 parter, herunder miljø- og forbrugerorganisationer. Derudover annonceres ~~det i landsdækkende aviser og~~ på Miljøstyrelsens hjemmeside, at offentligheden har mulighed for, at kommentere på nye ansøgninger om forsøgsudsætning eller markedsføring af GMO'er. Den samlede ansøgning – med undtagelse af fortrolige oplysninger – udleveres på begæring.

De høringssvar, som Miljøstyrelsen modtager, indarbejdes i et notat til ministeren, som danner baggrund for ministerens beslutning. Notatet offentliggøres efterfølgende på Miljøstyrelsens hjemmeside.

~~§ 13.~~ Inden miljøministeren træffer afgørelse om godkendelse til forsøgsudsætning eller markedsføring foretages offentlig høring.

~~Stk. 2.~~ Høringen sker ved annoncering i landsdækkende aviser og på Miljøstyrelsens hjemmeside. For så vidt angår forsøgsudsætning sker høring tillige ved annoncering i lokale dagblade.

~~§ 14.~~ På Miljøstyrelsens hjemmeside oprettes et register over miljøministerens afgørelser om godkendelser til forsøgsudsætning og markedsføring samt afgørelser om godkendelse til markedsføring meddelt af et andet EU-medlemsland.

~~Stk. 2.~~ Registeret over afgørelser om godkendelser til forsøgsudsætninger indeholder de i § 6 nævnte oplysninger.

~~Stk. 3.~~ Registeret over afgørelser om godkendelser til udsætninger til markedsføring skal indeholde de i direktivets art. 19 angivne oplysninger.

~~§ 15.~~ På Miljøstyrelsens hjemmeside offentliggøres herudover følgende oplysninger:

~~1) Ændringer og/eller tilføjelser til en eksisterende godkendelse om forsøgsudsætninger, jf. direktivets art. 8, stk. 2.~~

~~2) Ministerens brug af sikkerhedsklausulen i lovens § 17, stk. 5, i tilfælde, hvor der er berettiget grund til at formode, at en godkendelse efter lovens § 9, stk. 2, nr. 2, eller § 9, stk. 5, indebærer en risiko for miljø, natur og sundhed, jf. direktivets art. 23.~~

~~§ 9.~~ Miljøstyrelsen gennemfører offentlig høring, inden der træffes afgørelse om godkendelse til forsøgsudsætning eller markedsføring jf. §§ 4-5, herunder om fornyelse af godkendelser, jf. § 8.

~~Stk. 2.~~ Høring kan ske udelukkende digitalt på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk.

~~§ 10.~~ Miljøstyrelsen opretter på sin hjemmeside www.mst.dk et register over godkendelser til forsøgsudsætning og markedsføring, herunder godkendelser til markedsføring meddelt af et andet EU-medlemsland.

~~Stk. 2.~~ Det i stk. 1 nævnte register skal, for så vidt angår forsøgsudsætninger, indeholde følgende oplysninger:

~~1) Ansøgers navn og adresse, beskrivelse af den eller de genetisk modificerede organismer, formålet med udsætningen og stedet for udsætningen.~~

~~2) Resumé af de miljø-, natur- og sundhedsmæssige risikovurderinger samt høringssvarene.~~

~~3) Miljøministerens vurdering af sagen.~~

~~4) Vilkår for gennemførelse af forsøgsudsætningen, jf. lovens § 16, og vilkår om rapportering efter at udsætningen er fuldført, jf. direktivets art. 10.~~

~~Stk. 3.~~ Det i stk. 1 nævnte register skal, for så vidt angår afgørelser om godkendelse til markedsføring, indeholde de i direktivets art. 19 angivne oplysninger. For afgørelser efter loven offentliggøres tillige følgende oplysninger:

~~1) Ændringer eller tilføjelser til en eksisterende godkendelse om forsøgsudsætninger, jf. direktivets art. 8, stk. 2.~~

~~2) Ministerens brug af sikkerhedsklausulen i lovens § 17, stk. 5, i tilfælde, hvor der er berettiget grund til at formode, at en godkendelse efter lovens § 9, stk. 2, nr. 2, eller § 9, stk. 5, indebærer en risiko for miljø, natur og sundhed, jf. direktivets art. 23.~~

~~3) Resultaterne af overvågning af udsætninger til markedsføring ifølge direktivets art. 20, stk. 4.~~

~~4) Overtrædelse af lovens § 9, stk. 1, jf. direktivets art. 4, stk. 5.~~

~~3) Resultaterne af overvågning af udsætninger til markedsføring ifølge direktivets art. 20, stk. 4.~~

~~4) Overtrædelse af lovens § 9, stk. 1, jf. direktivets art. 4, stk. 5.~~

På Fødevareministeriets område er der i sameksistens GMO bekendtgørelsen om dyrkning af GMO'er fastsat følgende regler om informationspligt vedrørende dyrkning af genetisk modificerede afgrøder: (Det bemærkes, at skønt den nedenfor citerede ordlyd fortsat er den gældende, skal alle referencer til "FødevareErhverv" og "Plantedirektoratet" i praksis læses som referencer til NaturErhvervstyrelsen)

Informationspligt

§ 15. Dyrkere, jf. § 1, af genetisk modificerede afgrøder har pligt til at informere ejere og brugere af marker beliggende inden for de i bilag 2, litra D, for den pågældende afgrøde fastsatte afstande, om den påtænkte dyrkning.

Stk. 2. Informationen skal indeholde oplysninger om afgrøden og om markens placering. Information om påtænkt udsåning af vårafgrøder skal gives senest 1. februar. For vinterafgrøder skal informationen være givet senest den 1. juli.

Stk. 3. Det påhviler dyrkeren at opbevare dokumentation for overholdelse af informationsforpligtelsen i 5 år.

§ 16. Dyrkere af genetisk modificerede afgrøder har endvidere pligt til at informere maskinstationer, transportvirksomheder eller andre, der på dyrkerens vegne håndterer eller transporterer genetisk modificerede afgrøder herom, inden transporten eller håndteringen finder sted.

Stk. 2. Ejere eller brugere af køretøjer, maskiner og materiel m.v., der har været eller skal anvendes til såning, høst eller transport og lignende af genetisk modificerede afgrøder, skal informere herom inden anvendelse i forbindelse med

konventionelle eller økologiske afgrøder. En tilsvarende informationsforpligtelse gælder ved anvendelse af lagre, der tilhører andre.

§ 17. Ved salg, bortforpagtning, udlejning eller anden form for overdragelse af arealer, hvorpå der har været dyrket genetisk modificerede afgrøder, skal overdrageren skriftligt meddele erhververen herom. Ved salg, udlejning eller anden form for overdragelse af maskiner, lagre, m.v. skal erhververen, lejer eller lign. ligeledes informeres herom.

Indberetning af marker

§ 18. Dyrkere af genetisk modificerede afgrøder skal hvert år senest 21. april indberette oplysninger om:

- 1) placering af marker med genetisk modificerede afgrøder angivet ved markbloknr. og marknr.,
- 2) størrelse af marker med genetisk modificerede afgrøder og
- 3) art og sort af den genetisk modificerede afgrøde.

Stk. 2. Falder den 21. april på en lørdag, en søndag, en mandag eller en helligdag, skal oplysningerne indgives senest den anden hverdag (lørdag ikke medregnet), der følger her efter.

Stk. 3. De i stk. 1 nævnte oplysninger skal gives på et skema, der kan fås ved henvendelse til det lokale landbrugscenter eller til Direktoratet for FødevareErhverv. Skemaet indgives til Direktoratet for FødevareErhverv, der videregiver de nævnte oplysninger til Plantedirektoratet.

...

Offentliggørelse

§ 24. Plantedirektoratet offentliggør på direktoratets hjemmeside (www.pdir.dk) oplysninger om placering m.v. af marker dyrket med genetisk modificerede afgrøder.

§ 25. Plantedirektoratets kontrol- og analyseresultater offentliggøres.

XVIII. Hjemmesider relevante for implementeringen af artikel 6

www.ft.dk; www.naturerhverv.dk; www.mim.dk;

På www.retsinfo.dk kan følgende regulering, der er relevant for den danske implementering af konventionens art. 6 om offentlig deltagelse i afgørelser vedrørende konkrete aktiviteter, findes:

- Bekendtgørelse nr. ~~371319 af 2019~~ ~~november~~ 1319 af 2019 ~~januar 2012~~ 1319 af 2019 om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer.
- Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug
- Godkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 1454 af 20. december 2012 ~~1454 af 13. december 2006~~ om godkendelse af listevirksomheder.
- Husdyrgodkendelsesloven: Lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
- Lov om miljø og genteknologi: Lovbekendtgørelse nr. 869 af 26. juni 2010.
- Miljøbeskyttelseslov: Lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010.
- Naturbeskyttelseslov: Lovbekendtgørelse nr. 933 af 3. juli 2013 ~~951 af 24. september 2009~~ med senere ændringer.
- Planlov: Lovbekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013 om planlægning ~~937 af 24. september 2009~~
- Bekendtgørelse nr. 1510 af 15. december 2010 ~~1335 af 156. december 2010~~ om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.
- ~~Undergrundsloven: Lovbekendtgørelse nr. 889 af 4. juli 2007 om anvendelse af Danmarks undergrund.~~
- Undergrundsloven: Lovbekendtgørelse nr. 960 af 13. september 2011 om anvendelse af Danmarks undergrund.

- Kontinentalsokkelloven: Lovbekendtgørelse nr. 1101 af 18. november 2005 af lov om kontinentalsoklen, som ændret ved § 2 i lov nr. 548 af 6. juni 2007.
- ~~Bekendtgørelse nr. 359 af 25. marts 2010 om VVM, konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om kulbrinteindvinding, rørledninger, m.v. på søterritoriet og kontinentalsoklen~~
- Bekendtgørelse nr. 632 af 11. juni 2012 om VVM, konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore
- ~~VE-loven: Lov nr. 1392 af 27. december 2008 om fremme af vedvarende energi~~
- ~~Bekendtgørelse nr. 815 af 28. august 2000 om vurdering af virkninger på miljøet (VVM) af elproduktionsanlæg på havet~~
- VE-loven: Lovbekendtgørelse nr. 1074 af 8. november 2011 om fremme af vedvarende energi
- Bekendtgørelse nr. 68 af 26. januar 2012 om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet.
- ~~Sameksistens~~ GMO-bekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 176 af 28. februar 2008 om dyrkning m.v. af genetisk modificerede afgrøder.

XIX.

Artikel 7

Offentlig deltagelse i planer, programmer og politikker vedrørende miljøet.

Artikel 7

Hver part fastsætter passende praktiske og/eller andre foranstaltninger med henblik på offentlighedens deltagelse ved udarbejdelsen af planer og programmer, der vedrører miljøet på en gennemsigtig og retfærdig måde, efter at have stillet de nødvendige oplysninger til rådighed for offentligheden. Inden for rammerne heraf finder artikel 6, stk. 3, 4 og 8 anvendelse. Den relevante offentlige myndighed udpeger den del af offentligheden, der kan deltage i beslutningsprocessen, under hensyntagen til formålet med denne konvention. Hver part bestræber sig på i passende omfang at muliggøre offentlighedens deltagelse ved udarbejdelse af politikker vedrørende miljøet.

Konventionens artikel 7 handler om borgernes mulighed for at øve indflydelse på myndighedernes mere generelle arbejdsopgaver. Det drejer sig om forskellige former for planlægningsvirksomhed og politikformulering. Udstrækningen af konventionens regler om offentlighedens deltagelse i myndighedernes planlægning med mere efter artikel 7 er vanskelig at fastlægge helt præcist, idet konventionen her opererer med begrebet "miljøområdet", uden at begrebet defineres i konventionen. Det er her nærliggende at søge vejledning i konventionens definition af miljøoplysninger, hvorved områder som landbrug, trafik, sundhed, beredskab mv. efter omstændighederne kan være omfattet. Det blev i forbindelse med implementeringen af Århuskonventionen i lov om ændring af visse miljølove i 2000 vurderet, at bestemmelsen generelt efterleves i overensstemmelse med kravene i art. 7.

I 2004 er der gennemført en lov om miljøvurdering af planer og programmer. Denne lov er med til at gennemføre Århuskonventionens art. 7.

Særligt for Miljøministeriets område.

Plan- og miljølovgivningen indeholder derudover en række regler om planlægning og forudgående inddragelse af offentligheden i overensstemmelse med konventionens art. 7. Se lovreglerne neden for. Der foregår herudover en del planlægning mv., der ikke udspringer direkte af lovregler. Her inddrages borgerne også i meget vid udstrækning i praksis.

Miljøministeriets egen planlægning sker altid med forudgående inddragelse af offentligheden.

I miljømålsloven er der fastsat regler for offentlighedens inddragelse i vandplanlægningen og NATURA 2000 planlægningen.

Miljøbeskyttelseslovens § 79, stk. 2, giver hjemmel til, at ministeren kan fastsætte regler om inddragelse af offentligheden i forbindelse med udarbejdelse af planer og programmer på lovens område.

Bemyndigelsen giver miljøministeren adgang til at fastsætte regler om offentlighedens inddragelse ved udarbejdelse af planer og programmer og ændringer heraf på lovens område, dvs. planer og programmer, der tilvejebringes efter loven eller efter bekendtgørelser, som er udstedt i medfør af loven eller i øvrigt. Bemyndigelsen forventes bl.a. udnyttet til at fastsætte regler om annoncering, udsendelse af plan- og programforslag i offentlig høring, fastsættelse af rimelige tidsrammer for

offentlighedens deltagelse samt om efterfølgende informering af offentligheden om den vedtagne plan eller program. Bemyndigelsen supplerer andre specifikke bemyndigelser til at fastsætte regler om offentlighedens inddragelse på lovens område. Bemyndigelsen vil, inden for rammerne heraf, også kunne anvendes til at fastsætte krav til offentlighedens inddragelse ved udarbejdelse af evt. fremtidige nationale planer og programmer samt sikre at evt. senere EU-retlige krav om offentlighedens inddragelse ved udarbejdelse af planer og programmer vil kunne implementeres i dansk lovgivning. Bemyndigelsen er udnyttet i bekendtgørelse nr. ~~131 af 10. februar 2012~~⁴⁷⁷ af 15. juni 2005 med senere ændring om offentlighedens inddragelse ved udarbejdelse af visse planer og programmer på miljøområdet, der bl.a. indeholder regler om offentlighedens inddragelse i forbindelse med Miljøstyrelsens udarbejdelse af en national affaldshåndteringsplan og en national affaldsforebyggelsesplan i tråd med handlingsplan.

Vandløbslovens § 14, § 26 og § 37, stk. 4, giver hjemmel til, at ministeren kan fastsætte regler om inddragelse af offentligheden i forbindelse med udarbejdelse og gennemførelse af hhv. vandløbsregulativer, vandløbsreguleringsprojekter og vandløbsrestaureringsprojekter.

Bemyndigelsen er udnyttet i bekendtgørelse nr. 1487 af 11. december 2007 om regulativer for offentlige vandløb, der fastsætter en offentlig høringsperiode på mindst 8 uger før vedtagelse af et vandløbsregulativ eller tillæg til et regulativ. Desuden er den udnyttet i bekendtgørelse nr. 1436 af 11. december 2007 om vandløbsrestaurering og -regulering m.v., der fastsætter en offentlig høringsperiode på mindst 4 uger for reguleringsprojekter og mindst 8 uger for restaureringsprojekter før endelig vedtagelse.

Særligt for Fødevareministeriets område

I henhold til driftsloven (lovbekendtgørelse nr. 191 af 12. marts 2009 om drift af landbrugsjorder) er bl.a. bjørnekløbekendtgørelsen blevet udstedt (bekendtgørelse nr. 862 af 10. september 2009 om bekæmpelse af kæmpebjørneklo). Ifølge denne bekendtgørelses § 3 foretager kommunalbestyrelsen offentlig høring af udkast til indsatsplaner.

Om opfyldelse af konventionens art. 3, stk. 9 om forbud mod diskrimination på grund af statsborgerskab, nationalitet eller bopæl og, i tilfælde af en juridisk person, uden diskrimination på grund af det sted, hvor den har sit registrerede hovedsæde eller et reelt sæde for dens aktiviteter:

Det fastslås i miljøoplysningslovens § 2, stk. 1, at *enhver* har de rettigheder der følger af loven. Miljøoplysningslovens § 2, stk. 1, sikrer således, at der i forbindelse med adgangen til miljøoplysninger ikke diskrimineres på grund af statsborgerskab, nationalitet mv.

XX. Muligheder for offentlig deltagelse i politikker vedrørende miljøet

Miljøministeriet lægger vægt på inddragelse af offentligheden i forbindelse med fastlæggelsen af politikker, planer og programmer vedrørende miljøet. Ved fastlæggelsen af politikker og strategier benytter man sig i vid udstrækning af indledende idémøder og workshops, hvor offentligheden får mulighed for at komme til orde i beslutningsprocessen.

Se særligt regulering vedrørende lovbestemte planer og programmer:

Lovbekendtgørelse nr. ~~939936~~ af ~~3. juli 2013~~~~924~~~~-september 2009~~ om miljøvurdering af planer og programmer

§ 8. Når miljørapporten og forslag til plan eller program foreligger, skal myndigheden foretage offentlig bekendtgørelse herom. I bekendtgørelsen skal myndigheden oplyse om fristen efter stk. 3. Miljørapporten og forslaget til plan eller program skal være offentligt tilgængelig.

Stk. 2. Samtidig med bekendtgørelsen skal myndigheden sende miljørapporten og forslaget til plan eller program til andre myndigheder, hvis områder berøres af planforslaget, jf. også § 12.

Stk. 3. Myndigheden skal fastsætte en frist på mindst 8 uger for offentlighedens og myndigheders fremsættelse af bemærkninger til forslaget og den ledsagende miljørapport.

Stk. 4. Hvis der i medfør af anden lovgivning er fastsat regler om offentlighedens inddragelse i forbindelse med udarbejdelse af planen eller programmet, herunder om tidsfrister for indsigelser m.v. mod plan- eller programforslaget, offentlig bekendtgørelse og offentlig tilgængelighed af plan- eller programforslag, finder disse regler anvendelse på såvel plan- eller programforslaget som den ledsagende miljørapport.

Kapitel 4

Vedtagelse og offentliggørelse af planen eller programmet, klage m.v.

§ 9. Ved den endelige godkendelse eller vedtagelse af planen eller programmet skal myndigheden tage hensyn til miljørapporten, som er udarbejdet efter § 7, herunder også til eventuelle miljøpåvirkninger, som ikke i øvrigt varetages efter den lovgivning, i henhold til hvilken planen eller programmet tilvejebringes, og til resultaterne af en eventuel nabostatshøring, udtalelser fra andre myndigheder og offentligheden efter § 8.

Stk. 2. Myndigheden skal udarbejde en sammenfattende redegørelse for,

- 1) hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet, og hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning,
- 2) hvorfor den vedtagne plan er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der også har været behandlet, og
- 3) hvorledes myndigheden vil overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planen eller programmet.

§ 10. Myndigheden foretager offentlig bekendtgørelse om den endelige godkendelse eller vedtagelse af plan eller program og sender planen eller programmet samt redegørelsen efter § 9, stk. 2, til berørte myndigheder samt miljøministeren. Planen eller programmet og den redegørelse, der er nævnt i § 9, stk. 2, skal være offentligt tilgængelige.

Stk. 2. Når der har været gennemført en høring af nabostater efter § 5, skal miljøministeren sende den vedtagne plan eller det vedtagne program vedlagt den sammenfattende redegørelse til den eller de berørte nabostater.

Planloven, (lovbekendtgørelse nr. ~~587~~ af ~~27. maj 2013~~~~937~~ af ~~24. september 2009~~ om planlægning)

Kapitel 6

Planers tilvejebringelse og ophævelse

§ 22. (Ophævet)

§ 22 a. Forud for miljøministerens afgivelse af en redegørelse om landsplanarbejdet eller en redegørelse for de landsplanmæssige interesser i særlige emner, jf. § 2, stk. 2, og forud for miljøministerens fastsættelse af bindende regler eller retningslinjer efter § 3, stk. 1 eller § 5 j, stk. 2 og 4, skal et forslag offentliggøres og sendes til de berørte regionsråd og kommunalbestyrelser. Miljøministeren fastsætter en frist på mindst 8 uger for fremsættelse af kommentarer til det fremsatte forslag.

Stk. 2. På anmodning fra miljøministeren koordinerer regionsrådene kommunalbestyrelsernes bidrag efter stk. 1.

Stk. 3. Regionsråd og kommunalbestyrelser kan på eget initiativ over for miljøministeren fremsætte forslag til landsplanlægningen.

Stk. 4. Miljøministeren kan i særlige tilfælde fravige stk. 1 i forbindelse med tilvejebringelse af regler efter § 3, stk. 1.

§ 22 b. Regionale udviklingsplaner tilvejebringes efter reglerne i dette kapitel.

Stk. 2. Kommune- og lokalplaner tilvejebringes og ændres efter reglerne i dette kapitel.

§ 22 c. Regionsrådet henholdsvis Bornholms kommunalbestyrelse skal inden udgangen af den første halvdel af den kommunale valgperiode offentliggøre et forslag til regional udviklingsplan, jf. dog § 10 b, stk. 2.

Stk. 2. Regionsrådet kan i øvrigt offentliggøre et forslag til regional udviklingsplan, når det finder det hensigtsmæssigt.

Stk. 3. Offentliggørelse efter stk. 1 og 2 kan ske udelukkende digitalt.

§ 23. (Ophævet)

§ 23 a. Kommunalbestyrelsen skal inden udgangen af den første halvdel af den kommunale valgperiode offentliggøre en strategi for kommuneplanlægningen. Kommunalbestyrelsen kan i øvrigt offentliggøre en sådan strategi, når den finder det nødvendigt eller hensigtsmæssigt. Samtidig med offentliggørelsen sendes den vedtagne strategi til miljøministeren og øvrige statslige, regionale og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres, samt til lokale kulturmiljøråd.

Stk. 2. Den i stk. 1 nævnte strategi skal indeholde oplysninger om den planlægning, der er gennemført efter den seneste revision af kommuneplanen, kommunalbestyrelsens vurdering af og strategi for udviklingen samt en beslutning om enten

1) at kommuneplanen skal revideres i sin helhed, eller

2) at der skal foretages en revision af kommuneplanens bestemmelser for særlige emner eller områder i kommunen og af, hvilke dele af kommuneplanen der gendrages for en ny 4-års-periode.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens beslutning efter stk. 2, skal træffes i et møde.

Stk. 43. Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen, der har forlangt sin afvigende mening vedrørende den i stk. 2 nævnte revisionsbeslutning tilført kommunalbestyrelsens beslutningsprotokol, kan forlange, at den afvigende mening offentliggøres samtidig med strategien med en kort begrundelse, der affattes af medlemmet.

Stk. 45. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist på mindst 8 uger for fremsættelse af ideer, forslag m.v. og kommentarer til den offentliggjorte strategi.

Stk. 65. Efter udløbet af fristen efter stk. 4 tager kommunalbestyrelsen stilling til de fremkomne bemærkninger. Kommunalbestyrelsen kan i forbindelse hermed vedtage ændringer af den offentliggjorte strategi.

Stk. 76. Kommunalbestyrelsen foretager offentlig bekendtgørelse af, om der er vedtaget ændringer af strategien, og sender et eksemplar af den offentliggjorte bekendtgørelse til de myndigheder, som er nævnt i stk. 1. Offentlig bekendtgørelse kan ske udelukkende digitalt.

§ 23 b. Når der er foretaget offentlig bekendtgørelse efter § 23 a, stk. 6, kan kommunalbestyrelsen udarbejde sådanne forslag til kommuneplan eller ændringer hertil, der er truffet beslutning om i strategien.

§ 23 c. Kommunalbestyrelsen kan tilvejebringe forslag til ændringer af kommuneplanen, der ikke er truffet beslutning om i en strategi, der er vedtaget og offentliggjort efter reglerne i § 23 a. Før udarbejdelsen af sådanne forslag skal kommunalbestyrelsen indkalde ideer og forslag m.v. med henblik på planlægningsarbejdet. Ved mindre ændringer i en kommuneplans rammedel, der ikke strider mod planens hovedprincipper, samt ved uvæsentlige ændringer i planens hovedstruktur kan kommunalbestyrelsen dog undlade at indkalde ideer og forslag m.v.

Stk. 2. Indkaldelsen af ideer og forslag skal indeholde en kort beskrivelse af hovedspørgsmålene i den forestående planlægning. Indkaldelse sker ved offentlig bekendtgørelse. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist for afgivelse af ideer, forslag m.v.

§ 23 d. Kommunalbestyrelsen skal ved forslag til revision af kommuneplanen, jf. § 23 a, stk. 2, nr. 1 og 2, forestå en oplysningsvirksomhed med henblik på at fremkalde en offentlig debat om planrevisionens målsætning og nærmere indhold. Det kan ske enten i forbindelse med offentliggørelsen af strategien eller i forbindelse med offentliggørelsen af forslaget til ændring af kommuneplanen.

§ 23 e. Kommunalbestyrelsen kan i forbindelse med offentliggørelsen af den i § 23 a nævnte strategi foretage ændringer i kommuneplanen, der er en direkte følge af ændringer i lovgivningen, når ændringen er bindende for kommuneplanlægningen og ikke giver råderum for kommuneplanlægningen.

§ 23 f. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at der efter større ændringer af kommuneplanen tilvejebringes en oversigt over planens indhold og en sammenskrivning af de gældende bestemmelser, som offentligheden skal have adgang til at benytte.

§ 24. Efter regionsrådets henholdsvis kommunalbestyrelsens vedtagelse af et planforslag offentliggøres dette.

Kommunalbestyrelsen skal samtidig offentliggøre den tilhørende redegørelse. Ved offentliggørelsen skal der oplyses om fristen efter stk. 3. Ved offentliggørelsen af kommuneplanforslag og ændringer hertil skal der oplyses om reglerne i § 12, stk. 2 og 3. Ved offentliggørelse af lokalplanforslag skal der oplyses om reglerne i § 17.

Stk. 2. Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, der har forlangt sin afvigende mening vedrørende planforslaget tilført rådets beslutningsprotokol, kan forlange, at den afvigende mening offentliggøres samtidig med

forslaget tillige med en kort begrundelse, der affattes af medlemmet. Samme ret har et udvalgsmedlem vedrørende planforslag, der vedtages af et stående udvalg eller økonomiudvalget.

Stk. 3. Regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen fastsætter en frist på mindst 8 uger for fremsættelse af indsigelser m.v. mod planforslaget.

§ 25. Samtidig med offentliggørelsen efter § 24 sendes planforslaget til miljøministeren og øvrige statslige, regionale og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget, og til den berørte nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.

Stk. 2. Forslag til regionale udviklingsplaner skal samtidig med offentliggørelsen sendes til de øvrige regionsråd samt Bornholms kommunalbestyrelse og til de regionale vækstfora, hvis interesser berøres af forslaget.

Stk. 3. Forslag til kommuneplaner og lokalplaner, der omfatter områder med kulturmiljøinteresser, skal samtidig med offentliggørelsen sendes til det lokale kulturmiljøråd.

§ 26. Samtidig med offentliggørelsen efter § 24 af et forslag til lokalplan skal kommunalbestyrelsen give skriftlig underretning herom til:

- 1) ejerne af de ejendomme, der er omfattet af forslaget, og lejerne i og brugerne af disse ejendomme,
- 2) ejerne af ejendomme uden for forslagets gyldighedsområde og lejerne i og brugerne af sådanne ejendomme i den udstrækning, hvor forslaget efter kommunalbestyrelsens skøn har væsentlig betydning for dem, og
- 3) de foreninger og lignende med lokalt tilhørsforhold og klageberettigede landsdækkende foreninger og organisationer, jf. § 59, stk. 2, som over for kommunalbestyrelsen har fremsat skriftlig anmodning om at blive underrettet om lokalplanforslag.

Stk. 2. Hvis forslaget indeholder bestemmelser om servitutbortfald efter § 15, stk. 2, nr. 16, skal kommunalbestyrelsen så vidt muligt give underretning herom til de påtaleberettigede efter servituddokumentet.

Stk. 3. Underretningen skal oplyse om fristen efter § 24, stk. 3, og indeholde eventuelle mindretalsudtalelser efter § 24, stk. 2, samt oplyse om reglerne i § 17.

§ 27. Efter udløbet af fristen efter § 24, stk. 3, kan regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen vedtage forslaget endeligt, jf. dog § 3, stk. 5, og §§ 28, 29, 29a og 29 b. Hvis der rettidigt er fremsat indsigelser m.v. mod et lokalplanforslag, kan vedtagelsen af lokalplanen tidligst ske 4 uger efter udløbet af indsigelsesfristen.

Stk. 2. I forbindelse med den endelige vedtagelse af planen kan der foretages ændring af det offentliggjorte planforslag. Berører ændringen på væsentlig måde andre myndigheder eller borgere end dem, der ved indsigelse har foranlediget ændringen, kan vedtagelsen af planen ikke ske, før de pågældende har fået lejlighed til at udtale sig. Ved væsentlige ændringer i et forslag til regional udviklingsplan eller kommuneplan skal miljøministeren have lejlighed til at udtale sig. Regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen fastsætter en frist herfor. Hvis ændringen er så omfattende, at der reelt foreligger et nyt planforslag, skal dette offentliggøres m.v. efter reglerne i §§ 24-26.

§ 28. Et planforslag kan ikke vedtages endeligt, hvis en myndighed efter reglerne i §§ 29, 29 a, 29 b eller 29 c har modsat sig dette skriftligt over for regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen inden udløbet af fristen efter § 24, stk. 3, eller § 27, stk. 2. Forslaget kan herefter først vedtages, når der er opnået enighed mellem parterne om de nødvendige ændringer.

Stk. 2. Kan de involverede myndigheder ikke nå til enighed i sager, hvor der er gjort indsigelse efter § 29, stk. 3, §§ 29 a og 29 c, kan spørgsmålet indbringes for miljøministeren.

Stk. 3. Indsigelser efter §§ 29, 29 a, 29 b eller 29 c skal være begrundede og indeholde en henvisning til, at indsigelsen har den i stk. 1 angivne virkning.

§ 29. Miljøministeren skal fremsætte indsigelse over for et forslag til regional udviklingsplan, et forslag til kommuneplan og ændringer til en kommuneplan, der ikke er i overensstemmelse med overordnede interesser. Pligten gælder dog ikke, hvis forholdet er af underordnet betydning.

Stk. 2. Miljøministeren skal fremsætte indsigelse mod forslag til lokalplaner for arealer i kystnærhedszonen, hvis planforslaget er i strid med bestemmelserne i § 5 a, stk. 1, § 5 b, § 11 f eller § 16, stk. 3. Pligten gælder dog ikke, hvis forholdet er af underordnet betydning i forhold til de nationale planlægningsinteresser i kystområderne, jf. § 1.

Stk. 3. En statslig myndighed kan fremsætte indsigelse mod et lokalplanforslag ud fra de særlige hensyn, som myndigheden varetager.

§ 29 a. Regionsrådet kan gøre indsigelse over for forslag til kommuneplaner og ændringer af kommuneplaner, hvis planforslaget er i strid med den regionale udviklingsplan eller den regionale råstofplan, jf. § 5 a i lov om råstoffer.

Stk. 2. Regionsrådet skal underrette miljøministeren om indsigelser efter stk. 1. Ophæver regionsrådet en indsigelse, skal miljøministeren ligeledes underrettes.

§ 29 b. En kommunalbestyrelse kan fremsætte indsigelse mod en nabokommunes planforslag, hvis forslaget har væsentlig betydning for kommunens udvikling.

Stk. 2. En kommunalbestyrelse i hovedstadsområdet kan fremsætte indsigelse over for planforslag fra andre kommuner i hovedstadsområdet, hvis forslaget har væsentlig betydning for kommunens udvikling.

Stk. 3. Uafklarede spørgsmål efter stk. 1 og 2 kan af parterne indbringes for regionsrådet, der træffer afgørelse. Er kommunerne ikke beliggende i samme region, træffes afgørelsen af miljøministeren.

§ 29 c. Den berørte nationalparkfond kan fremsætte indsigelse over for et planforslag, hvis forslaget har væsentlig betydning for nationalparkens udvikling.

§ 30. Regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen foretager offentlig bekendtgørelse om den endelige vedtagelse af planen og sender denne til de myndigheder, som er nævnt i § 25. Planen skal være offentligt tilgængelig.

Stk. 2. Den offentlige bekendtgørelse om kommuneplaner og ændringer hertil og lokalplaner skal indeholde oplysning om reglerne i henholdsvis § 12, stk. 2 og 3, og § 18.

§ 31. Samtidig med offentliggørelsen efter § 30 af en lokalplan sender kommunalbestyrelsen et eksemplar af den offentliggjorte bekendtgørelse til

- 1) ejere af ejendomme, der er omfattet af planen,
- 2) enhver, der rettidigt har fremsat indsigelser m.v. mod planforslaget, og
- 3) de myndigheder, der er nævnt i § 25, og de foreninger, der er nævnt i § 26, stk. 1, nr. 3.

§ 31 a. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsens pligt til i henhold til § 23 a, stk. 1 og 6, § 25, stk. 1, § 30, stk. 1, og § 31, stk. 1, nr. 3, at sende planer, planforslag og kommuneplanstrategier til de myndigheder, hvis interesser berøres, skal opfyldes ved, at kommunalbestyrelsen sender planen, planforslaget eller strategien digitalt til det register, som miljøministeren har oprettet i medfør af § 54 b, sammen med oplysning om, hvilke myndigheder der skal orienteres.

§ 32. Et forslag til lokalplan bortfalder, hvis det ikke er vedtaget inden 3 år efter offentliggørelsen.

Stk. 2. En lokalplan bortfalder, hvis den ikke er offentligt bekendtgjort efter § 30 inden 8 uger efter den endelige vedtagelse.

§ 33. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at ophæve

1) byplanvedtægter og lokalplaner for arealer, der tilbageføres til landzone, og lokalplaner for landzonearealer, når en planlægning for området ikke længere findes nødvendig, og

2) byplanvedtægter og lokalplaner for byzoner og sommerhusområder, når udviklingen inden for byplanvedtægtens eller lokalplanens område ikke længere gør det muligt at administrere tilladelser m.v. uden anvendelse af § 14 og § 19, idet områdets hidtidige zonestatus opretholdes.

~~Stk. 2.~~ Beslutning efter stk. 1, nr. 1, kan først træffes, efter at ejere af de berørte arealer har haft mulighed for at udtale sig. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist herfor på mindst 8 uger. Beslutning efter stk. 1, nr. 2, kan først træffes, efter at kommunalbestyrelsen har offentliggjort forslag til ophævelse med ledsagende forklaring af de retlige og faktiske konsekvenser heraf. § 26, stk. 1, nr. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse. Derudover skal der gives underretning til påtaleberettigede efter servitutter, som skønnes at blive berørt af forslaget. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist på mindst 8 uger for fremsættelse af indsigelser m.v. mod forslaget om ophævelse.

~~Stk. 3.~~ Efter udløbet af fristen i stk. 2, 6. pkt., kan kommunalbestyrelsen vedtage forslaget om ophævelse.

~~Stk. 4.~~ Kommunalbestyrelsen giver underretning om beslutningen om ophævelse efter stk. 3, jf. stk. 1, nr. 1, til miljøministeren og vedkommende ejere. Kommunalbestyrelsen offentliggør beslutningen om ophævelse efter stk. 3, jf. stk. 1, nr. 2, og giver underretning om beslutningen i overensstemmelse med § 31, nr. 1 og 2, til eventuelle påtaleberettigede efter servitutter og til miljøministeren.

~~Stk. 5.~~ Kommunalbestyrelsen indberetter digitalt oplysninger om ophævede byplanvedtægter og lokalplaner til det register, som miljøministeren har oprettet i medfør af § 54 b.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at ophæve byplanvedtægter og lokalplaner for arealer, der tilbageføres til landzone, og lokalplaner for landzonearealer, når en planlægning for området ikke længere findes nødvendig.

~~Stk. 2.~~ Beslutning efter stk. 1 kan først træffes, efter at ejerne af de berørte arealer har haft lejlighed til at udtale sig. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist herfor på mindst 8 uger.

~~Stk. 3.~~ Kommunalbestyrelsen giver underretning om beslutninger efter stk. 1 til miljøministeren og vedkommende ejere.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen indberetter digitalt oplysninger om ophævede byplanvedtægter og lokalplaner til det register, som miljøministeren har oprettet i medfør af § 54 b.

Kapitel 6 a

Lokal Agenda 21

§ 33 a. Regionsråd og kommunalbestyrelser skal inden udgangen af den første halvdel af den kommunale og regionale valgperiode offentliggøre en redegørelse for deres strategi for regionens henholdsvis kommunens bidrag til en bæredygtig udvikling i det 21. århundrede med oplysninger om, hvordan der skal arbejdes helhedsorienteret, tværfagligt og langsigtet, og hvordan befolkningen, virksomheder, organisationer og foreninger vil blive inddraget i arbejdet (lokal Agenda 21). Offentliggørelse kan ske udelukkende digitalt.

Stk. 2. Strategien skal for regionsrådets vedkommende indeholde regionsrådets politiske målsætninger for det fremtidige arbejde inden for følgende indsatsområder:

- 1) Mindskelse af miljøbelastningen,
- 2) fremme af en bæredygtig regional udvikling,
- 3) inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21-arbejde og
- 4) fremme af et samspil mellem beslutningerne vedrørende miljømæssige, trafikale, erhvervsmæssige, sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske forhold.

Stk. 3. Strategien skal for kommunalbestyrelsens vedkommende indeholde kommunalbestyrelsens politiske målsætninger for det fremtidige arbejde inden for følgende indsatsområder:

- 1) Mindskelse af miljøbelastningen,
- 2) fremme af en bæredygtig byudvikling og byomdannelse,
- 3) fremme af biologisk mangfoldighed,
- 4) inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21-arbejde og
- 5) fremme af et samspil mellem beslutningerne vedrørende miljømæssige, trafikale, erhvervsmæssige, sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske forhold.

Stk. 4. Den i stk. 1 nævnte redegørelse skal samtidig med offentliggørelsen sendes til miljøministeren.

§ 33 b. Miljøministeren giver hvert fjerde år en redegørelse for det lokale Agenda 21-arbejde i regioner og kommuner til et af Folketinget nedsat udvalg. Redegørelsen skal tilvejebringes i samarbejde med de kommunale organisationer.

Affaldsbekendtgørelsen (nr. 1309 af 18. december 2012 ~~48 af 13. januar 2010~~)

§ 16. For at give offentligheden mulighed for tidligt og på en effektiv måde at udtale sig, inden affaldsplanen vedtages, skal kommunalbestyrelsen foretage offentlig annoncering i lokale blade af forslag til affaldsplan eller ændringer af affaldsplan. Annonceringen skal som minimum indeholde oplysning om:

- 1) Kommunalbestyrelsens adresse.
- 2) Oplysning om, at enhver har ret til at se forslaget til planen eller ændringer af planen.
- 3) Oplysning om, at enhver har ret til at kommentere forslaget inden for en frist på minimum 8 uger fra annonceringen, samt oplysning om, hvortil kommentarer og spørgsmål kan rettes.

§ 17. Kommunalbestyrelsen foretager offentlig annoncering i lokale blade af planens vedtagelse og af de begrundelser og overvejelser, der ligger til grund for planens vedtagelse, herunder om processen for offentlighedens deltagelse. Affaldsplanen skal være offentlig tilgængelig og formidles elektronisk til offentligheden, jf. bekendtgørelse om aktiv formidling af miljøoplysninger.

§ 18. I det omfang kommunalbestyrelsens faktiske forvaltningsvirksomhed (driftsherreopgaver) efter denne bekendtgørelse varetages af et kommunalt fællesskab, kan planlægningen foretages af det kommunale selskab.

Jordforureningsloven (lovbekendtgørelse nr. 1427 af 4. december 2009)

§ 18. Regionsrådet udarbejder en oversigt over den offentlige indsats, der revideres en gang om året. Regionsrådet inddrager offentligheden forud for udarbejdelse af den endelige oversigt.

Stk. 2. Oversigten medfører ingen rettigheder eller pligter for ejere.

§ 19. Oversigten skal indeholde en angivelse af, på hvilke arealer der skal foretages undersøgelser eller afværgeforanstaltninger, herunder oprydning. Oversigten skal angive en prioritering af indsatsen, og den skal indeholde en økonomisk oversigt.

Bekendtgørelse om nr. 1434 af 13. december 2006 om inddragelse af offentligheden ved regionsrådets udarbejdelse af oversigt over undersøgelses- og afværgeindsatsen i forhold til jord- og grundvandsforureninger

§ 1. Regionsrådet skal foretage offentlig annoncering af, at udkastet til den årligt reviderede oversigt over den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats i forhold til jord- og grundvandsforureninger, jf. lovens § 18, stk. 1, og § 19, foreligger, samt at der inden for en frist på mindst 4 uger efter offentliggørelsen er adgang til at kommentere det fremlagte udkast over for regionsrådet.

Stk. 2. Regionsrådet skal endvidere foretage offentlig annoncering, når oversigten er endeligt udarbejdet. Oversigten skal være offentlig tilgængelig.

§ 2. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2007 og har virkning for oversigter, der udarbejdes efter denne dato.

Spildevandsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 1448 af 11. december 2007 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, som ændret senest ved bekendtgørelse nr. 97 af 30. januar 2013)

Kapitel 4

Behandling af forslag til og vedtagelse af spildevandsplan

§ 6. Kommunalbestyrelsens forslag til spildevandsplan skal forhandles med spildevandsforsyningselskaber, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, i kommunen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens forslag til spildevandsplan skal efter forhandling offentliggøres med oplysning om, at der inden for en frist på mindst 8 uger efter offentliggørelsen er adgang til at kommentere det fremlagte forslag over for kommunalbestyrelsen.

Stk. 3. Offentliggørelse kan ske udelukkende på kommunens hjemmeside.

§ 7. Kommunalbestyrelsen offentliggør den vedtagne spildevandsplan. Offentliggørelse kan ske udelukkende på kommunens hjemmeside.

~~§ 6. Kommunalbestyrelsens forslag til spildevandsplan skal offentliggøres med oplysning om, at der inden for en frist på mindst 8 uger efter offentliggørelsen er adgang til at kommentere det fremlagte forslag over for kommunalbestyrelsen.~~

~~Stk. 2. Kommunalbestyrelsens forslag til spildevandsplan sendes samtidig med offentliggørelsen til det relevante statslige miljøcenter under Miljøministeriet, jf. bilag 1, pkt. 2, i bekendtgørelse om delegation af miljøministerens beføjelser i miljøbeskyttelsesloven, beredskabsloven og konkurrenceloven til Miljøstyrelsen og de statslige miljøcentre under Miljøministeriet, til orientering.~~

~~§ 7. Kommunalbestyrelsen foretager offentlig annoncering af spildevandsplanens vedtagelse.~~

~~Stk. 2. Den vedtagne spildevandsplan sendes samtidig til det relevante statslige miljøcenter under Miljøministeriet, jf. bilag 1, pkt. 2, i bekendtgørelse om delegation af miljøministerens beføjelser i miljøbeskyttelsesloven, beredskabsloven og konkurrenceloven til Miljøstyrelsen og de statslige miljøcentre under Miljøministeriet.~~

Bekendtgørelse nr. 1319 af 21. december 2011 ~~1430 af 13. december 2006~~ om indsatsplaner

§ 6. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre forslag til indsatsplan og samtidig høre

- 1) ejere og lejere af de ejendomme, der er omfattet af forslag til indsatsplan,
- 2) ejere og lejere af ejendomme uden for forslagens gyldighedsområde i den udstrækning, hvor forslaget efter kommunalbestyrelsens skøn har væsentlig betydning for dem,
- 3) berørte kommunalbestyrelser, regionsråd og statslige miljøcentre under Miljøministeriet, jf. bilag 1, pkt. 2, i bekendtgørelse om delegation af miljøministerens beføjelser i miljøbeskyttelsesloven, beredskabsloven og konkurrenceloven til Miljøstyrelsen og de statslige miljøcentre under Miljøministeriet,
- 4) koordinationsforum, samt
- 5) berørte ejere af almene vandforsyningsanlæg og samarbejder, hvori indgår en eller flere berørte ejere af almene vandforsyningsanlæg.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte en frist på mindst 12 uger for fremsættelse af indsigelser m.v. mod forslag til indsatsplan.

§ 7. Inden endelig vedtagelse skal kommunalbestyrelsen forelægge det reviderede forslag til indsatsplan for koordinationsforum til orientering.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen vedtager endeligt forslag til indsatsplan og underretter de berørte i overensstemmelse med vandforsyningslovens § 13 b.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter reglerne i §§ 2 – 7 ændre eller ophæve allerede vedtagne indsatsplaner.

§ 8. Kommunalbestyrelsen eller ejeren af et alment vandforsyningsanlæg kan, jf. vandforsyningslovens § 13 a, efter reglerne i §§ 3 - 7 tilvejebringe, ændre eller ophæve egne indsatsplaner. Såfremt kortlægning, jf. § 2, stk. 1, ikke er gennemført, skal kommunalbestyrelsen eller ejeren af det almene vandforsyningsanlæg lade denne gennemføre, forinden indsatsplan kan udarbejdes. Kortlægning i medfør af § 2, stk. 1, kan undlades, jf. reglerne i § 2, stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen eller ejeren af et alment vandforsyningsanlæg vedtager endeligt forslag til indsatsplan og underretter de berørte i overensstemmelse med vandforsyningslovens § 13 b.

Miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 med senere ændringer))

§ 29. Efter udarbejdelse af de i § 28, stk. 1, nr. 1-4, nævnte forslag henholdsvis efter vedtagelse af et forslag til vandplan i henhold til § 28, stk. 3, sørger miljøministeren for offentlig annoncering. Offentlig annoncering kan ske udelukkende digitalt. Ved annonceringen oplyser miljøministeren om fristen efter stk. 3. Forslagene skal være offentligt tilgængelige.

Stk. 2. Offentliggørelsen skal ske inden for følgende tidsfrister:

- 1) Forslag til arbejdsprogram: mindst tre år inden begyndelsen af hver planperiode.
- 2) Forslag til oversigt over de væsentlige vandforvaltningsmæssige opgaver: mindst to år inden begyndelsen af hver planperiode.
- 3) Forslag til vandplan: mindst et år inden begyndelsen af hver planperiode.

Stk. 3. Miljøministeren fastsætter en frist på mindst seks måneder for fremsættelse af indsigelser mod de i stk. 2 nævnte forslag. For de i § 28, stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte forslag fastsættes en frist på otte uger.

Stk. 4. Ministeren sender forslaget til vandplan til statslige, regionale og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres.

Stk. 5. Efter udløbet af fristen, jf. stk. 3, vedtager ministeren de i § 28, stk. 1, nr. 1-5, nævnte forslag endeligt.

Stk. 6. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om, at de i § 28, stk. 1, nr. 1-5, nævnte forslag udleveres mod betaling.

§ 30. Hvis der i forbindelse med vedtagelsen af den endelige vandplan foretages ændringer af det offentliggjorte forslag, som på væsentlig måde berører andre myndigheder eller borgere end dem, der ved indsigelse har foranlediget ændringen, kan vedtagelsen af vandplanen ikke ske, før de pågældende har haft lejlighed til at udtale sig. Miljøministeren fastsætter en frist herfor. Hvis ændringen er så omfattende, at der reelt foreligger et nyt forslag til vandplan, skal proceduren i § 28, § 29 og § 31 følges.

Offentliggørelse af endeligt vedtagne dokumenter

§ 31. Miljøministeren sørger for offentlig annoncering af de i henhold til § 29, stk. 5, endeligt vedtagne dokumenter. Offentlig annoncering kan ske udelukkende digitalt. Ved annoncering skal der gives klagevejledning og oplysning om klagefrist. De endeligt vedtagne dokumenter skal være offentligt tilgængelige. Offentliggørelsen skal ske inden for følgende tidsfrister:

- 1) Basisanalysen: mindst to år inden begyndelsen af hver planperiode, dog første gang senest den 22. december 2004.
- 2) Udpegningen af drikkevandsforekomster: mindst to år inden begyndelsen af hver planperiode, dog første gang senest den 22. december 2004.
- 3) Udpegningen af skaldyrvande: mindst to år inden begyndelsen af hver planperiode.
- 4) Arbejdsprogrammet: mindst to år inden begyndelsen af hver planperiode.
- 5) Oversigten over de væsentlige vandforvaltningsmæssige opgaver: mindst et år inden begyndelsen af hver planperiode.
- 6) Vandplanen: senest den 22. december 2009 og derefter hvert sjette år.
- 7) Statusrapporten: to år og seks måneder efter begyndelsen af hver planperiode.

Stk. 2. Miljøministeren sender basisanalysen, vandplanen og statusrapporten til kommunalbestyrelser, regionsråd og statslige myndigheder, hvis interesser berøres.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om, at de endeligt vedtagne dokumenter kan udleveres mod betaling.

Naturplanlægningens tilvejebringelse

§§ 42 a. Natura 2000-planen udarbejdes efter forudgående drøftelse med de berørte statslige, kommunale og regionale myndigheder og med inddragelse af nationalparkbestyrelser, foreninger, organisationer og lodsejere, som har en væsentlig interesse i planen

~~§ 42 a.~~ Forud for udarbejdelse og revision af Natura 2000-planen indkalder miljøministeren ved offentlig annoncering og med en frist på mindst seks måneder forslag m.v. Samtidig offentliggøres resumé af basisanalysen.
~~Stk. 2. Ministeren fremsender de indkomne forslag m.v. til regionsrådet, som koordinerer forslag m.v. fra kommunalbestyrelserne i regionen. De koordinerede forslag sendes til ministeren inden otte uger efter modtagelsen.~~

§ 43. Miljøministeren offentliggør ved annoncering et forslag til Natura 2000-plan. Offentlig annoncering kan ske udelukkende digitalt. Ved annonceringen oplyser ministeren om høringsfristen, jf. stk. 4. Forslaget skal være offentligt tilgængeligt.

~~Stk. 2. Offentliggørelsen skal ske senest 1 år efter offentliggørelsen af basisanalysen, jf. § 40, stk. 2.~~

~~Stk. 3. Samtidig med offentliggørelsen efter stk. 1 sendes forslag til Natura 2000-plan til statslige, regionale og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget.~~

~~Stk. 4. Ministeren fastsætter en frist på mindst 12 uger for indgivelse af høringssvar vedrørende planforslaget. Miljøministeren offentliggør ved annoncering et forslag til Natura 2000-plan. Ved annonceringen oplyser ministeren om indsigelsesfristen, jf. stk. 4. Forslaget skal være offentligt tilgængeligt.~~

~~Stk. 2. Offentliggørelsen skal ske samtidig med offentliggørelsen af forslag til vandplan, jf. § 29, stk. 2, nr. 3.~~

~~Stk. 3. Samtidig med offentliggørelsen efter stk. 1 sendes forslag til Natura 2000-plan til statslige, regionale og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget.~~

~~Stk. 4. Ministeren fastsætter en frist på mindst seks måneder for fremsættelse af indsigelser mod planforslaget.~~

§ 44. (Ophævet)

§ 45. Efter udløbet af fristen i § 43, stk. 4, vedtager miljøministeren Natura 2000-planen endeligt.

~~Stk. 2. Hvis det offentliggjorte forslag til Natura 2000-plan ændres væsentligt, kan miljøministeren ikke vedtage planen, før der har været gennemført en ny offentlig høring over ændringerne. Høringsfristen fastsættes til mindst 4 uger. § 43, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse. Hvis ændringerne er så omfattende, at der reelt foreligger et nyt forslag til Natura 2000-plan, finder § 43, stk. 1, 3 og 4, anvendelse.~~

~~Stk. 3. Ministeren sørger efter udløbet af fristen i § 43, stk. 4, og fristen i stk. 2 for offentlig annoncering af den vedtagne Natura 2000-plan. Offentlig annoncering kan ske udelukkende digitalt. Ved annonceringen skal der gives klagevejledning og oplysning om klagefrist. Planen sendes samtidig til de regionale, kommunale og statslige myndigheder, hvis interesser berøres.~~

~~Hvis der i forbindelse med det endelige forslag til Natura 2000-plan foretages ændringer af det offentliggjorte forslag, som på væsentlig måde berører andre myndigheder eller borgere end dem, der ved indsigelse har foranlediget ændringen, kan vedtagelsen af Natura 2000-planen ikke ske, før de pågældende har haft lejlighed til at udtale sig. Ministeren fastsætter en frist herfor. Hvis ændringen er så omfattende, at der reelt foreligger et nyt forslag til Natura 2000-plan, skal procedurerne i § 43 følges.~~

~~Stk. 3. Ministeren sørger efter udløbet af fristen i § 43, stk. 4, for offentlig annoncering af den endeligt vedtagne Natura 2000-plan. Ved annonceringen skal der gives klagevejledning og oplysning om klagefrist. Planen sendes samtidig til de regionale, kommunale og statslige myndigheder, hvis interesser berøres.~~

§ 46. Miljøministeren reviderer Natura 2000-planen hvert 6. år.

~~Stk. 2. Indsatsprogrammet kan ændres i planperioden. Ved udarbejdelse og vedtagelse af ændringer følges proceduren i § 43 og § 45, jf. ~~dog~~ stk. 3.~~

~~Stk. 3. Ændringer, som ikke er væsentlige, kan foretages uden høring og offentliggøres efter vedtagelsen. Offentlig annoncering kan ske udelukkende digitalt.~~

~~Stk. 2. Der kan udarbejdes ændringer af indsatsprogrammet i planperioden. Ved udarbejdelse og vedtagelse af ændringer følges proceduren i § 43 og § 45.~~

~~Stk. 3. Ændringer af indsatsprogrammet har retsvirkning som indsatsprogram, jf. § 48.~~

§ 46 a. Den kommunale handleplan skal indeholde:

1) Prioritering af kommunalbestyrelsens forventede forvaltningsindsats i planperioden på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete forvaltningstiltag.

2) Forventede initiativer, som kommunalbestyrelsen vil tage for at gennemføre Natura 2000-planen, herunder en plan for interessentinddragelse.

3) Oversigt over fordelingen af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljøministeriet og offentlige lodsejere.

~~Stk. 2. Handleplanen skal være i overensstemmelse med Natura 2000-planen.~~

Stk. 3. Handleplanen skal ikke omfatte offentligt ejede arealer, når der for sådanne arealer udarbejdes en plan for forvaltningsindsatsen, der er i overensstemmelse med de fastsatte mål for naturtilstanden. I disse tilfælde skal

handleplanen ledsages af en beskrivelse af denne forvaltningsindsats, som tillige indgår i den i stk. 1, nr. 3, nævnte oversigt.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan.

Stk. 5. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om handleplanens indhold og tilvejebringelse.

Den kommunale handleplan skal for nærmere afgrænsede lokaliteter, internationale naturbeskyttelsesområder eller naturtyper og arter indeholde:

1) Prioritering af kommunalbestyrelsens forventede forvaltningsindsats i planperioden.

2) Angivelse af mål og forventet effekt for de enkelte aktiviteter.

3) Forventede metoder og forvaltningstiltag, som kommunalbestyrelsen vil tage i anvendelse for at forbedre naturtilstanden eller fastholde gunstig bevaringsstatus.

Stk. 2. Handleplanen må ikke stride imod retningslinjer fastsat i en Natura 2000-plan.

Stk. 3. Handleplanen skal ikke omfatte offentligt ejede arealer, når der for sådanne arealer foreligger en plan for forvaltningsindsatsen, der er i overensstemmelse med de fastsatte mål for naturtilstanden. I disse tilfælde skal handleplanen ledsages af en beskrivelse af denne forvaltningsindsats.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan.

Stk. 5. Miljøministeren skal fastsætte nærmere regler om handleplanens indhold og tilvejebringelse.

§ 46 b. Kommunalbestyrelsen vedtager senest 6 måneder efter Natura 2000-planens offentliggørelse, jf. § 45, stk. 3, eller offentliggørelse af en ændring efter § 46, stk. 2, et forslag til en handleplan, herunder ændring af handleplan. Offentlig annoncering kan ske udelukkende digitalt. Kommunalbestyrelsen annoncerer forslaget offentligt og oplyser om fristen efter stk. 2. Forslaget skal være offentligt tilgængeligt.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist på mindst 8 uger for indgivelse af høringssvar vedrørende forslaget til handleplan og fremsættelse af indsigelser efter § 46 d, stk. 1, og § 46 e, stk. 1.

~~Stk. 3.~~ Kommunalbestyrelsen kan ændre en vedtaget handleplan i planperioden. Kommunalbestyrelsen skal foretage ændringer, hvis de er nødvendige for at gennemføre en vedtaget ændring af Natura 2000-planens indsatsprogram, jf. § 46, stk. 2. Kommunalbestyrelsen offentliggør forslag til ændring af handleplan efter reglerne i stk. 1, 2.-4. pkt., og fastsætter en frist på mindst 8 uger for indgivelse af høringssvar vedrørende forslaget til ændring af planen og fremsættelse af indsigelser efter § 46 d, stk. 1, og § 46 e, stk. 1, jf. dog § 46 c, stk. 6.

Kommunalbestyrelsen vedtager senest seks måneder efter Natura 2000-planens offentliggørelse, jf. § 45, stk. 3, eller offentliggørelse af en ændring efter § 46, stk. 2, et forslag til en handleplan, herunder ændring af handleplan. Kommunalbestyrelsen annoncerer forslaget offentligt og oplyser om fristen efter stk. 2. Forslaget skal være offentlig tilgængeligt.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist på mindst otte uger for fremsættelse af indsigelser mod forslaget til handleplan.

§ 46 c. Kommunalbestyrelsen vedtager senest 1 år efter Natura 2000-planens offentliggørelse den endelige handleplan.

Stk. 2. Hvis det offentliggjorte forslag til handleplan ændres væsentligt, kan kommunalbestyrelsen ikke vedtage planen, før der har været gennemført en ny offentlig høring over ændringerne. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist på mindst 4 uger for indgivelse af høringssvar og fremsættelse af indsigelser efter § 46 d, stk. 1, og § 46 e, stk. 1. § 46 d og § 46 e finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Hvis ændringen er så omfattende, at der reelt foreligger et nyt forslag til handleplan, finder § 46 b, § 46 d og § 46 e anvendelse, og fristen i stk. 1 forlænges med 3 måneder.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen sørger efter udløbet af fristen i stk. 2 og § 46 b, stk. 2, for offentlig annoncering af den vedtagne handleplan. Offentlig annoncering kan ske udelukkende digitalt. Ved annoncering skal der gives klagevejledning og oplysning om klagefrist. Den vedtagne handleplan skal være offentligt tilgængelig.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan ændre en vedtaget handleplan efter udløbet af fristen i § 46 b, stk. 3, jf. dog stk. 2 og 3, og §§ 46 d og 46 e.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan vedtage ændringer af en vedtaget handleplan, som ikke er væsentlige, uden forudgående offentliggørelse og høring.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen sørger for offentlig annoncering af ændringer af en vedtaget handleplan vedtaget efter stk. 5 og 6. Stk. 4, 2.-4. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Kommunalbestyrelsen vedtager senest et år efter Natura 2000-planens offentliggørelse den endelige handleplan.

Stk. 2. Hvis der i forbindelse med udarbejdelse af det endelige forslag til handleplan foretages ændringer af det offentliggjorte forslag, som på væsentlig måde berører andre myndigheder eller borgere end dem, der ved indsigelse har foranlediget ændringen, kan vedtagelse af handleplanen ikke ske, før de pågældende har haft lejlighed til at udtale sig. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist herfor. Hvis ændringen er så omfattende, at der reelt foreligger et nyt forslag til handleplan, skal procedurene i § 46 a, § 46 b, § 46 d og § 46 e følges, og fristen i stk. 1 forlænges med tre måneder.

~~Stk. 3. Kommunalbestyrelsen sørger for offentlig annoncering af den vedtagne handleplan. Ved annoncering skal der gives klagevejledning og oplysning om klagefrist. Den endeligt vedtagne handleplan skal være offentligt tilgængelig.~~
~~Stk. 4. Kommunalbestyrelsen sender den vedtagne handleplan til miljøministeren.~~

§ 46 d. Et forslag til handleplan kan ikke vedtages, hvis andre berørte kommunalbestyrelser har modsat sig dette skriftligt over for kommunalbestyrelsen inden udløbet af fristen efter § 46 b, stk. 2. Forslaget kan herefter først vedtages, når der er opnået enighed mellem parterne om de nødvendige ændringer.

Stk. 2. En indsigelse efter stk. 1 skal være begrundet.

Stk. 3. Såfremt der ikke kan opnås enighed blandt de berørte kommunalbestyrelser, jf. stk. 1, om den nærmere udformning af handleplanen for det konkrete Natura 2000-område, jf. § 46 a, forelægges sagen for miljøministeren, som herefter træffer afgørelse.

~~skal regionsrådet efter anmodning indkalde til mægling.~~

~~Stk. 4. Såfremt der ikke kan opnås enighed, skal regionsrådet forelægge sagen for miljøministeren, som herefter træffer afgørelse.~~

§ 46 e. Miljøministeren kan til varetagelse af statslige interesser eller opfyldelse af internationale forpligtelser fremsætte indsigelse mod et forslag til handleplan inden udløbet af fristen efter § 46 b, stk. 2. Forslaget kan herefter først vedtages, når der er opnået enighed mellem parterne om de nødvendige ændringer.

Stk. 2. Såfremt der ikke ved forhandling kan opnås enighed, træffer ministeren afgørelse.

§ 47. Miljøministeren kan fastsætte regler om offentliggørelse af Natura 2000-planen, kommunale handleplaner og forslag hertil, herunder om betaling for udlevering af dokumenter.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at de kommunale handleplaner og forslag hertil skal sendes til andre, som bliver berørt heraf.

§ 48. Regionsråd, kommunalbestyrelser og statslige myndigheder er ved udøvelse af beføjelser i medfør af lovgivningen bundet af en vedtaget Natura 2000-plan, herunder vedtagne kommunale handleplaner.

Havstrategiloven (lov nr. 522 af 22. maj 2010)

§ 12. Miljøministeren offentliggør udkast til basisanalyserne, beskrivelserne af god miljøtilstand, fastsættelsen af miljømål og dertil knyttede indikatorer, overvågningsprogrammerne og indsatsprogrammerne. Ved offentliggørelsen oplyser ministeren om indsigelsesfristen, jf. stk. 3.

Stk. 2. Samtidig med offentliggørelsen efter stk. 1 sendes udkastene til statslige, regionale og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af udkastene.

Stk. 3. Fristen for fremsættelse af indsigelser er 12 uger regnet fra datoen for offentliggørelsen.

§ 13. Efter udløbet af fristen i § 12, stk. 3, træffer miljøministeren afgørelse om basisanalyserne, beskrivelserne af god miljøtilstand, fastsættelsen af miljømål og dertil knyttede indikatorer, overvågningsprogrammerne og indsatsprogrammerne.

Stk. 2. Hvis der i forbindelse med afgørelser efter stk. 1 foretages væsentlige ændringer, kan ministeren ikke træffe afgørelse om de enkelte dele af havstrategierne, før eventuelle berørte parter har haft lejlighed til at udtale sig herom. Ministeren fastsætter en frist herfor. Hvis ændringerne er så omfattende, at der reelt foreligger nye udkast, skal procedurene i § 12 følges.

Stk. 3. Ministeren offentliggør afgørelser efter stk. 1. Ved offentliggørelsen skal der gives klagevejledning, herunder oplysning om klagefrist.

Naturbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013~~933 af 24. september 2009 med senere ændringer~~)

§ 60 b. I forbindelse med sager af større betydning efter § 55, stk. 1 og 2, § 57, stk. 1, og § 60, stk. 1, informeres og inddrages den berørte offentlighed i beslutningsprocessen.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter nærmere regler om, hvorledes information og inddragelse af offentligheden efter stk. 1 skal finde sted. Inddragelse af offentligheden kan ske udelukkende digitalt.

Bekendtgørelse nr. 1349 af 11. december 2006 om offentlighedens inddragelse ved store naturforvaltningsprojekter som ændret ved bekendtgørelse nr. 1328 af 21. december 2011

§ 2. De statslige eller kommunale myndigheder, der træffer beslutning i sagen, skal informere de berørte lodsejere og de lokale myndigheder og inddrager disse i det indledende planlægningsarbejde.

§ 3. Inden beslutning træffes om gennemførelse af et projekt, bekendtgør den besluttende myndighed planerne om projektet og indkalder til offentligt møde om sagen, medmindre der ikke skønnes at være behov herfor. Bekendtgørelse kan ske udelukkende på myndighedens hjemmeside. Inden beslutning træffes om gennemførelse af et projekt, bekendtgør den besluttende myndighed planerne om projektet i stedlige blade efter myndighedens nærmere bestemmelse og indkalder til offentligt møde om sagen, medmindre der ikke skønnes at være behov herfor.

Stk. 2. Ved bekendtgørelsen efter stk. 1 fastsætter den besluttende myndighed en frist på mindst 8 uger for fremsættelse af indsigelser m.v. mod planerne om projektet.

Stk. 3. Senest 2 uger inden bekendtgørelsen efter stk. 1 giver den besluttende myndighed skriftlig underretning om hovedindholdet af planerne til:

- 1) de berørte lodsejere,
- 2) statslige og kommunale myndigheder, hvis interesse berøres af planerne,
- 3) følgende foreninger og organisationer, såfremt de har anmodet om underretning:
 - a) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i planerne,
 - b) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
 - c) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når planerne berører sådanne interesser.

Stk. 4. Underretningen skal oplyse om fristen efter stk. 2.

§ 4. Hvis der træffes beslutning om gennemførelse af et projekt, skal den besluttende myndighed inddrage berørte lodsejere, lokale interesseorganisationer samt repræsentanter for lokalsamfundet i planlægningen heraf under projektforløbet f.eks. ved repræsentation i udvalg, følgegrupper m.v.

§ 5. Det lokale statsskovdistrikts brugerråd skal inddrages i forbindelse med projekter på arealer, der ejes af Skov- og Naturstyrelsen eller erhverves af styrelsen som et led i projektets gennemførelse.

Vandforsyningsloven (lovbekendtgørelse nr. ~~444~~ 635 af 7. juni 2010 med senere ændringer)

Kapitel 3

Planlægning

§ 10. (Ophævet)

§ 11. (Ophævet)

§ 12. Til at bistå sig ved udarbejdelsen af indsatsplaner, jf. § 13, opretter kommunalbestyrelsen et koordinationsforum bestående af repræsentanter for vandforsyningerne i kommunen, andre berørte myndigheder, jordbruget, industrien og eventuelle andre relevante parter i kommunen.

Stk. 2. Såfremt en indsatsplan udarbejdes i samarbejde med andre kommunalbestyrelser, skal koordinationsforumet omfatte de involverede kommunalbestyrelser.

§ 13. For hvert af de indsatsområder der er fastlagt i vandplanen, jf. lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder, skal kommunalbestyrelsen vedtage en indsatsplan. Kommunalbestyrelsen skal følge den prioritering, som er fastlagt i vandplanen, jf. lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder.

Stk. 2. Indsatsplanen skal udarbejdes på baggrund af en nærmere kortlægning af arealanvendelse, forureningstrusler og naturlig beskyttelse af de pågældende vandressourcer.

Stk. 3. Indsatsplanen skal indeholde en detaljeret opgørelse over behovet for beskyttelse samt retningslinjer og tidsplan for myndighedernes indsats til opnåelse af denne beskyttelse.

§ 13 a.

En kommunalbestyrelse eller ejeren af et alment vandforsyningsanlæg kan vedtage en indsatsplan for et område, hvis kommunalbestyrelsen eller ejeren af vandforsyningsanlægget finder, at retningslinjerne eller prioriteringen i vandplanen, jf. lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder er utilstrækkelige til at sikre kommunens eller vandforsyningsanlæggets interesser, jf. dog § 13 b, stk. 2. Bestemmelserne i § 13, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. En indsatsplan efter stk. 1 må ikke stride mod kommuneplanlægningen, vandplanen, jf. lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder, vandforsyningsplanen eller indsatsplaner vedtaget efter § 13.

§ 13 b.

~~Den~~, der udarbejder en indsatsplan efter § 13 eller § 13 a, skal inddrage alle de berørte parter i forbindelse med udarbejdelsen.

Stk. 2. En indsatsplan udarbejdet af en kommunalbestyrelse efter § 13 eller § 13 a kan ikke vedtages endeligt, hvis berørte kommunalbestyrelser har modsat sig dette skriftligt over for kommunalbestyrelsen inden 12 uger efter, at de berørte kommunalbestyrelser har modtaget det færdige udkast til planen. Forslaget kan herefter først vedtages, når der er opnået enighed mellem parterne om de nødvendige ændringer.

Stk. 3. En indsigelse efter stk. 2 skal være begrundet.

Stk. 4. Såfremt der ikke kan opnås enighed blandt de berørte kommunalbestyrelser om den nærmere udformning af indsatsplanen for kommunen, skal regionsrådet efter anmodning indkalde til mægling.

Stk. 5. Såfremt der ikke kan opnås enighed, skal regionsrådet forelægge sagen for miljøministeren, som herefter træffer afgørelse.

Stk. 6. En indsatsplan udarbejdet af ejeren af et alment vandforsyningsanlæg efter § 13 a kan ikke vedtages endeligt for 12 uger efter, at kommunalbestyrelsen har modtaget det færdige udkast til planen. Kommunalbestyrelsen påser, at bestemmelserne i stk. 1, § 13 a, stk. 2, og yderligere retningslinjer udstedt af ministeren efter § 15 eller § 16, stk. 1, er overholdt, samt at hensynet til beskyttelsen af vandressourcerne i øvrigt er tilgodeset. Hvis kommunalbestyrelsen inden udløbet af den i 1. pkt. nævnte frist gør indsigelse mod udkastet, kan indsatsplanen ikke vedtages endeligt, før der er opnået enighed. Kan enighed ikke opnås mellem en kommunalbestyrelse og en ejer af et alment vandforsyningsanlæg, bortfalder indsatsplanen.

Stk. 7. Når en indsatsplan efter § 13 eller § 13 a er vedtaget, skal de berørte grundejere og andre berørte parter have skriftlig, individuel underretning herom og om indholdet af planen.

§ 13. For hvert af de indsatsområder, der er fastlagt i regionplanen, skal kommunalbestyrelsen vedtage en indsatsplan. Kommunalbestyrelsen skal følge den prioritering, som er fastlagt i regionplanen.

Stk. 2. Indsatsplanen skal udarbejdes på baggrund af en nærmere kortlægning af arealanvendelse, forureningstrusler og naturlig beskyttelse af de pågældende vandressourcer.

Stk. 3. Indsatsplanen skal indeholde en detaljeret opgørelse over behovet for beskyttelse samt retningslinjer og tidsplan for myndighedernes indsats til opnåelse af denne beskyttelse.

§ 13 a. En kommunalbestyrelse eller ejeren af et alment vandforsyningsanlæg kan vedtage en indsatsplan for et område, hvis kommunalbestyrelsen eller ejeren af vandforsyningsanlægget finder, at retningslinjerne eller prioriteringen i vandressourceplanlægningen og regionplanen, er utilstrækkelige til at sikre kommunens eller vandforsyningsanlæggets interesser, jf. dog § 13 b, stk. 2. Bestemmelserne i § 13, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. En indsatsplan efter stk. 1 må ikke stride mod kommuneplanlægningen, vandressourceplanlægningen, vandforsyningsplanen eller indsatsplaner vedtaget efter § 13.

§ 13 b. Den, der udarbejder en indsatsplan efter § 13 eller § 13 a, skal inddrage alle de berørte parter i forbindelse med udarbejdelsen.

Stk. 2. En indsatsplan udarbejdet af en kommunalbestyrelse efter § 13 eller § 13 a kan ikke vedtages endeligt, hvis berørte kommunalbestyrelser har modsat sig dette skriftligt over for kommunalbestyrelsen inden 12 uger efter, at de berørte kommunalbestyrelser har modtaget det færdige udkast til planen. Forslaget kan herefter først vedtages, når der er opnået enighed mellem parterne om de nødvendige ændringer.

Stk. 3. En indsigelse efter stk. 2 skal være begrundet.

Stk. 4. Såfremt der ikke kan opnås enighed blandt de berørte kommunalbestyrelser om den nærmere udformning af indsatsplanen for kommunen, skal regionsrådet efter anmodning indkalde til mægling.

Stk. 5. Såfremt der ikke kan opnås enighed, skal regionsrådet forelægge sagen for miljøministeren, som herefter træffer afgørelse.

Stk. 6. En indsatsplan udarbejdet af ejeren af et alment vandforsyningsanlæg efter § 13 a kan ikke vedtages endeligt for 12 uger efter, at kommunalbestyrelsen har modtaget det færdige udkast til planen. Kommunalbestyrelsen påser, at bestemmelserne i stk. 1, § 13 a, stk. 2, og yderligere retningslinjer udstedt af ministeren efter § 15 eller § 16, stk. 1, er overholdt, samt at hensynet til beskyttelsen af vandressourcerne i øvrigt er tilgodeset. Hvis kommunalbestyrelsen inden udløbet af den i 1. pkt. nævnte frist gør indsigelse mod udkastet, kan indsatsplanen ikke vedtages endeligt, før der er opnået enighed. Kan enighed ikke opnås mellem en kommunalbestyrelse og en ejer af et alment vandforsyningsanlæg, bortfalder indsatsplanen.

Stk. 7. Når en indsatsplan efter § 13 eller § 13 a er vedtaget, skal de berørte grundejere og andre berørte parter have skriftlig, individuel underretning herom og om indholdet af planen.

§ 13 c. Kommunalbestyrelsen lægger ved afgørelse af sager de retningslinjer til grund, der er givet i en indsatsplan vedtaget efter § 13.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen gennemfører indsatsplaner, som den har vedtaget efter § 13 og § 13 a.

§ 13 d.

En kommunalbestyrelse eller ejeren af et alment vandforsyningsanlæg kan for at gennemføre en indsatsplan vedtaget efter § 13 eller § 13 a indgå aftale med ejeren af eller indehaveren af andre rettigheder over en ejendom om dyrkningspraksis eller andre restriktioner i arealanvendelsen eller indgå aftale om salg af hele eller dele af ejendommen til kommunen eller vandforsyningsanlægget. Efter høring af ejeren af et alment vandforsyningsanlæg kan det i en aftale indgået af kommunalbestyrelsen bestemmes, at vandforsyningsanlægget helt eller delvis skal betale det beløb, der ifølge aftalen tilkommer ejeren af eller indehaveren af andre rettigheder over ejendommen under forudsætning af, at anlægget har fordel af aftalen.

Stk. 2. Ejeren af et alment vandforsyningsanlæg skal, inden der indgås aftale efter stk. 1, meddele indholdet af den påtænkte aftale til kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen påser, at aftalen ikke strider mod vandplanen, jf. miljømålsloven, eller indsatsplaner vedtaget efter § 13 eller vil vanskeliggøre gennemførelsen af disse planer.

Fremsætter kommunalbestyrelsen inden en frist af 2 uger indsigelse mod aftalen, kan denne ikke indgås.

Stk. 3. Aftaler efter stk. 1 kan tinglyses med prioritet forud for alle rettigheder i ejendommen. § 64 i lov om offentlige veje finder anvendelse med hensyn til udbetalingen af det aftalte beløb.

§ 13 d. En kommunalbestyrelse eller ejeren af et alment vandforsyningsanlæg kan for at gennemføre en indsatsplan vedtaget efter § 13 eller § 13 a indgå aftale med ejeren af eller indehaveren af andre rettigheder over en ejendom om dyrkningspraksis eller andre restriktioner i arealanvendelsen eller indgå aftale om salg af hele eller dele af ejendommen til kommunen eller vandforsyningsanlægget. Efter høring af ejeren af et alment vandforsyningsanlæg kan det i en aftale indgået af kommunalbestyrelsen bestemmes, at vandforsyningsanlægget helt eller delvis skal betale det beløb, der ifølge aftalen tilkommer ejeren af eller indehaveren af andre rettigheder over ejendommen under forudsætning af, at anlægget har fordel af aftalen.

Stk. 2. Ejeren af et alment vandforsyningsanlæg skal, inden der indgås aftale efter stk. 1, meddele indholdet af den påtænkte aftale til kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen påser, at aftalen ikke strider mod vandplanen, jf. lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder, eller indsatsplaner vedtaget efter § 13 eller vil vanskeliggøre gennemførelsen af disse planer. Fremsætter kommunalbestyrelsen inden for en frist af to uger indsigelse mod aftalen, kan denne ikke indgås.

Stk. 3. Aftaler efter stk. 1 kan tinglyses med prioritet forud for alle rettigheder i ejendommen. § 64 i lov om offentlige veje finder anvendelse med hensyn til udbetalingen af det aftalte beløb.

§ 14. Kommunalbestyrelsen udarbejder planer for, hvorledes vandforsyningen skal tilrettelægges, herunder hvilke anlæg forsyningen skal bygge på, og hvilke forsyningsområder de enkelte anlæg skal have. En vandforsyningsplan kan helt eller delvis udarbejdes i samarbejde med andre kommuner.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan udarbejde delplaner samt ændringer og tillæg til planerne.

Stk. 3. Miljøministeren kan pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde delplaner samt ændringer og tillæg til planer.

Stk. 4. Miljøministeren kan fastsætte en frist for kommunalbestyrelsens udarbejdelse af planer efter stk. 1 samt for kommunalbestyrelsens udarbejdelse af delplaner og ændringer og tillæg til planer efter stk. 3.

§ 14 a. En vandforsyningsplan efter § 14 må ikke stride imod vandplanen, jf. lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder, kommuneplanlægningen, forudsætninger fastsat efter § 16, stk. 2, eller en indsatsplan efter § 13.

Stk. 2. Almene vandforsyningsanlæg må ikke anlægge vandledninger i strid med vandforsyningsplaner.

§ 14 a. En vandforsyningsplan efter § 14 må ikke stride imod regionplanlægningen og forudsætninger fastsat efter § 16, stk. 2, eller mod en indsatsplan vedtaget efter § 13.

Stk. 2. Almene vandforsyningsanlæg må ikke anlægge vandledninger i strid med vandforsyningsplaner.

Bekendtgørelse om vandforsyningsplanlægning (bekendtgørelse nr. 1318 af 21. december 2011 om vandforsyningsplanlægning)

§ 4. Efter vedtagelsen af et forslag til vandforsyningsplan sørger kommunalbestyrelsen for offentlig annoncering om vedtagelsen af forslaget med oplysning om fristen for fremsættelse af indsigelser, jf. stk. 2. Annonceringen kan ske udelukkende på kommunens hjemmeside.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist på mindst 8 uger for fremsættelse af indsigelser.

Stk. 3. Inden for indsigelsesperioden iværksætter kommunalbestyrelsen en oplysningsvirksomhed.

Stk. 4. Forslaget sendes samtidig til de myndigheder og institutioner, der har været inddraget i sagen, jf. § 2.

~~§ 6.~~ Kommunalbestyrelsen sørger for offentlig annoncering af den endelige vedtagelse af planen. Annonceringen skal indeholde oplysning om, at vedtagelsen ikke kan påklages, jf. lovens § 76. Vandforsyningsplanen skal være offentlig tilgængelig.

Stk. 2. Annonceringen kan ske udelukkende på kommunens hjemmeside.

§ 7. §§ 4-6 finder tilsvarende anvendelse på delplaner og på ændringer og tillæg til vedtagne vandforsyningsplaner, jf. dog § 7, stk. 2 og § 8.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan dog fastsætte en frist på mindst 4 uger for fremsættelse af indsigelser mod forslag til mindre ændringer og forslag til mindre tillæg til allerede vedtagne vandforsyningsplaner. I disse tilfælde kan kommunalbestyrelsen målrette høringen til alene at omfatte direkte berørte personer, berørte vandforsyningsanlæg, interesserede organisationer og interesserede myndigheder.

§ 8. I forbindelse med udstedelsen af et pålæg efter lovens § 14, stk. 3, kan Naturstyrelsen dispensere fra bestemmelserne i §§ 4 og 5, således at alene de, der berøres af ændringen, skal underrettes om forslaget, og at fristen for indsigelser kan nedsættes til 3 uger.

Stk. 2. Dispensation efter stk. 1, kan ikke påklages

Råstofloven (lovbekendtgørelse nr. 657 af 27. maj 2013 ~~950 af 24. juni 2009~~ om råstoffer)

Kapitel 3

Forekomster på landjorden

Kortlægning og planlægning

§ 5. Regionsrådet udfører en kortlægning af råstofforekomsterne på landjorden.

§ 5 a. Regionsrådet udarbejder en plan for indvinding af og forsyning med råstoffer. Råstofplanen udarbejdes på grundlag af kortlægningen og skal omfatte en periode på mindst 12 år.

Stk. 2. På baggrund af en samlet vurdering af udviklingen i regionen og de hensyn, der er nævnt i § 3, fastlægger regionsrådet overordnede retningslinjer for råstofindvindingen, herunder udlæg af graveområder og råstofinteresseområder i råstofplanen.

Stk. 3. Råstofplanen må ikke stride mod regler eller beslutninger efter § 3 i lov om planlægning eller miljømålsloven.

Stk. 4. Råstofplanen må ikke være i strid med den regionale udviklingsplan.

Stk. 5. Kommunalbestyrelserne er bundet af råstofplanen i deres planlægning og administration.

§ 6. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler for regionsrådets kortlægning og planlægning efter §§ 5 og 5 a.

§ 6 a. Før udarbejdelsen af et forslag til råstofplan eller ændringer hertil indkalder regionsrådet ideer, forslag m.v. med henblik på planlægningsarbejdet. Indkaldelse sker ved offentlig bekendtgørelse.

Stk. 2. Indkaldelsen skal indeholde en beskrivelse af status på området og beskrivelse af hovedspørgsmål for den kommende planlægning. Indkaldelsen sker med en svarfrist på 8 uger.

Stk. 3. Regionsrådets forslag til råstofplan udsendes i offentlig høring med en frist på 8 uger til at fremsætte indsigelser.

Stk. 4. En råstofplan kan ikke vedtages endeligt, hvis miljøministeren til varetagelse af statslige interesser har modsat sig dette skriftligt over for regionsrådet inden udløbet af indsigelsesfristen. Forslaget kan herefter først vedtages, når der er opnået enighed mellem parterne om de nødvendige ændringer.

Stk. 5. I forbindelse med den endelige vedtagelse af råstofplanen kan der foretages ændring af det offentliggjorte planforslag. Berører ændringen på væsentlig måde andre myndigheder eller borgere end dem, der ved indsigelse har foranlediget ændringen, kan vedtagelsen af planen ikke ske, før de pågældende har fået lejlighed til at udtale sig. Ved væsentlige ændringer i et forslag til råstofplan skal miljøministeren have lejlighed til at udtale sig. Regionsrådet fastsætter en frist herfor. Hvis ændringen er så omfattende, at der reelt foreligger et nyt planforslag, skal dette offentliggøres efter reglerne i stk. 3.

Stk. 6. Regionsrådet sørger for offentlig annoncering af den endeligt vedtagne råstofplan. Ved annonceringen skal der gives klagevejledning og oplysning om klagefrist. Råstofplanen sendes samtidig til miljøministeren samt til øvrige myndigheder, hvis interesser berøres. Råstofplanen skal være offentligt tilgængelig.

Stk. 7. Regionsrådet gennemgår råstofplanen hvert fjerde år i forbindelse med revision af den regionale udviklingsplan for at vurdere, om der er behov for justeringer eller revision. Til brug for vurderingen udarbejdes en redegørelse, som udsendes i offentlig høring i mindst 8 uger. På dette grundlag beslutter regionsrådet, om der er behov for at udarbejde en ny råstofplan.

Stk. 8. Proceduren for udarbejdelse af tillæg til en råstofplan følger bestemmelserne i stk. 1-7.

Stk. 9. Miljøministeren kan i særlige tilfælde pålægge regionsrådet at tilvejebringe en råstofplan med et nærmere bestemt indhold.

Elforsyningsloven (lovbekendtgørelse nr. 279 af 21. marts 2012, som ændret ved lov nr. 575 af 18. juni 2012 ~~516 af 20. maj 2010~~)

§ 28. Energinet.dk skal i samarbejde med de øvrige kollektive elforsyningsvirksomheder sikre, at de offentlige forpligtelser, jf. § 8, opfyldes.

Stk. 2. Energinet.dk skal udføre følgende opgaver:

- 1) Sikre, at der udføres sådanne forsknings- og udviklingsaktiviteter, som er nødvendige for en fremtidig miljøvenlig og energieffektiv transmission og distribution af elektricitet.
- 2) Udarbejde årlige oversigter og prognoser til brug for markedets aktuelle og potentielle aktører og til belysning af opfyldelsen af offentlige forpligtelser.
- 3) Samarbejde med systemansvarlige virksomheder i andre lande om etablering af gensidige, ligeværdige principper for elforsyning samt om nettariffer, netadgang og transit, markedsspørgsmål m.v., samkøring af transmissionsforbindelser, herunder håndtering af balance- og kapacitetsproblemer samt indgå nødvendige fælles systemdriftaftaler, som sikrer udnyttelsen af de fordele, som sammenkoblede systemer giver.
- 4) Varetage opgaver vedrørende miljøvenlig elproduktion ifølge bestemmelserne i kapitel 9, lov om fremme af vedvarende energi og regler fastsat i medfør af disse bestemmelser.
- 5) Samarbejde med netvirksomhederne om at sikre netadgang og adgang til transit.
- 6) Sikre brugerne lige adgang til informationer om adgangen til køb og salg af elektricitet.
- 7) Udarbejde en plan for det fremtidige behov for transmissionskapacitet i det sammenhængende elforsyningssystem og transmissionsforbindelser til andre net.
- 8) I samarbejde med transmissionsvirksomhederne sikre nødvendig om- og nybygning af transmissionsnet i overensstemmelse med transmissionsnetplanlægningen, jf. nr. 7.
- 9) Fremsende en årlig miljøberetning til klima- og energiministeren, som redegør for udviklingen i de væsentligste miljøforhold for el- og kraft-varme-produktion inden for det samlede elforsyningssystem.
- 10) Udarbejde forskrifter for netvirksomhedernes målinger.
- 11) Varetage opgaver vedrørende betaling for offentlige forpligtelser ifølge § 8 og regler fastsat i medfør af denne bestemmelse.
- 12) Sikre, efter pålæg fra klima- og energiministeren, midlertidig videreførelse af den bevillingspligtige aktivitet i tilfælde af, at en bevilling inddrages i medfør af § 54, stk. 1 eller 4, jf. § 54, stk. 6 og 8.
- 13) Anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, den anvender til at udføre sit hverv.

Stk. 3. Klima- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet og udførelsen af de opgaver, som påhviler Energinet.dk i medfør af ovenstående bestemmelser.

§ 29. Energinet.dk skal sikre, at der udføres sådanne forsknings-, udviklings- og demonstrationsprojekter, som er nødvendige for udnyttelse af miljøvenlige elproduktionsteknologier, herunder udvikling af et miljøvenligt og sikkert elsystem.

Stk. 2. Klima- og energiministeren kan fastsætte regler om de i stk. 1 nævnte projekter, herunder regler om, at en plan herfor skal godkendes, før udgifterne hertil kan pålægges forbrugerne, jf. § 8, stk. 3, nr. 1.

Bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen (jf. ændringsbekendtgørelse nr. 188 af 22. februar 2012)

§ 43 a. Miljøstyrelsen hører offentligheden, forinden udkast til en national handlingsplan for reduktion af anvendelsen og afhængigheden af plantebeskyttelsesmidler, jf. § 44 a, i lov om kemikalier, udarbejdes eller revideres.

Stk. 2. For at give offentligheden mulighed for tidligt og på en effektiv måde at udtale sig inden der træffes afgørelse om den nationale handlingsplan, skal Miljøstyrelsen foretage offentlig annoncering af et forslag til national handlingsplan eller en revision af denne. Annonceringen skal som minimum indeholde oplysning om:

- 1) Miljøstyrelsens adresse.
- 2) Oplysning om, at enhver har ret til at se forslaget til den nationale handlingsplan eller revisionen af denne.
- 3) Oplysning om, at enhver har ret til at kommentere forslaget inden for en fastsat frist på minimum otte uger fra annonceringen, samt oplysning om, hvortil kommentarer og spørgsmål kan rettes.

Stk. 3. Miljøstyrelsen foretager offentlig annoncering af den nationale handlingsplans vedtagelse og af de begrundelser og overvejelser, der ligger til grund for handlingsplanens vedtagelse, herunder om processen for offentlighedens deltagelse. Den nationale handlingsplan skal være offentligt tilgængelig og formidles elektronisk til offentligheden, jf. bekendtgørelse om aktiv formidling af miljøoplysninger.

XXIII. Hjemmesider relevante for implementeringen af artikel 7

På www.retsinfo.dk kan følgende regulering, der er relevant for den danske implementering af konventionens art. 7 om offentlig deltagelse i planer, programmer og politikker vedrørende miljøet, findes:

- Affaldsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 ~~48 af 13. januar 2010~~ om affald

- Jordforureningsloven: Lovbekendtgørelse nr. 1427 af 4. december ~~2009~~ om forurennet jord
- Bekendtgørelse nr. ~~1319 af 21. december 2011~~ ~~1430 af 13. december 2006~~ om indsatsplaner
- Bekendtgørelse nr. 1349 af 11. december 2006 om offentlighedens inddragelse ved store naturforvaltningsprojekter, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1328 af 21. december 2011
- Bekendtgørelse nr. 1434 af 13. december 2006 om inddragelse af offentligheden ved regionsrådets udarbejdelse af oversigt over undersøgelses- og afværgeindsatsen i forhold til jord- og grundvandsforureninger
- Elforsyningsloven: Lovbekendtgørelse nr. ~~2795~~ ~~16 af 21. marts 2012~~ ~~20-maj-2010~~ om elforsyning med senere ændringer
- Lovbekendtgørelse nr. 939 af 3. juli 2013 ~~nr. Lov nr. 316 af 5. maj 2004~~ om miljøvurdering af planer og programmer.
- Miljømålsloven: Lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 med senere ændringer.
- Naturbeskyttelsesloven: Lovbekendtgørelse nr. ~~951 af 3. juli 2013~~ ~~933 af 24. september 2009~~ med senere ændringer om naturbeskyttelse
- Planloven: Lovbekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013 om ~~937 af 24. september 2009~~ planlægning
- Spildevandsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 1448 af 11. december 2007 om spildevandstilladelser mv. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, som ændret senest ved bekendtgørelse nr. 97 af 30. januar 2013
- Vandforsyningsloven: Lovbekendtgørelse nr. 635 af 7. juni 2010 med senere ændringer ~~71 af 17. januar 2007~~ om vandforsyning mv.
- Råstofloven: Lovbekendtgørelse nr. 657 af 27. maj 2013 ~~950 af 24. juni 2009~~ om råstoffer.
- Bjørneklobekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 862 af 10. september 2009 om bekæmpelse af kæmpebjørneklo.
- Havstrategiloven: Lov nr. 522 af 26. maj 2010
- Bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 702 af 24. juni 2011 om bekæmpelsesmidler med senere ændringer.
- Bekendtgørelse nr. 1318 af 21. december 2011 om vandforsyningsplanlægning

XXIV. – XXVI

Artikel 8

Offentlig deltagelse ved udarbejdelse af ministerielle bestemmelser og/eller generelt anvendelige, juridisk bindende, normative instrumenter.

Hver part stræber efter at fremme effektiv offentlig deltagelse på et passende tidspunkt – mens mulighederne stadig er åbne – under offentlige myndigheders udarbejdelse af ministerielle bestemmelser og andre generelt anvendelige juridisk bindende regler, der kan have en væsentlig indvirkning på miljøet. I dette øjemed bør der tages følgende skridt:

- a) tidsfrister, der er tilstrækkelige til effektiv offentlig deltagelse, bør fastsættes*
- b) udkast til regler bør offentliggøres eller på anden måde gøres offentligt tilgængelige*
- c) offentligheden bør gives mulighed for at fremkomme med kommentarer, enten direkte eller igennem repræsentative høringsorganer*

Resultatet af den offentlige deltagelse skal tages i betragtning i videst mulige omfang.

I Danmark følges den faste praksis, at man som alt overvejende hovedregel sender udkast til generelle regler i høring hos en bred vifte af organisationer og myndigheder. Endvidere udarbejdes notater over høringerne, hvor det i hver enkelt tilfælde overvejes, om bemærkninger giver anledning til ændringer. Denne praksis fraviges normalt ikke.

Love og bekendtgørelser på miljø- og landbrugsområdet er som hovedregel i høring i 4 uger.

Offentligheden inddrages som altovervejende hovedregel ved udsendelse af høringsbrev til berørte parter og organisationer mv., forud for fremsættelse af lovforslag eller udstedelse af nye bekendtgørelser mv., ligesom lovforslag ifølge en regeringsbeslutning altid gøres tilgængelige på internettet samtidig med, at de sendes i høring. Alt høringsmateriale samles på en fælles offentlig høringsportal (<https://www.borger.dk/Lovgivning/Sider/default.aspx>). Miljøministeriets udkast til love og bekendtgørelser lægges endvidere altid på den relevante styrelses hjemmeside.

XXVII. Hjemmesider relevante for implementeringen af artikel 8

<http://hoeringsportalen.dk/>

XXVIII. – XXX

Artikel 9

Adgang til klage og domstolsprøvelse

Hvorledes er konventionens art. 9 gennemført i Danmark?

Artikel 9, stk. 1. Hver part sikrer, inden for rammerne af dens nationale lovgivning, at enhver, som mener, at hans eller hendes anmodning om adgang til oplysninger efter artikel 4 ikke er besvaret, urigtigt afslået, enten helt eller delvist, utilstrækkeligt besvaret eller på anden måde ikke behandlet i overensstemmelse med bestemmelserne i denne artikel, har adgang til at få sagen prøvet enten ved en domstol eller ved et andet uafhængigt og upartisk organ, etableret ved lov.

I tilfælde hvor en part giver adgang til sådan prøvelse ved en domstol, sikrer denne, at en sådan person også, uden eller mod beskedent vederlag, har adgang til en hurtig og ved lov etableret procedure, hvorved en offentlig myndighed revurderer sagen eller et uafhængigt og upartisk organ, der ikke er en domstol, prøver sagen.

Endelige afgørelser efter dette stk. 1 er bindende for den offentlige myndighed, der ligger inde med oplysningerne. Der skal gives skriftlig begrundelse, i hvert fald i de tilfælde, hvor adgang til oplysninger er blevet afslået efter denne bestemmelse.

Domstolsprøvelse

Det følger af de almindelige processuelle regler, at enhver, der har en individuel retlig interesse kan anlægge retssag.

Administrativ prøvelse vedr. aktindsigtsspørgsmål samt kære af rettens afgørelser efter miljøoplysningslovens § 5, stk. 1

Efter § 4, stk. 6, i ~~lov om aktindsigt i miljøoplysningslovene~~, kan en afgørelse om aktindsigt påklages til den myndighed, der er klageinstans i forhold til den sag, som anmodningen om aktindsigt vedrører. Afslag på anmodning om aktindsigt, der er meddelt af et organ eller af forsyningsvirksomheder omfattet af loven, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, der er en funktionelt uafhængig klageinstans.

På Fødevareministeriets område er det Fødevareministeriets Klagecenter, der er klageinstans for afgørelser truffet i henhold til miljøoplysningsloven, jf. bekendtgørelse nr. 310 af 20. marts 2013 om Fødevareministeriets Klagecenters opgaver og beføjelser, § 6.

Klageadgangen suppleres af de ulovbestemte forvaltningsretlige principper, herunder princippet om, at borgerne efter omstændighederne har retskrav på, at myndigheden genoptager en sag og realitetsbehandler den på ny. Der er endvidere adgang til at indbringe sager for Folketingets Ombudsmand og de myndigheder, der fører tilsyn med kommunerne.

Efter miljøoplysningslovens § 5 a, stk. 2, gælder bl.a. retsplejelovens § 41 e i forhold til rettens afgørelser efter miljøoplysningslovens § 5, stk. 1. Dette indebærer, at de nævnte afgørelser kan påkæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37.

Dertil kommer, at Folketingets Ombudsmand har en særlig fremtrædende rolle ved prøvelse af aktindsigtssager.

Vedr. skriftlighedskravet og bindende afgørelser se under art. 9, stk. 4.

Art. 9, stk. 2. Hver part sikrer, inden for rammerne af dens nationale lovgivning, at medlemmer af den berørte offentlighed

a) som har tilstrækkelig interesse, eller, alternativt,

b) hvis en parts administrative regler stiller krav herom, som hævder, at en rettighed er krænket,

har adgang til ved en domstol og/eller et andet ved lov etableret uafhængigt og upartisk organ at få prøvet den materielle og processuelle lovlighed af enhver afgørelse, handling eller undladelse, der er omfattet af bestemmelserne i artikel 6 og, hvor der er hjemmel i national ret og, med forbehold for stk. 3 nedenfor, af andre relevante bestemmelser i denne konvention.

Hvad der udgør tilstrækkelig interesse eller en krænkelse af en rettighed fastsættes i overensstemmelse med kravene i national ret og i overensstemmelse med det mål at give den berørte offentlighed vid adgang til klage og domstolsprøvelse inden for rammerne af denne konvention. Med henblik herpå skal den interesse, som en hvilken som helst ikke-statslig organisation, der opfylder de krav, der er fastsat i artikel 2, stk. 5, måtte have, anses for at være tilstrækkelig i relation til formålet med litra a) ovenfor. Sådanne organisationer skal også anses for at have rettigheder, der kan krænkes med henblik på formålet med litra b) ovenfor.

Bestemmelserne i dette stk. 2 udelukker ikke muligheden for foreløbig prøvelse ved en administrativ myndighed og påvirker ikke krav om udtømming af administrative klagemuligheder forinden sagen påklages eller indbringes for domstolen, hvor et sådant krav måtte eksistere efter national ret.

~~De danske regler om prøvelse indeholder ikke en sådan adgang til domstolsprøvelse, at det isoleret set kan opfylde konventionskravet. Dette skyldes, at miljøorganisationer ikke i alle tilfælde med sikkerhed kan forventes at blive indrømmet søgsmålskompetence. Der er ved implementering af Århuskonventionen derfor gennemført en udvidet adgang til administrativ rekurs ved det særlige klagenævn på miljøområdet, (Natur- og Miljøklagenævnet), se nedenfor. I et vist omfang er der en videregående adgang til klage i forhold til konventionens mindstekrav, idet de danske regler tillige omfatter andre typer af afgørelser og dermed også andre love, end de, der vedrører konventionens bilagsaktiviteter.~~

Der er indført en klageadgang for landsdækkende foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål. Der stilles samtidig krav om, at foreningen har vedtægter eller lignende, der dokumenterer formålet, og at den er landsdækkende og har en vis seriøsitet og fasthed i organiseringen.

Der er endvidere indført særlige regler om klageadgang for organisationer, der repræsenterer væsentlige rekreative interesser. Både organisationer, der beskytter miljøet, men også sådanne, som eksempelvis bruger naturen, er tillagt en udvidet klageret. Også på dette punkt giver de danske regler således en videregående klageadgang i forhold til konventionens mindstekrav.

Endelig har lokale afdelinger, der har en væsentlig interesse i en afgørelse, i visse tilfælde klageret (f.eks. i afgørelser efter naturbeskyttelsesloven, husdyrgodkendelsesloven og råstofloven).

Tilsvarende klageregler gælder for afgørelser om fredede fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger (museumsloven). Museumsloven indeholder en opregning af klageberettigede i forhold til de nævnte afgørelser. Undertiden har alle og enhver, der har manifesteret en interesse i en afgørelse, klageret (f.eks. i fredningssager). Nogenlunde tilsvarende klageadgangsregler gælder i sager om bygningsfredning af bevaringsværdige bygninger.

Gennemførelse af art. 9, stk. 2 m.v. i den danske lovgivning:

Miljøbeskyttelsesloven

§ 37. Godkendelsesmyndighedens afgørelser af, om en virksomhed, et anlæg eller en indretning eller en ændring eller en udvidelse af sådanne er godkendelsespligtig, kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren fastsætter nærmere regler om, at godkendelsesmyndighedens afgørelser om, at en virksomhed, et anlæg eller en indretning eller en ændring eller en udvidelse ikke er godkendelsespligtig, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

§ 91. Medmindre andet fremgår af lovens bestemmelser, jf. dog § 92, kan kommunalbestyrelsens afgørelser og beslutninger efter loven eller regler, der er fastsat med hjemmel i loven, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet. Tilsvarende gælder for afgørelser truffet af miljøministeren efter lovens kapitel 4-6 og 9 a, afgørelser truffet i medfør af § 25 eller § 82 samt afgørelser efter § 70 a, § 70 b og § 72, når disse afgørelser vedrører sager efter lovens kapitel 4-6 og 9 a og afgørelser truffet i medfør af § 25 eller § 82.

Stk. 2. Afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen efter lovens § 58 kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet. Tilsvarende gælder for afgørelser truffet af miljøministeren efter lovens § 58 og afgørelser truffet i medfør af § 82, når disse afgørelser vedrører sager efter § 58.

— Stk. 3 Bestemmelserne i § 78, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse på afgørelser i klagesager.

§ 100. Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan påklage afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om, jf. § 76, stk. 1. Lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, kan påklage afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om, jf. § 76, stk. 1, når afgørelsen berører sådanne interesser og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

Stk. 2. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan påklage afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3-5 og 9 a.

Stk. 3. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, kan påklage afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3-5 og 9 a, når afgørelsen berører sådanne interesser, og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

Stk. 4. Lokale afdelinger af landsdækkende foreninger eller organisationer er ikke omfattet af bestemmelsen i stk. 1-3.

Stk. 5. Natur- og Miljøklagenævnet kan til efterprøvelse af klageberettigelsen forlange, at foreningen eller organisationen fremsender vedtægterne.

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 med senere ændringer)

§ 76. Medmindre andet fremgår af lovens bestemmelser, jf. dog § 78, kan kommunalbestyrelsens afgørelser og beslutninger efter loven eller regler, der er fastsat med hjemmel i loven, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

Stk. 2. Tilsvarende gælder for afgørelser truffet af miljøministeren i medfør af § 65 og afgørelser truffet af miljøministeren i medfør af §§ 50, 51 og 53 i sager, hvor ministeren har besluttet at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser i medfør af § 65.

§ 86. Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan påklage afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om, jf. § 61.

Stk. 2. Lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, kan påklage afgørelser, som foreningen har ønsket underretning om, jf. § 61, når afgørelsen berører sådanne interesser og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

§ 87. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan påklage afgørelser truffet med hjemmel i bestemmelserne i kapitel 3, 4 og 5 a.

Stk. 2. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, kan påklage afgørelser truffet med hjemmel i bestemmelserne i kapitel 3, 4 og 5 a, når afgørelsen berører sådanne interesser og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

Havmiljøloven (Lovbekendtgørelse nr. 963 af 3. juli 2013 med senere ændringer)

§ 51. Følgende afgørelser kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet:

- 1) Afgørelser efter § 24 a, stk. 1, og afgørelser truffet efter regler fastsat med hjemmel i § 24 a, stk. 2-5.
- 2) Miljøministerens afgørelser om dumpning af optaget havbundsmateriale, jf. § 26, og ministerens afgørelse om foretagelse af undersøgelser heraf efter § 45 a.
- 3) Afgørelser om dispensationer truffet efter regler fastsat med hjemmel i § 19 b, stk. 3.
- 4) Afgørelser truffet efter regler fastsat med hjemmel i § 33, stk. 2.
- 5) Afgørelser efter kapitel 14 a.

Stk. 2.

§ 52. Afgørelser efter § 24 a, § 26 og kapitel 14 a samt afgørelser truffet efter regler, der er fastsat i medfør af 19 b, stk. 3, og § 33, stk. 2, kan påklages af

- 1) enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald,
- 2) kommunalbestyrelsen,
- 3) Sundhedsstyrelsen,
- 4) Forbrugerrådet,
- 5) Danmarks Fiskeriforening,
- 6) Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere,
- 7) Danmarks Rederiforening,
- 8) Bilfærgernes Rederiforening,
- 9) Arbejderbevægelsens Erhvervsråd,
- 10) Danske Havne og
- 11) Foreningen af Lystbådehavne i Danmark (FLID).

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte afgørelser kan endvidere påklages af

- 1) lokale foreninger eller organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, i det omfang foreningen eller organisationen har ønsket underretning om afgørelserne, jf. § 49, stk. 3.
- 2) lokale foreninger eller organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, i det omfang foreningen eller organisationen har ønsket underretning om afgørelserne, jf. § 49, stk. 3, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- 3) landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, og
- 4) landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Stk. 3. Natur- og Miljøklagenævnet kan til efterprøvelse af klageberettigelsen forlange, at foreningen eller organisationen fremsender vedtægterne.

Stk. 4. Lokale afdelinger af landsdækkende foreninger er ikke omfattet af bestemmelserne i stk. 2.

Stk. 5. Et forbud eller påbud efter § 42 a, § 43 eller § 43 c, stk. 1 eller 2, kan påklages af afgørelsens adressat.

Havmiljøloven (~~Lovbekendtgørelse nr. 929 af 24. september 2009 med senere ændringer~~)

§ 51. Følgende afgørelser kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet:

- 1) Miljøministerens afgørelser om dumpning af optaget havbundsmateriale, jf. § 26, og ministerens afgørelse om foretagelse af undersøgelser heraf efter § 45 a.
- 2) Afgørelser truffet efter regler fastsat med hjemmel i § 33, stk. 2.
- 3) Afgørelser efter kapitel 14 a.

Stk. 2.....

§ 52. Afgørelser efter § 26 og kapitel 14 a samt afgørelser truffet efter egler, der er fastsat i medfør af § 33, stk. 2, kan påklages af

- 1) enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald,
- 2) kommunalbestyrelsen,
- 3) Sundhedsstyrelsen,
- 4) Forbrugerrådet,
- 5) Danmarks Fiskeriforening,
- 6) Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere,
- 7) Danmarks Rederiforening,
- 8) Biltfærgernes Rederiforening,
- 9) Arbejderbevægelsens Erhvervsråd,
- 10) Danske Havne og
- 11) Foreningen af Lystbådehavne i Danmark (FLID).

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte afgørelser kan endvidere påklages af

- 1) lokale foreninger eller organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, i det omfang foreningen eller organisationen har ønsket underretning om afgørelserne, jf. § 49, stk. 3,
- 2) lokale foreninger eller organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, i det omfang foreningen eller organisationen har ønsket underretning om afgørelserne, jf. § 49, stk. 3, når afgørelsen berører sådanne interesser,
- 3) landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, og
- 4) landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Stk. 3. Natur- og Miljøklagenævnet kan til efterprøvelse af klageberettigelsen forlange, at foreningen eller organisationen fremsender vedtægterne.

Stk. 4. Lokale afdelinger af landsdækkende foreninger er ikke omfattet af bestemmelserne i stk. 2.

Stk. 5. Et forbud eller påbud efter § 43 eller § 43 a, stk. 1 eller 2, kan påklages af afgørelsens adressat.

Havstrategiloven (lov nr. 522 af 22. maj 2010)

§ 19. Afgørelser truffet efter §§ 12 og 13 kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet, for så vidt angår processuelle spørgsmål i forbindelse med tilvejebringelsen af havstrategierne.

§ 20. Klageberettiget er følgende:

- 1) Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- 2) Offentlige myndigheder.
- 3) Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- 4) Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- 5) Erhvervsorganisationer, der varetager interesser inden for lovens område.

Stk. 2. Ved klage efter stk. 1, nr. 3-5, kan Natur- og Miljøklagenævnet kræve, at foreningerne eller organisationerne dokumenterer deres klageberettigelse ved indsendelse af vedtægter.

§ 21. Klage skal være indgivet skriftligt, inden 4 uger efter at basisanalyser, beskrivelser af god miljøtilstand, fastsættelse af miljømål og dertil knyttede indikatorer, overvågningsprogrammer og indsatsprogrammer er offentliggjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Stk. 2. Klage indgives til miljøministeren, der sender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, jf. § 19, ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

§ 22. En klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Planloven (Lovbekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013 937 af 24. september 2009 om planlægning med senere ændringer)

Kapitel 14

Klage og søgsmål

§ 58. Til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet kan påklages:

- 1) Kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 35, stk. 1.
- 2) Kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 47, stk. 1.
- 3) Kommunalbestyrelsens og miljøministerens afgørelser om tilladelser efter regler fastsat af miljøministeren i henhold til § 11 g, stk. 4, jf. dog stk. 3.
- 4) Regionsrådets og kommunalbestyrelsens afgørelser om andre forhold, der er omfattet af denne lov og regler udstedt i medfør af loven, for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. dog stk. 2 og 3.
- 5) Miljøministerens afgørelser om andre forhold i sager, hvor ministeren har overtaget kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser efter regler fastsat i henhold til § 11 i, stk. 1, for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens vedtagelse af en kommuneplan eller en lokalplan kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt planen er i strid med beskrivelsen af den ønskelige fremtidige udvikling i den regionale udviklingsplan, jf. § 11, stk. 4, nr. 1.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at klager over VVM-afgørelser, der er omfattet af stk. 1, nr. 4 og 5, i visse tilfælde skal behandles af Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

§ 58 a. Foreningers afgørelser efter § 21, stk. 1, kan påklages til kommunalbestyrelsen.

§ 58 b. Klager vedrørende aftaler om udbygning af infrastruktur eller betaling for kommuneplantillæg og lokalplaner, jf. § 21 b og § 21 c, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.
~~Klager vedrørende udbygningaftaler, jf. § 21 b, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.~~

§ 59. Klageberettiget efter § 58 er miljøministeren og i øvrigt enhver med retlig interesse i sagens udfald, herunder en nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.

Stk. 2. Klageberettiget efter § 58, stk. 1, nr. 1, 3, 4 og 5, er endvidere landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, på betingelse af,

- 1) at foreningen eller organisationen har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og
- 2) at foreningen eller organisationen repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Miljømålsloven (-lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 med senere ændringer)

§ 53. Afgørelser truffet efter følgende bestemmelser kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet:

- 1) § 29, for så vidt angår fastsættelse af mål, indsatsprogram og vandplanens tilvejebringelse.
- 2) § 31 c, for så vidt angår handleplanens indhold og tilvejebringelse, jf. §§ 31 a-31 e.
- 3) § 45, for så vidt angår fastsættelse af mål, indsatsprogram og Natura 2000-planens tilvejebringelse.
- 4) § 46 c, for så vidt angår handleplanens indhold og tilvejebringelse, jf. §§ 46 a-46 e

§ 55. Klageberettiget er følgende:

- 1) Miljøministeren.
- 2) Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- 3) Offentlige myndigheder.
- 4) Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.
- 5) Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- 6) Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Stk. 2. Ved klage efter stk. 1, nr. 5 og 6, kan Natur- og Miljøklagenævnet kræve, at foreningerne eller organisationerne dokumenterer deres klageberettigelse ved indsendelse af vedtægter.

Lovbekendtgørelse nr. 889 af 4. juli 2007 om anvendelse af Danmarks undergrund

~~**§ 37 a.** Enhver med en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen kan klage til Energiklagenævnet over de miljømæssige forhold i afgørelser i henhold til §§ 10, 17 og 28, hvis afgørelserne tillige er omfattet af §§ 28 a og 28 b.~~
~~*Stk. 2.* Lokale og landsdækkende foreninger eller organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, kan klage over de i stk. 1 angivne afgørelser. Det samme gælder for lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når en afgørelse berører sådanne interesser.~~

~~Stk. 3. Lokale og landsdækkende foreninger eller organisationer fremsender senest samtidig med klagen deres vedtægter til Energiklagenævnet som dokumentation for, at de er lokale eller landsdækkende, og at deres formål opfylder de i stk. 2 angivne krav.~~

~~Stk. 4. Klage skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.~~

~~Stk. 5. En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.~~

~~Stk. 6. Klage over en tilladelse til et projekt omfattet af stk. 1 har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer andet.~~

~~Stk. 7. Energiklagenævnets afgørelser kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.~~

Lovbekendtgørelse nr. 960 af 13. september 2011 om anvendelse af Danmarks undergrund

§ 37 a. Energiklagenævnet behandler klager over afgørelser truffet af klima- og energiministeren efter denne lov eller regler udstedt i henhold til loven.

~~Stk. 2. Enhver med væsentlig og individuel interesse i afgørelsen kan klage over afgørelser truffet i medfør af denne lov.~~

~~Stk. 3. Endvidere er lokale og landsdækkende foreninger eller organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når en afgørelse berører sådanne interesser, klageberettigede, for så vidt angår de miljømæssige forhold i afgørelser i henhold til §§ 10, 17, 23 d, 23 u og 28, hvis afgørelserne tillige er omfattet af §§ 28 a og 28 b. Disse foreninger eller organisationer fremsender senest samtidig med klagen deres vedtægter til Energiklagenævnet som dokumentation for, at de er lokale eller landsdækkende, og at deres formål opfylder de angivne krav.~~

~~Stk. 4. Klagen skal være indgivet skriftligt til Energiklagenævnet inden 4 uger fra tidspunktet, hvor afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.~~

~~Stk. 5. En tilladelse i henhold til §§ 10, 17, 23 d, 23 u og 28, hvor tilladelsen tillige er omfattet af §§ 28 a og 28 b, må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.~~

~~Stk. 6. Klage over en tilladelse til et projekt omfattet af stk. 5 har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer andet.~~

~~Stk. 7. Afgørelser truffet af Energistyrelsen eller en anden statslig myndighed, som ministeren har henlagt sine beføjelser til, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed end Energiklagenævnet.~~

Lovbekendtgørelse nr. 1101 af 18. november 2005 om kontinentalsoklen med senere ændringer

§ 6 a. Enhver med en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen kan klage til Energiklagenævnet over de miljømæssige forhold i afgørelser i henhold til §§ 4 og 4 b.

Stk. 2. Lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, kan klage over de i stk. 1 angivne afgørelser. Det samme gælder for lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når en afgørelse berører sådanne interesser.

Stk. 3. Lokale og landsdækkende foreninger og organisationer fremsender senest samtidig med klagen deres vedtægter til Energiklagenævnet som dokumentation for, at de er lokale eller landsdækkende, og at deres formål ligger inden for de i stk. 2 angivne krav.

Stk. 4. Klage skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Stk. 5. En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Stk. 6. Klage over en tilladelse til et projekt omfattet af stk. 1 har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 7. Energiklagenævnets afgørelser kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

VE-loven: Lov nr. 1392 af 27. december 2008 om fremme af vedvarende energi

Lovbekendtgørelse nr. 1074 af 8. november 2011 om fremme af vedvarende energi

§ 67. Enhver med en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen kan klage til Energiklagenævnet over de miljømæssige forhold i afgørelser i henhold til § 25, hvis afgørelserne tillige er omfattet af §§ 26-28.

Stk. 2. Lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, kan klage over afgørelserne nævnt i stk. 1. Det samme gælder for lokale og landsdækkende foreninger og

organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når en afgørelse berører sådanne interesser.

Stk. 3. Lokale og landsdækkende foreninger og organisationer fremsender senest samtidig med klagen deres vedtægter til Energiklagenævnet som dokumentation for, at de er lokale eller landsdækkende, og at deres formål opfylder kravene i stk. 2.

Stk. 4. Klage i henhold til stk. 1 og 2 skal være indgivet skriftligt, inden 4 uger efter at afgørelsen er offentligt bekendtgjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Stk. 5. En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Stk. 6. Klage over en tilladelse til et projekt omfattet af stk. 1 har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 7. Energiklagenævnets afgørelser kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Naturbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelse af nr. 951 af 3. juli 2013 ~~933 af 24. september 2009~~ om naturbeskyttelse med senere ændringer)

§ 78. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter loven eller de regler, der udstedes efter loven, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet efter bestemmelserne i dette kapitel. Afgørelser efter § 73, stk. 6, kan dog ikke påklages.

Stk. 2. Miljøministeren kan bestemme, at afgørelser, der træffes af amtsrådet efter regler udstedt efter § 20, stk. 2, ikke skal kunne påklages.

Stk. 3. Fredningsnævnets afgørelser efter § 50, stk. 1, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet efter bestemmelserne i dette kapitel. For klage over fredningsnævnets øvrige afgørelser gælder § 43.

Stk. 4. Miljøministerens afgørelser efter § 9, § 11, stk. 1 og 2, § 27, stk. 1 og 2, § 53, stk. 1, 2 og 4, og § 65, stk. 1, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet efter bestemmelserne i dette kapitel.

Stk. 5. Afgørelser efter kapitel 11 a kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

Stk. 6. Miljøministeren kan fastsætte bestemmelser om klage over afgørelser truffet af ministeren efter regler udstedt i medfør af loven. Miljøministeren kan bestemme, at sådanne afgørelser kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, eller at sådanne afgørelser ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 7. Miljøministeren kan fastsætte bestemmelser om klage over afgørelser truffet af en myndighed, som efter miljøministerens bestemmelse efter § 73, stk. 3, fører tilsyn med overholdelsen af loven. Miljøministeren kan bestemme, at sådanne afgørelser kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, eller at sådanne afgørelser ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

§ 86. Klageberettiget er

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- 3) offentlige myndigheder,
- 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Stk. 2. Ved klage efter stk. 1, nr. 6 og 7, kan Natur- og Miljøklagenævnet kræve, at foreningerne eller organisationerne dokumenterer deres klageberettigelse ved indsendelse af vedtægter eller på anden måde.

Råstofloven (lovbekendtgørelse nr. 657 af 27. maj 2013 ~~950 af 24. juni 2009~~ om råstoffer med senere ændringer)

§ 13. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter loven eller regler fastsat i medfør af loven kan, for så vidt angår forekomster på landjorden, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet efter §§ 15 og 16. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter kapitel 7 a kan dog påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

Kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 7, stk. 2, § 9, stk. 2, og § 11 kan dog ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Regionsrådets afgørelser kan, for så vidt angår retlige spørgsmål, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet efter §§ 15 og 16.

Stk. 3. Miljøministerens afgørelser efter regler fastsat i medfør af § 36 kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet efter §§ 15 og 16. Øvrige afgørelser, som miljøministeren træffer efter loven eller efter regler fastsat i medfør af loven vedrørende forekomster på landjorden, kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

§ 15. Klageberettiget er

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) offentlige myndigheder,
- 3) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- 4) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- 5) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- 6) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
- 7) enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Stk. 2. Afgørelser efter kapitel 7 a kan påklages af de personer, organisationer m.v., der er nævnt i stk. 1, nr. 1 og 4-7.

Stk. 3. Ved klage efter stk. 1, nr. 5 og 6, jf. stk. 2, kan Natur- og Miljøklagenævnet kræve, at foreningerne eller organisationerne dokumenterer deres klageberettigelse ved indsendelse af vedtægter eller på anden måde.

§ 26. Afgørelser truffet af miljøministeren efter kapitel 7 a kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som

Stk. 2. Afgørelser truffet af miljøministeren efter §§ 20, 23 og 24 eller afgørelser truffet efter regler fastsat i medfør sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet af § 20 a, stk. 5, og § 23, stk. 2, kan, for så vidt angår vilkår til beskyttelse af kulturarv, natur og miljø, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet. Tilsvarende gælder for afgørelser truffet efter § 22, stk. 1, om vilkårene for områders udlægning til fælles råstofindvinding.

Stk. 3. Afgørelser efter § 20 om enkeltstående indvinding af op til 50.000 m³ oprensnings- og uddybningsmaterialer til nyttiggørelse kan dog ikke påklages til anden administrativ myndighed. Tilsvarende gælder for afgørelser efter § 20, stk. 2, nr. 2, der indeholder vilkår, som er fastsat i regler udstedt i medfør af § 22, stk. 1.

§ 26 a. Klageberettiget er

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) offentlige myndigheder,
- 3) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- 4) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- 5) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- 6) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser,
- 7) Dansk Industri,
- 8) Danmarks Rederiforening,
- 9) Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere,
- 10) Danmarks Fiskeriforening og
- 11) enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Stk. 2. Afgørelse af, om en indvinding, jf. § 23, stk. 1, må antages at kunne påvirke miljøet i væsentlig grad, og tilladelse i henhold til § 20 til en sådan indvinding kan tillige påklages af lokale foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.

Stk. 3. Afgørelser efter kapitel 7 a kan påklages af den kreds af klageberettigede, som er nævnt i stk. 1, nr. 1, 4-6 og 11.

Stk. 4. Ved klage efter stk. 1, nr. 5 og 6, jf. stk. 3, kan Natur- og Miljøklagenævnet kræve, at foreningerne eller organisationerne dokumenterer deres klageberettigelse ved indsendelse af vedtægter eller på anden måde.

§ 60. Afgørelser efter § 4, § 6, § 7, stk. 2, § 13, § 15, stk. 2, § 17, stk. 3, §§ 19-21, § 38, § 39 og § 51, stk. 2 og 3, der er truffet af miljøministeren eller efter bemyndigelse fra ministeren, jf. § 43, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

Stk. 2. Afgørelser efter kapitel 8 a, der er truffet af miljøministeren eller efter bemyndigelse fra ministeren, jf. § 43, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

§ 62. Afgørelser, der kan påklages efter denne lov eller regler, der er udstedt i medfør af loven, kan påklages af

1) adressaten for afgørelsen og
2) enhver, som i øvrigt har en individuel, væsentlig interesse i sagen.
Stk. 2. Afgørelser, der er truffet efter denne lovs §§ 4 og 6, § 15, stk. 2, § 17, stk. 3, §§ 19-21 og 38, jf. § 11, stk. 1, samt vilkår fastsat for disse afgørelser efter § 39 kan endvidere påklages af

1) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
2) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
3) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
4) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Stk. 3. Afgørelser, der er truffet efter denne lovs kapitel 8 a, kan påklages af

1) de personer m.v., som er nævnt i stk. 1, og
2) de foreninger og organisationer, der er nævnt i stk. 2, nr. 2-4.

Stk. 4. Ved klage efter stk. 2, nr. 2 og 3, kan Natur- og Miljøklagenævnet kræve, at foreningerne eller organisationerne dokumenterer deres klageberettigelse ved at indsende vedtægter eller på anden måde.

Stk. 4. De foreninger og organisationer, der er nævnt i stk. 2, skal underrettes skriftligt om de afgørelser, der er nævnt i stk. 2, hvis de anmoder om det.

Sommerhusloven (lovbekendtgørelse nr. 949 af 3. juli 2013, ~~785 af 21. juni 2007~~ om sommerhuse og camping m.v.)

- med senere ændringer -

§ 10 d. Miljøministeren kan bemyndige en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder at afgørelserne ikke skal kunne påklages.

Stk. 3. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter forhandling med vedkommende minister bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 1.

§ 10 e. Afgørelser truffet efter lovens §§ 2 og 8 af miljøministeren eller afgørelser truffet efter bemyndigelse af en kommunalbestyrelse, jf. § 2, stk. 2, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

Stk. 2. Klageberettiget er

1) adressaten for afgørelsen,
2) offentlige myndigheder og
3) enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Stk. 3. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Stk. 4. Klage indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Stk. 5. En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 4. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 5. Når myndigheden videregiver klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 6. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videregivet til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.

Stk. 7. En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Vandløbsloven (lovbekendtgørelse nr. 927 af 24. september 2009 ~~789 af 21. juni 2007~~ om vandløb med senere ændringer)

§ 80. Vandløbsmyndighedens afgørelser, bortset fra afgørelser om erstatning og andre økonomiske spørgsmål, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet. Afgørelser efter § 54 a kan dog ikke påklages.

Stk. 2. Afgørelser efter kapitel 11 a kan dog påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet. Stk. 1, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan miljøministeren fastsætte regler om, at vandløbsmyndighedens afgørelser i nærmere angivne grupper af sager om private vandløb ikke skal kunne påklages til anden administrativ myndighed.

§ 84. Vandløbsmyndighedens afgørelser kan påklages af:

- 1) den, afgørelsen er rettet til,
- 2) enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald og
- 3) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.

Stk. 2. Afgørelser efter kapitel 5 vedrørende regulativer for offentlige vandløb kan desuden påklages af

- 1) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- 2) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- 3) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Stk. 3. Afgørelser efter kapitel 11 a kan påklages af

- 1) de personer m.v., der er nævnt i stk. 1, nr. 1 og 2, og
- 2) de foreninger og organisationer, der er nævnt i stk. 2.

Stk. 4. Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund kan påklage visse større sager efter kapitlerne 6, 7 og 8 efter miljøministerens nærmere bestemmelse.

Stk. 5. Ved klage efter stk. 2, nr. 2 og 3, jf. stk. 3, nr. 2, kan Natur- og Miljøklagenævnet kræve, at foreningerne eller organisationerne dokumenterer deres klageberettigelse ved indsendelse af vedtægter eller på anden måde.

Også for Fødevareministeriets vedkommende gælder de ovenfor anførte generelle principper for administrativ og judiciel prøvelse. Hertil kommer, at der i henhold til driftslovens § 16, stk. 3, ved bjørneklobekendtgørelsens § 6, stk. 1, er givet klageadgang for Dansk Landbrug, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet.

Art. 9, stk. 3. I tillæg til og med forbehold for procedurerne om prøvelse efter stk. 1 og 2 ovenfor, sikrer hver part, at medlemmer af offentligheden, der opfylder eventuelle kriterier i national ret, har adgang til administrative eller retslige procedurer for at anfægte private personers og offentlige myndigheders handlinger og undladelser, der er i strid med de bestemmelser i national ret, der vedrører miljøet.

Ud over de ovenfor nævnte muligheder for at gå til klagenævn er der administrativt mulighed for at gå til Statsforvaltningen (kommunaltilsynet) og politiet for at anfægte private personers og

|

offentlige myndigheders handlinger og undladelser, der er i strid med de bestemmelser i national ret, der vedrører miljøet. Der er også mulighed for at klage til Folketingets Ombudsmand.

Ombudsmandens kompetence omfatter alle dele af den offentlige forvaltning. Han skal bedømme, om myndigheder eller personer, der er omfattet af ombudsmandens virksomhed, handler i strid med gældende ret eller på anden måde gør sig skyldig i fejl eller forsømmelser ved udøvelsen af deres opgaver. Kontrollen omfatter både afgørelser og anden forvaltningsvirksomhed. Klage kan indgives af enhver, og klagen skal være indgivet inden et år efter, at forholdet er "begået". Ombudsmanden afgør, om en klage giver tilstrækkelig grund til undersøgelse. Hans sanktionsmuligheder er at fremsætte kritik, afgive henstillinger og i øvrigt give sin opfattelse af en sag. I overensstemmelse med den erklæring, der blev afgivet under forhandlingerne om ombudsmandsinstitutionen, anser Danmark muligheden for at indbringe sager for ombudsmanden for at være en mulighed for prøvelse ved et uafhængigt administrativt organ.

Statsforvaltningen varetager tilsynet med kommunerne. Statsforvaltningen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, herunder kommunale forskrifter, der er udstedt i medfør af denne lovgivning. Statsforvaltningen fører ikke tilsyn, i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage stilling til den pågældende sag. Statsforvaltningen beslutter selv, om der er tilstrækkeligt grundlag for at rejse en tilsynssag. Statsforvaltningen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser og kan sætte kommunale afgørelser, der er truffet i strid med lovgivningen, ud af kraft. Statsforvaltningen kan endvidere under de i lovgivningen anførte betingelser pålægge tvangsbøder, anlægge erstatnings- og anerkendelsessøgsmål samt indgå aftale om erstatningsretlig bod.

Desuden kan der ske anmeldelse til miljømyndighederne eller politianmeldelse ved manglende overholdelse af miljøreglerne.

Herudover er der muligheden for at få en sag prøvet ved domstolene, jf. grundlovens § 63.

Et konsulentfirma har i 2007 på vegne af Europa-Kommissionen udarbejdet en rapport om EU-landenes opfyldelse af artikel 9, stk. 3. Landerapporten for Danmark (Measures on access to justice in environmental matters (Article 9(3))) konkluderer, at det danske system generelt er tilstrækkeligt.

Art. 9, stk. 4. I tillæg til og med forbehold for stk. 1, skal procedurerne, der er fastsat i stk. 1, 2 og 3 ovenfor stille tilstrækkelige og effektive retsmidler til rådighed, inklusive foreløbige retsmidler, hvor dette findes passende, der skal være rimelige og retfærdige, betimelige og ikke uoverkommeligt dyre. Afgørelser efter denne artikel skal være skriftlige eller registreres på skrift. Domstolsafgørelser, og når det er muligt, andre organers afgørelser, skal være offentligt tilgængelige.

Domstolsafgørelser vedrørende:

- aktindsigt i miljøoplysninger,
- offentlig deltagelse i afgørelser vedrørende konkrete aktiviteter med indvirkning på miljøet eller
- foreneligheden med miljølovgivningen af privates eller offentlige myndigheders handlinger og undladelser

er offentligt tilgængelige, jf. miljøoplysningslovens § 5 a, stk. 1.

Endvidere er der i retsplejelovens kapitel 3 om aktindsigt fastsat mulighederne for generelt at få aktindsigt i domme, kendelser m.v.

Skriftlighedskrav og bindende afgørelser

Administrative afgørelser

Der er i dansk forvaltningsret ingen almindelig regel om, at administrative afgørelser skal være skriftlige. Det er imidlertid den almindelige praksis, at administrative afgørelser meddeles skriftligt. Denne almindelige praksis suppleres af princippet om god forvaltningsskik, hvorefter borgernes skriftlige henvendelser skal besvares skriftligt, ligesom særligt indgribende afgørelser skal meddeles skriftligt. Hertil kommer, at en borger efter forvaltningslovens § 23 kan forlange at få en skriftlig begrundelse for en afgørelse, der er meddelt mundtligt, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende medhold. Administrative afgørelser er i øvrigt bindende.

For så vidt angår sager om aktindsigt i miljøoplysninger fastsætter § 4, stk. 4, i ~~miljøoplysningsloven lov om aktindsigt i miljøoplysninger~~, at afslag skal begrundes og være ledsaget af en klagevejledning. Afslag meddeles skriftligt, hvis anmodningen er fremsat skriftligt, eller hvis den, der fremsatte anmodningen, ønsker det. Kravet om skriftlighed gælder både myndigheder og organer omfattet af lovens § 1, og kravet omfatter ethvert afslag, herunder afslag på at modtage oplysningerne i en bestemt form.

Ombudsmanden

I overensstemmelse med den erklæring, der blev afgivet under forhandlingerne om Århuskonventionen vedrørende ombudsmandsinstitutionen, anser Danmark muligheden for at indbringe sager for ombudsmanden for at være en mulighed for prøvelse ved et uafhængigt administrativt organ. Ombudsmandens afgørelser er skriftlige, men ikke bindende. I praksis efterlever forvaltningen generelt ombudsmandens henstillinger.

Folketingets Ombudsmand har en særlig fremtrædende rolle ved prøvelse af aktindsigtssager – en rolle som er fremhævet i forbindelse med vedtagelsen af den nye offentlighedslov af 2014. Ombudsmanden skal ikke alene aktivt være en prøvelsesinstans, men også medvirke til overvågning af aktindsigtsreglernes funktion og i 2017 afgive en rapport til Folketingets Retsudvalg med en vurdering af om den nye regulering fungerer efter hensigten.

Ombudsmandens stillingtagen i en sag, begrænser ikke domstolenes adgang til en efterfølgende prøvelse af samme sag.

Domstolsafgørelser er skriftlige, bindende og kan tvangsfuldbyrdes, jfr. retsplejelovens regler.

Ikke uoverkommeligt dyre procedurer efter art. 9, stk. 1, 2 og 3:

~~Det er på Naturklagenævnets område fastsat, at der i størsteparten af de sager, som nævnet behandler, skal betales et gebyr på 500 kr. ved indbringelsen af sager.~~

Det koster 500 kr. (2012-niveau) at indbringe en klage for Natur- og Miljøklagenævnet. Visse klager er dog undtaget fra gebyrkravet. Det gælder f.eks. klager, der udelukkende vedrører afslag på aktindsigt efter offentlighedsloven, forvaltningsloven eller miljøoplysningsloven, jf. lovbekendtgørelse af lov om Natur- og Miljøklagenævnet nr. 736 af 14. juni 2013.

~~Pr. 1. januar 2011 sammenlægges de to eksisterende administrative klagenævn på miljøområdet til et nævnt – Natur og Miljøklagenævnet. Se nærmere lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur og Miljøklagenævnet. Der er den 17. november 2010 fremsat et lovforslag til ændring af lov om Natur og Miljøklagenævnet (L 58, FT 2010-2011), hvorefter privatpersoner skal betale et gebyr på 500 kr., mens virksomheder, organisationer og myndigheder skal betale et gebyr på 3.000 kr.~~

Det er gratis at klage til Ombudsmanden.

For så vidt angår domstolsprøvelse betales en retsafgift ved anlæggelse af en sag. Herudover er der sædvanligvis udgifter til advokatbistand og sagkyndig bistand m.v.

Der er mulighed for efter reglerne i retsplejelovens kapitel 31 at få fri proces og offentlig retshjælp. Fri proces indebærer bl.a., at vedkommende part får beskikket en advokat til udførelse af sagen mod vederlag af statskassen. Derudover er der i et vist omfang mulighed for at få offentlig retshjælp. Der gælder de samme økonomiske betingelser for at være berettiget til retshjælp som for at kunne opnå fri proces. Retshjælpen omfatter rådgivning og udfærdigelse af enkelte skriftlige henvendelser af sædvanlig art, herunder ansøgning om fri proces, processkrifter i retssager og deltagelse i møder mm. Retshjælp kan endvidere ydes til at klage over offentlige myndigheders afgørelser. Herudover kan domstolene i et vist omfang under verserende retssager beskikke en advokat.

Private kan efter retspraksis i et vist omfang få nedlagt fogedforbud mod andres handlinger i strid med regler af offentligretlig karakter, jf. Bernhard Gomard: Fogedret (4. udg. 1997), s. 383-384 og 388-391.

Art. 9, stk. 5. Med henblik på at fremme effektiviteten af bestemmelserne i denne artikel sikrer hver part, at offentligheden informeres om adgangen til administrativ og retslig prøvelse og overvejer etableringen af passende støtteordninger til at fjerne eller reducere finansielle og andre barrierer for adgangen til klage og domstolsprøvelse.

Information om mulighederne for administrativ og retslig prøvelse

Se besvarelse under art. 3, stk. 2.

XXXI. Hjemmesider relevante for implementeringen af artikel 9

<http://fvm.dk/ministeriet/om-ministeriet/ministeriets-organisation/klagecenteret/>; www.nmkn.dk; www.ombudsmanden.dk; www.retshjaelpen.dk; www.domstol.dk; www.statsforvaltningen.dk; www.politi.dk;

På www.retsinfo.dk kan følgende regulering, der er relevant for den danske implementering af kravene i konventionens art. 9, findes:

- Forvaltningsloven: lovbekendtgørelse nr. ~~1365 af 7. december 2007 som senest ændret ved lov nr. 503 af 12. juni 1988 af 9. oktober 2012~~
- Havmiljøloven: Lovbekendtgørelse nr. ~~963 af 3. juli 2013 925 af 28. september 2005 med senere ændringer~~
- Husdyrgodkendelsesloven: Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

- Kontinentalsokkelloven: Lovbekendtgørelse nr. 1101 af 18. november 2005 om kontinentalsoklen, som ændret ved § 2 i lov nr. 548 af 6. juni 2007
- VE-loven: Lov nr. 1074 af 8. november 2011~~1392 af 27. december 2008~~ om fremme af vedvarende energi
- Miljøbeskyttelsesloven: Lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 med senere ændringer
- Miljøoplysningsloven: lovbekendtgørelse nr. 660 af 14. juni 2006 om aktindsigt i miljøoplysninger med senere ændringer
- Naturbeskyttelsesloven: Lovbekendtgørelse nr. 963 af 3. juli 2013~~933 af 24. september 2009~~ om naturbeskyttelse ~~med senere ændringer~~
- Planloven: Lovbekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013~~937 af 24. september 2009~~ om planlægning med senere ændringer
- Retsplejloven: Lovbekendtgørelse nr. ~~1237 af 26. oktober 2010~~1008 af 24. oktober 2012
- Råstofloven: Lovbekendtgørelse nr. 657 af 27. maj 2013~~784 af 21. juni 2007~~ om råstoffer med senere ændringer
- Skovloven: Lovbekendtgørelse nr. 678 af 14. juni 2013~~945 af 24. september 2009~~ om skove ~~med senere ændringer~~
- Sommerhusloven: Lovbekendtgørelse nr. 949 af 3. juli 2013~~785 af 21. juni 2007~~ om sommerhuse og camping mv. med senere ændringer
- Undergrundsloven: Lovbekendtgørelse nr. 960 af 13. september 2011~~889 af 4. juli 2007~~ om anvendelse af Danmarks undergrund
- Vandløbsloven: Lovbekendtgørelse nr. 927 af 24. september 2009~~789 af 21. juni 2007~~ om vandløb med senere ændringer
- Museumsloven: Lovbekendtgørelse nr. 1505 af 14. december 2006 om museumsloven.
- Driftsloven: Lovbekendtgørelse nr. 191 af 12. marts 2009 om drift af landbrugsjorder
- Bjørneklobekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 862 af 10. september 2009 om bekæmpelse af kæmpebjørneklo.
- Miljømålsloven: Lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009
- Bekendtgørelse nr. 310 af 20. marts 2013 om Fødevareministeriets Klagecenters opgaver og beføjelser
- Lov om Natur- og Miljøklagenævnet, jf. lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013

XXXIII. LEGISLATIVE, REGULATORY AND OTHER MEASURES IMPLEMENTING THE PROVISIONS ON GENETICALLY MODIFIED ORGANISMS PURSUANT TO ARTICLE 6bis AND ANNEX I bis

i) De danske regler om udsætning i miljøet af GMO'er findes i lov om miljø og genteknologi (lovbekendtgørelse nr. 869 af 26. juni 2010), som er en implementering af EU Direktiv 2001/18/EF af 12. marts 2001 om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer. Loven indeholder i § 9 a, stk. 1, 2 og 3 følgende bestemmelser:

§ 9 a. Miljøministeren hører berørte myndigheder og organisationer i spørgsmål om godkendelse af genetisk modificerede organismer til udsætning.

Stk. 2. Ministeren hører offentligheden, inden der træffes afgørelse efter § 9. Ministeren fastsætter de nærmere regler herom.

Stk. 3. Ministeren informerer offentligheden om godkendelser efter § 9, om afgørelser efter § 17, stk. 5, samt i tilfælde, hvor nye oplysninger efter § 15, stk. 2, fører til ændringer i godkendelsen efter § 9. Ministeren fastsætter de nødvendige regler herfor, herunder om oprettelse af et register over udsætninger af genetisk modificerede organismer.

ii) I bekendtgørelserne på dette område er der ikke tilføjet undtagelser vedrørende høring af offentligheden.

iii) Bestemmelserne vedrørende, hvorledes offentligheden høres, er nærmere udmøntet i bekendtgørelse nr. ~~371319 af 20. januar~~ ~~2012~~ ~~2006~~ om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1211 af 11. oktober 2007. Af bekendtgørelsens kapitel 4 fremgår den nærmere procedure for høring og information af offentligheden i forbindelse med godkendelser til forsøgsudsætning og markedsføring af GMO'er, herunder:

Kapitel 4 Høring og information

§ 9. Miljøstyrelsen gennemfører offentlig høring, inden der træffes afgørelse om godkendelse til forsøgsudsætning eller markedsføring jf. §§ 4-5, herunder om fornyelse af godkendelser, jf. § 8.

Stk. 2. Høring kan ske udelukkende digitalt på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk.

§ 10. Miljøstyrelsen opretter på sin hjemmeside www.mst.dk et register over godkendelser til forsøgsudsætning og markedsføring, herunder godkendelser til markedsføring meddelt af et andet EU-medlemsland.

Stk. 2. Det i stk. 1 nævnte register skal, for så vidt angår forsøgsudsætninger, indeholde følgende oplysninger:

- 1) Ansøgers navn og adresse, beskrivelse af den eller de genetisk modificerede organismer, formålet med udsætningen og stedet for udsætningen.
- 2) Resumé af de miljø-, natur- og sundhedsmæssige risikovurderinger samt høringssvarene.
- 3) Miljøministerens vurdering af sagen.

4) Vilkår for gennemførelse af forsøgsudsætningen, jf. lovens § 16, og vilkår om rapportering efter at udsætningen er fuldført, jf. direktivets art. 10.

Stk. 3. Det i stk. 1 nævnte register skal, for så vidt angår afgørelser om godkendelse til markedsføring, indeholde de i direktivets art. 19 angivne oplysninger. For afgørelser efter loven offentliggøres tillige følgende oplysninger:

- 1) Ændringer eller tilføjelser til en eksisterende godkendelse om forsøgsudsætninger, jf. direktivets art. 8, stk. 2.
- 2) Ministerens brug af sikkerhedsklausulen i lovens § 17, stk. 5, i tilfælde, hvor der er berettiget grund til at formode, at en godkendelse efter lovens § 9, stk. 2, nr. 2, eller § 9, stk. 5, indebærer en risiko for miljø, natur og sundhed, jf. direktivets art. 23.
- 3) Resultaterne af overvågning af udsætninger til markedsføring ifølge direktivets art. 20, stk. 4.
- 4) Overtrædelse af lovens § 9, stk. 1, jf. direktivets art. 4, stk. 5.

~~§ 13. Inden miljøministeren træffer afgørelse om godkendelse til forsøgsudsætning eller markedsføring foretages offentlig høring.~~

~~Stk. 2. Høringen sker ved annoncering i landsdækkende aviser og på Miljøstyrelsens hjemmeside. For så vidt angår forsøgsudsætning sker høring tillige ved annoncering i lokale dagblade.~~

~~§ 14. På Miljøstyrelsens hjemmeside oprettes et register over miljøministerens afgørelser om godkendelser til forsøgsudsætning og markedsføring samt afgørelser om godkendelse til markedsføring meddelt af et andet EU-medlemsland.~~

~~Stk. 2. Registeret over afgørelser om godkendelser til forsøgsudsætninger indeholder de i § 6 nævnte oplysninger.~~

~~Stk. 3. Registeret over afgørelser om godkendelser til udsætninger til markedsføring skal indeholde de i direktivets art. 19 angivne oplysninger.~~

~~§ 15. På Miljøstyrelsens hjemmeside offentliggøres herudover følgende oplysninger:~~

~~1) Ændringer og/eller tilføjelser til en eksisterende godkendelse om forsøgsudsætninger, jf. direktivets art. 8, stk. 2.~~

~~2) Ministerens brug af sikkerhedsklausulen i lovens § 17, stk. 5, i tilfælde, hvor der er berettiget grund til at formode, at en godkendelse efter lovens § 9, stk. 2, nr. 2, eller § 9, stk. 5, indebærer en risiko for miljø, natur og sundhed, jf. direktivets art. 23.~~

~~3) Resultaterne af overvågning af udsætninger til markedsføring ifølge direktivets art. 20, stk. 4.~~

~~4) Overtrædelse af lovens § 9, stk. 1, jf. direktivets art. 4, stk. 5.~~

iv) I bekendtgørelse nr. ~~37 af 19. januar 2012~~ af ~~20. november 2012~~ om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer, som ændret ved bekendtgørelse nr. ~~1211 af 11. oktober 2007~~, er der taget højde for, at den information der er nævnt i bilag 1 bis, paragraf 4 til Artikel 6 bis ikke kan holdes fortroligt. I § 46 i bekendtgørelsen fremgår det, at for forsøgsudsætninger skal en godkendelse minimum indeholde følgende:

§ 4. Ansøgning om godkendelse til forsøgsudsætning behandles efter proceduren i direktivets art. 6, stk. 5. Ansøgningen indsendes til Miljøstyrelsen og skal indeholde dokumenterede oplysninger om de forhold, som fremgår af direktivets art. 6, stk. 2-4.

§ 6. En godkendelse skal som minimum indeholde en redegørelse for og en vurdering af de oplysninger, der fremgår af sagen, herunder:

1) Ansøgers navn og adresse, beskrivelse af den eller de genetisk modificerede organismer, formålet med udsætningen og stedet for udsætningen.

2) Resume af de miljø-, natur- og sundhedsmæssige risikovurderinger samt høringssvarene.

3) Miljøministerens vurdering af sagen.

4) Vilkår for gennemførelse af forsøgsudsætningen, jf. lovens § 16, samt vilkår om rapportering efter udsætningen er fuldført, jf. direktivets art. 10.

I henhold til § 104, stk. 2, i samme bekendtgørelse skal det offentlige tilgængelige register indeholde disse oplysninger.

I § 10, stk. 3 i samme bekendtgørelse fremgår det, at en godkendelse skal indeholde de i direktivets art. 19 angivne oplysninger samt at i henhold til § 14, stk. 3, i samme bekendtgørelse skal det offentlige tilgængelige register indeholde disse oplysninger.

y) I lov nr. 869 af 26. juni 2010 om miljø og genteknologi og i bekendtgørelse nr. 37 af 19. januar 2012 om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer er det tydeligt beskrevet, hvilken myndighed, der er ansvarlig for behandlingen af GMO-sager i Danmark, herunder også hvem borgerne skal henvende sig til, såfremt de vil have information herom.

a) De ovenfor nævnte regelsæt beskriver karakteren af de mulige godkendelser samt hvordan de opnås, herunder både er såvel godkendelser til af markedsføring og som godkendelser til af forsøgsudsætning.

b) Det fremgår tydeligt af bekendtgørelse nr. 37 af 19. januar 2012 at det er Miljøstyrelsen, som behandler ansøgninger om forsøgsudsætninger og markedsføringer af genmodificerede non-food produkter. Når det gælder import af genmodificerede fødevarer og foder, er det Fødevarestyrelsen i samarbejde med NaturErhvervstyrelsen og efter høring af Miljøstyrelsen Plantedirektoratet, der behandler ansøgningerne. Import af GMO'er er reguleret ved forordning nr. 1829/2003/EF og da det er Fødevarestyrelsen, der er den kompetente myndighed ift. denne forordning, er det også dem, der håndtere ansøgningerne.

c) I praksis foregår høringen af offentligheden ved, at dele af ansøgningen (den såkaldte SNIF ("Summary Notification Information Format) samt en oversigt over den samlede ansøgning) sendes i høring til ca. 50 parter, herunder miljø- og forbrugerorganisationer. Derudover annonceres i landsdækkende aviser og på Miljøstyrelsens hjemmeside, at offentligheden har mulighed for, at kommentere på nye ansøgninger om forsøgsudsætning eller markedsføring af GMO'er. Den samlede ansøgning – med undtagelse af fortrolige oplysninger – udleveres på begæring.

d) Som det fremgår af ovenstående sikres dette ved, at relevante parter modtager høringsskrivelse fra Miljøstyrelsen samt, at ved Miljøstyrelsen både annonceringer i landsdækkende aviser og på egen hjemmeside om muligheden for at kommentere på nye ansøgninger om forsøgsudsætning eller markedsføring af GMO'er.

e) Se ovenstående svar.

vi) Se ovenstående svar.

vii) De høringssvar, som Miljøstyrelsen modtager, indarbejdes i et notat til ministeren, som danner baggrund for ministerens beslutning. Notatet offentliggøres efterfølgende på Miljøstyrelsens hjemmeside.

viii) Miljøstyrelsen offentliggør alle godkendelser på deres hjemmeside, og har i øvrigt et register på samme hjemmeside over alle godkendelser. Dette fremgår af § 104 stk. 2 og 14 stk. 3, jf. bekendtgørelse nr. 37 af 19. januar 2012 om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1211 af 11. oktober 2007

b) Miljøstyrelsen finder, at de krav, der stilles i overensstemmelse med bestemmelserne i annex I bis, netop komplementerer og støtter den danske lovgivning om biosikkerhed ved udsætning og markedsføring af GMO'er på området idet disse er indarbejdet i den danske lovgivning. Herigennem sikres det endvidere, at den danske lovgivning er i overensstemmelse med målsætningerne i Cartagena-protokollen om Biosikkerhed, herunder protokollens forpligtelser om oplysning og inddragelse af offentligheden.

XXXIV. Problemer ved implementeringen af artikel 6 bis og bilag I bis

Miljøstyrelsen har ikke oplevet hindringer i forbindelse med implementering af paragrafferne i artikel 6 bis og bilag I bis.

XXXV. Yderligere information om anvendelsen af artikel 6 bis i praksis

Miljøstyrelsen har ikke ført statistik over offentlighedens deltagelse i høringer.

Som tidligere nævnt forekommer der ikke tilfælde, hvor offentligheden ikke er blevet hørt, idet der foreligger et lovkrav om høring i hver sag.

XXXVI. Hjemmesider relevante for implementeringen af artikel 6 bis

www.agrifish.dk; www.mst.dk

På www.retsinfo.dk kan følgende regulering, der er relevant for den danske implementering af kravene i konventionens art. 6 bis, findes

- Bekendtgørelse nr. 37 af 19. januar 2012 om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer
- Lov om miljø og genteknologi, jf. lovbekendtgørelse nr. 869 af 26. juni 2010.

XXXVII. Opfølgning på eventuelle beslutninger truffet ved seneste partsmøde om manglende overholdelse af konventionen

På partsmødet i Chisinau blev der ikke truffet nogen beslutninger om Danmark desangående.